

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः

BAUDDHA-STOTRA-SAMGRAHAH

OR

A COLLECTION OF BUDDHIST HYMNS.

VOLUME I

स्रग्धरा स्तोत्रम्

SRAGDHARĀ-STOTRAM

स्रग्धरा स्तोत्रम्

OR

A HYMN TO TĀRĀ IN SRAGDHARĀ METRE

BY

BHIKṢU SARVAJÑA MITRA OF KĀSMĪRA

WITH

THE SANSKRIT COMMENTARY OF JINA RAKṢITA, TOGETHER
WITH TWO TIBETAN VERSIONS

EDITED BY

HĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA,
M.A., Ph.D.,

Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta;
Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal;
and Fellow of the Calcutta University.

~~~~~
CALCUTTA :

BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL AND PRINTED
AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1908

K

3911

S37

1908

exp. 2

INTRODUCTION.

The text of the Sragdharā-stotra and the commentary on it printed in this fasciculus, are based on the undermentioned Sanskrit manuscripts and Tibetan block-prints :—

- A. Sragdharā-stotram, No. B. 63, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- B. Sragdharā-stotra-ṭikā, No. B. 64, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- C. Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Phreñ-wa-ḥdsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 40b—44b of the Tibetan Tangyur, section Rgyud, volume La.
- D. Sragdharā-stotram, called in Tibetan: Me-tog-phreñ-ḥdsin-gyi-ḥstod-pa, extending over leaves 44b—48b of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.
- E. Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Hphags-ma-ṣgrol-maḥi-me-tog-phreñ-wa-ḥdsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 49a—52b of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

For the collation of the Sanskrit text included in this fasciculus, I consulted A and B, while for that of the Sanskrit commentary I had to depend on B alone. Of the two Tibetan texts of the Sragdharā-stotra embodied in the fasciculus, the first is mainly based on C, supplemented here and there by D, while the second is entirely a reprint of E. A short notice of A, B, C, D and E has been given below under Nos. 92, 93, 13, 14 and 15 respectively.

The volume La (of the Tangyur, section Rgyud) in which are included C, D and E, was very kindly given as a loan to me by the Government of India, out of the numerous Tibetan books and manuscripts brought down to Calcutta, during the British expedition to Tibet in 1903-4 before they had been distributed

as presents to the British Museum and other important centres of learning in Europe and America.

I regret I have been able to examine neither the Sragdharā-stotra-ṭippanī nor the vernacular commentary kindly mentioned in a letter¹ to me by Mr. F. W. Thomas, Librarian of the India Office, London.

A List of Tibetan Works on Tārā.

1. सर्वतथागतमातुस्ताराया विश्वकर्मभवो नाम तन्त्रम्,² Sarva-

Tathāgata-mātus Tārāyā viśvakarmabhavo nāma

Tantram, Tibetan: དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཡུམ་སྒྲེལ་མ་ལས་སྒྲ་ཚེགས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་—

¹ An extract from the letter dated the 16th June 1905, from Mr. F. W. Thomas, is made here to show how graciously that Tibetan scholar of eminence helped me in my literary pursuits :—

“... I am glad that you have decided to publish the Sragdharā-stotra. As you conjectured, a Tibetan rendering of the Stotra is found in the Tanjur, Rgyud ལྷ. In fact, there are three, apparently different, versions of which I will now write down the colophons. . . . I cannot find any commentary in the Tibetan collection. You are doubtless acquainted with the Sanskrit MSS. mentioned in Professor Bendall's Cambridge Catalogue (two with a vernacular commentary), with the copies in the Royal Asiatic Society's Collection (one with *ṭikā*, see Cowell and Eggeling's Catalogue) and in general with the copies sent to Europe by Mr. Hodgson. We have two such copies, one of which contains on the outside of its first leaf the end and colophon of a Sragdharā-stotra-ṭippanī.”

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus :—सर्वतथागत-मातनीतार विश्वकर्म भव तन्त्र नाम । which does not appear quite correct from the point of view of classical Sanskrit. The Sanskrit title has, therefore, been modified in conformity with the Tibetan title.

On this point Mr. F. W. Thomas, in his letter dated the 19th April 1907, kindly observes :—

“As regards the Sanskrit titles in the Kanjur and Tanjur, which you often find so imperfect, it seems to me clear that in many cases they have been reconstructed from the Tibetan (or other sources) by persons imperfectly acquainted with Sanskrit. For modern works I can prove this decisively, and unless my memory deceives me, for the Tanjur also..... Hence it is often lost labour to correct the grammar of such titles.”

A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457*b*—480*a* of the Kangyur, section Rgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by Śākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Choṣ-kyi-bzañ-po.

2. आर्य-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,¹ Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-śatakam, Tib: ཨི་བརྩུན་མ་འབགས་མ་སྟོལ་མའི་མཚན་

བརྩུན་ཅུ་བརྩུན་པ་ — One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480*a*—483*a* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have ever been repeated by the mighty A.valokiteśvara.

3. तारादेवी-नामाष्टोत्तर-शतकम्,² Tārā-devi-nāmāṣṭottara-śatakam, Tibetan: ཨྲ་མེ་སྟོལ་མའི་མཚན་བརྩུན་ཅུ་

བརྩུན་པ་ — One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves 483*a*—487*b* of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the great goddess Tārā.

4. आर्य-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्याराज, Ārya-agra-pradīpa-dhāraṇī-vidyārāja, Tibetan: འབགས་པ་རིག་པུགས་ཀྱི་ཀུན་

¹ The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—आर्यतारा भद्र नाम अष्टशतक। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—तारादेवी नाम अष्टशतकम्।

སྒྲོན་མ་མཆོག་གི་གཟུངས་—A *dhāraṇī*-charm called
the excellent lamp of the noble science.

It extends over leaves 487b—495b of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to Buddha and all Bodhi-sattvas. It was delivered by the Bhagavān (Buddha) at Śrāvastī (མཉམ་ཡོད) in the Jetavana garden of Anāthapiṇḍada (མགོན་མེད་ཟས་སྤྱན) ।

5. आर्य-तारा-स्वप्रतिज्ञा-नाम-धारणी, Ārya-Tārā-svapratijñā-nāma-dhāraṇī, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲོན་མ་རང་གིས་
དམ་བཅས་པ་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས་—A *dhāraṇī*-charm on
the promise made by Tārā herself.

It extends over leaves 495b—496a and begins with an invocation to noble Tārā.

6. ऊर्द्ध-जटा-महाकल्प-महाबोधिसत्त्व-विकुर्वण-पटल-विसरा-भग-
वतौ-आर्य-तारा-मूलकल्प-नाम, Ūrddhva-jaṭā - mahā-
kalpa-mahābodhisattva-vikurvaṇa - paṭala - viśarā -
bhagavatī-ārya-Tārā-mūlakalpa-nāma, Tibetan : རལ་
པ་གྱེན་རྗེས་ཀྱི་དྲོག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་ནམ་པར་འབྱུང་བ་ལའུ་རབ་འབྱམས་ལས་བཅོས་ལྷན་
འདས་མ་འཕགས་མ་སྒྲོན་མའི་ཙ་བའི་དྲོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་—
The fundamental rituals of Ūrddhva-jaṭā Bhagavatī
Ārya-Tārā.

It extends over leaves 1a—453a of the Kangyur, Rgyud, volume Tsa, and begins with an invocation to the mighty Avalokiteśvara (སྤྱན་རས་གཟིགས). At the end it is stated :—འདི་ནི་ཆེ་པོ་
ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཤའི་བྱུག་དཔེ— “this is great master Atiśa’s book.”

It was translated into Tibetan by the Sakya Gelong Rin-chen-grub and Bsod-nams-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanaṃ, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་

ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1b—8a of the Tangyur, section Rgyud, volume La, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhana, which has sprung from the ocean-like Tārā-tantra, is the work of Ārya Nāgārjuna (འཕགས་པ་ཀུ་སྐུབ་). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (འགྲོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་) named Choṣ-kyi-blo-gros of the monastery of Choṣ-hkhor-hjo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devī-stot-

ram-ekaviṃśatika-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་

བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་

བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8a—11b and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kāśmīrian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྐུ་པ་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañ-juśrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo Blo-gros-grags-pa.

9. [तारैकविंशतिकाङ्गसूत्रे संक्षेपः,¹ Tārā-ekaviṃśatikāṅga-

sūtre saṃkṣepaḥ], Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པའི་

ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྡུས་པ—A summary of

the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

¹ The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restored here from the Tibetan title.

It extends over leaves 11*b*—26*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress noble Tārā. It is divided into twenty-one chapters and is the work of the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (ཁ་ཅེ་རེ་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྟུག་པ་ཞེས་བྱ་བས།) | It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mañju-śrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo-blo-gros-grags-pa in the very great vihāra of Vikramaśīla.

10. भगवती-तारादेवी-एकविंशति-स्तोत्र-साधनोपायिक,¹ Bhagavati - Tārā - devī - ekaviṃśati - stotra - sādhanopāyika, Tibetan: བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས།—The way of propitiating the blessed goddess Tārā by the twentyone-fold hymn.

It extends over leaves 26*b*—35*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the feet of the Noble Tārā. This book, which is divided into 21 chapters, was translated into Tibetan by the great Kāśmīrian Paṇḍita Sākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-paḥi-dpal in the great vihāra of Central Tibet in the plains of Sol-nag-thaṅ-po.

11. आर्य - तारादेवी - स्तोत्र - विशुद्ध-चूडामणि-नाम,² Ārya-Tārā-devī - stotra - viśuddha - cūḍāmaṇi - nāma, Tibetan: འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་ནམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ།—A pure crest-gem of the hymn to the noble goddess Tārā.

It extends over leaves 35*b*—39*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great merciful lord Avalokiteśvara (ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག།) |

¹ The original Tibetan book has རོམ་ཉི་མ་ which is, as I am informed by Mr. Thomas, a frequent mistake for སྟུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། |

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—

आर्यवितारे एकविंशत् स्तोत्र विशुद्ध चूडामणि नाम । I have modified it in conformity with the Tibetan title.

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ) resident of the great land (མ་ཆེན་པོ་ Kāśmīra).

12. **आर्य-तारा-स्तोत्रम्**, Ārya-Tārā-stotram, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་པ་བསྟོན་པ—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39b—40b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughoṣa (འཇམ་པ་རི་དབྱངས་)।

The author of this work is the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhukīrti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-sonḡe, and afterwards revised in the Saṣkya monastery.

13. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram, Tibetan: སྒྲུང་པ་འཇོན་པའི་བསྟོན་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40b—44b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅན་མཁྱིན་པའི་བཤེས་གཉེན་)।

14. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram, Tibetan: སྒྲུང་པ་འཇོན་པའི་བསྟོན་པ—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44b—48b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña mitra (ཐམས་ཅན་མཁྱིན་པའི་བཤེས་གཉེན་). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kanaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grags, and afterwards revised by the great Paṇḍita Maṇika-Srijñāna.

15. आर्य-तारा-खग्धरा-स्तोत्रम्, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotram, Tibetan: འཕགས་མ་སྒྲུབ་མའི་མེ་དྲོག་སྒྲེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49a—52b of the Tangyur, Rgyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (བཅས་ཅན་མཁྱིའི་པའི་བཤེས་གཟིན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (ཆེ་བ་གཞིན་ལུ)।

16. तारादेवी-कार्पण्य-देशन-नाम-स्तोत्रम्,¹ Tārā-devī-kārpaṇya deśana - nāma - stotram, Tibetan: རྩ་མོ་སྒྲུབ་མ་ལ་སྒྲེ་སྒྲགས་ཀྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ—
A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53a—54a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Sākya-śrī and the Tibetan interpreter Byams-pa.

17. [तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram],² Tibetan : རྩལ་མ་དྲེལ་མཚོག་གསུམ་ལ་བསྟོན་པ—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54a of the Tangyur, Rgyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dīpaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

¹ The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus :—
देवी तारकुण्डल देशनाम स्तोत्रम् ।

Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is तारा-देवी कार्पण्य देशन नाम स्तोत्रम् ।

² The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

[In the 16th volume of the *Kloñ-rdol-gsuñ-hbum* it is stated that the Tibetan interpreter Nag-tshul-khrims-rgyal-wa, better known as Nag-tsho-lo-tsā-va, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited Magadha and resided for three years at the monastery of Vikramaśīla for the purpose of taking Srijñāna-Atiśa to Tibet. While a professor in the monastery of Vikramaśīla in Magadha, Atiśa visited Tibet in the company of Nag-tsho in 1038 A.D.]

18. **खग्धरा-साधनम्**, Sragdharā-sāadhanam, Tibetan: **སེཌོག་**

ཐེང་འཛིན་གྱི་སྐབ་པའི་བསམ—Propitiation of Tārā in the Sragdharā metre.

It extends over leaves 54a—57a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita.

19. **सून्यता-भावना**, Sūnyatā-bhāvanā, Tibetan: **ཐུང་པ་ཉིན་**

བསྒྲུབ་པ་—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57a—57b of the Tangyur, Rgyud, La and begins with an invocation to Tārā, the holder of flower-garlands.

20. **कुदृष्टि-दूषण-निर्हारः**,¹ Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra, Tibetan:

འོག་པར་བཟུང་བ་སུན་དབྱང་བ་—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57b—58a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhṛkṣi-Tārā (**བྲོ་མཉེས་ཙན་གྱི་**

སྒྲུབ་པ་) |

21. **चोरबन्ध**, Cora-bandha, Tibetan: **ཆོས་ཀྱི་བཙེངས་པ་**—

Fetters of a thief.

¹ The word **निर्हार** to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has **དབྱང་བ་** (= **निर्हार**, expulsion) in it.

It consists of the leaf 58*a*—58*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Aśoka-Tārā (ཐུང་མེད་པའི་སྒྲུབ་མཁའ་)।

22. विद्यावर्द्धनी, Vidyā-varḍhanī, Tibetan: རིག་པ་བསྐྱེད་པ་—

Generator of sciences.

It extends over leaves 58*b*—59*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vidyā-karī Tārā (Veda Tārā ? རིག་ཀྱི་སྒྲུབ་མཁའ་)।

23. मृत्यु-कितव,¹ Mr̥tyu-kitava, Tibetan: འཆི་བ་བསྐྱུ་བ་—

A deceiver of death.

It extends over leaves 59*b*—60*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Śrī-Mahā-Tārā (དཔལ་སྒྲུབ་མཁའ་ཆེན་མོ་)।

The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Mya-ñan-med-paḥi-dpal.

24. आर्य-तारादेवी-स्तोत्र-सर्वार्थसाधन-नाम-स्तोत्रराज, Ārya-Tārā-devī-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra-rāja, Tibetan: འཕགས་མཁའ་མ་གླ་མོ་སྒྲུབ་མཁའི་བསྐྱེད་པ་।

དོན་ཐོབ་མཁའ་ཕྱི་གྲུབ་པ་ ཞེས་ གུ་བ་བསྐྱེད་པའི་གྲུབ་པོ་ —

A hymn to goddess Ārya-Tārā—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60*a*—62*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord Avalokiteśvara (ཐུན་རེས་གཟིགས་)।

The author of the work was the teacher Mātr-cetas.

¹ The original Tibetan book has འཆི་བ་. I have substituted འཆི་བ་ for it in conformity with the Tibetan title which has འཆི་བ་.

25. **आर्य-मायाजाल - क्रमेणभट्टारिका-तारा - साधनम्,**¹ Ārya-māyājāla - krameṇa - bhaṭṭārikā - Tārā - sādhanam,
Tibetan : འཕགས་པ་སྐུ་འཕུལ་བའི་རིམ་པས་ཇི་བཅུན་
སྐྱོལ་མའི་སྐབ་ཐབས་—Propitiation of mistress Tārā
the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62*b*—64*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājana and the Tibetan interpreter Gshon-nu-hod.

26. **आर्य-तारा-मण्डलविधि-नाम-साधना,** Ārya-Tārā-maṇḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : འཕགས་མ་སྐྱོལ་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབ་ཐབས་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་—The method
of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64*a*—65*b* of the Tangyur, Rgyud, La, begins with an invocation to He-vajra (དགེ་ཤེས་པའི་རྩེ་ཇེ). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-paḥi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Hbrog-mi-lo-tsā-va.

27. **आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,**² Ārya-vidhīśvarī-sādhanā-nāma, Tibetan : འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕུག་མའི་
སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of uoble Vi-
dhīśvarī.

It extends over leaves 65*b*—69*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhīśvarī (གནས་ཀྱི་
དབང་ཕུག་མ)।

It was extracted from the Guhya-Vajra-tantra (རྫོགས་གསང་
པའི་གྱུད) by Mkhah-hgro-ma-rdo-rje-lḍan-ma, and translated

¹ The original book reads : वनावेग for भट्टारिका तारा ।

² Is it for पौठीश्वरी pīṭhīśvarī ?

into Tibetan by a disciple of Vinitabhadra named Saṅgama-śrī-bhadra¹ and a Tibetan interpreter named Hjam-dpal-sgeg-pahi-rdo-rje.

28. श्री-ओड़ियन-तारा-क्रम-अभिसमय-नाम, Śrī - Oḍiyana-

Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan : དཔལ་ཅན་

གྲུག་གི་སྒྲོལ་མའི་མཛོན་པར་དྲོགས་པའི་རིམས་པ་ཞེས་བྱ་

བ—The process of clear comprehension of the blessed Tārā of Oḍiyana.²

It extends over leaves 69b—71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinīta-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named Hjam-dpal-sgeg-pahi-rdo-rje.

29. ओड़ियन-तारा-क्रम, Oḍiyana - Tārā-krama, Tibetan :

ཅུ་གྲུག་གི་སྒྲོལ་མའི་རིམ་པ་—The process of worship of Tārā in Oḍiyana.

It consists of the leaf 71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-sgeg-pahi-rdo-rje.

30. मण्डल-अभिषेक-विधि, Maṇḍala-abhiṣeka-vidhi, Tibetan :

དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག—The method of consecration of the magic circle.

¹ The original reads : Saṅghama... Is it for Saṅgha or Saṅgama ?

² "U-rgyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes : "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna* : it is often named as the country from which came *Padma-sambhava*. On its ancient name *Urdi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

It extends over leaves 72a—73a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོ་རོ་དབག་མེད). It was compiled by Paṇḍita Parahitā, and translated into Tibetan by the Kāśmīrian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-sgeg-pahi-rdo-rje.

31. एकवीर-योगिनी-साधनम्,¹ Ekavira-yogini-sāadhanam,
Tibetan: དབང་མོ་གཟིག་པའི་ནྟལ་འབྱོར་མའི་སྐྱུ་བ་པའི་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of the unique heroine-
ascetic.

It extends over leaves 73b—74b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Ses-rab-rgyal-mtshan.

32. ओद्यनक्रम-तारादेवी-साधनी-नाम, Odyana-krama-Tārā-
devī-sādhani-nāma, Tibetan: ལུ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་
སྐྱུ་བ་མའི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—Propitiation of goddess
Tārā by the steps prevailing in Odyana.²

It extends over leaves 74b—77b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Tārā-devī, the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ལུགས་མ). It was preached by the Dākinī (མཁའ་འབྲོ་མ) named Rdo-rje-lan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-slon-ses-rab-rgyal-mtshan.

33. बलि-अल्प-विधि, Bali-alpa-vidhi, Tibetan: གཏོར་མའི་ཆོ་
བཀྲེང་བྱ་བ—The concise formula of offering an oblation.

¹ Original योगी for योगिनी ।

² Odyana = Oḍiyana.

It extends over leaves 77*b*—78*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕུག་མ) ।

34. पीठीश्वरी-पूजाक्रम, Pīṭhīśvarī-pūjā-krama, Tibetan :
 ཞིང་གི་དབང་ཕུག་མའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ—The process
 of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78*a*—80*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Seṅ-rab-rgyal-mtshan.

35. तत्त्वकारिका, Tattva-kārikā, Tibetan : དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་
 ལེའུར་བྱས་པ—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80*b*—82*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྩོམ་མེས་མ་དཔའ་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-mtshan.

36. तत्त्वकारिका-उपदेश-वृत्ति-नाम, Tattva - kārikā - upadeśa -
 vṛtti-nāma, Tibetan : དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་
 པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱས་—Explanatory com-
 mentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82*a*—87*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-śrī-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-śrī, རིན་ཆེན་དཔལ) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-ṣloṅ-seṅ-rab-rgyal-mtshan.

37. पीठी-क्रम-तारादेवी-स्तोत्रम्, Pīṭhī-krama-Tārā-devī-stot-
 ram, Tibetan : གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲེལ་མའི་

བཟློད་པ—A hymn to goddess Tārā in order of sacred seats.

It consists of leaves 87*b*—88*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati Tārā-devī. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Tshul-khrims-rgyal-mtshan.

38. ཕིཌིཤའི་སྐྱེ་བ་¹ Piṭhiśvari-stotram, Tibetan: ཞིང་གི་

དབང་ཕྱག་མའི་བཟློད་པ—A hymn to Piṭhiśvari or the goddess of the sacred seat.

It consists of leaves 88*a*—90*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati Piṭhiśvari (ཞིང་གི་དབང་ཕྱག་མ). The author of it was a Paṇḍita of the very delightful family of the minister. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Ye-śes-rdo-rje (Jñāna-vajra) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-chen-po.

39. བཟླགཤམ་ལ་འཕྱུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲུ་བ—Vajraghaṇṭā-lakṣaṇa-nāma, Tibetan:

རྫོང་མེ་རིལ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲུ་བ—The characteristic of a precious bell.

It consists of leaves 90*b*—92*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Buddha (སངས་རྒྱུས་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-ḍge-sloṅ-śes-rab-rgyal-mtshan.

40. ཀཔཤལ་ཕྱེ་འཕེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲུ་བ—Kapāla-pūjā-vidhi-nāma, Tibetan:

ཐོད་པ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲུ་བ—The method of worship of the skull.

¹ Original ཕིཌིཤའི་ which has been changed into ཕིཌིཤའི་ according to the Tibetan title.

It consists of the leaf 92a—92b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Yoginī of the great seat

(ཞིང་ཆེན་གྱི་ནྤལ་འབྱོར་མ།) ।

41. स्वप्नतारणोपिका, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: སྤྱི་ལས་
སྤྱོལ་མའི་སྐུབ་ཐབས—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92b—94a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (སྐུ་བའི་བཤེས་གཞིན). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-śrī and the Tibetan interpreter Byamṣ-paḥi-dpal.

42. [सुमूर्धकारिका, Mumūrṣu-kārikā]¹ Tibetan: འཆི་ལ་མའི་
ཉམས་ལེན—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94a—94b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmīrian sage Sākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byamṣ-paḥi-dpal.

43. आर्य-तारा-साधनं-नाम, Ārya - Tārā - sādhanam - nāma,
Tibetan: འཕགས་མ་སྤྱོལ་མའི་སྐུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ—
Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94b—95a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་
མཆིན་བའི་བཤེས་གཞིན) ।

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhana, Tibetan: འཕགས་
མ་སྤྱོལ་མའི་སྐུབ་ཐབས—Propitiation of Ārya-Tārā.

¹ In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

It consists of the leaves 95a—96a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita Śākya-śrī-bhadra.

45. वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्, Vajra - vārāhī - Tārā - stotram,

Tibetan : རྩོམ་པ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་མ་ལ་བསྟོན་པ་—A hymn to Vajra-vārāhī-Tārā.

It consists of the leaf 96a—96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kirtti (ཁྱེ་བ་གྲགས་པ་)।

46. उत्तारा-स्तोत्र-नाम, Uttārā-stotra-nāma, Tibetan : སྒྲུབ་མ་

ཁྱེ་མོ་ལ་ཅུ་བའི་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་ — Praising the angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-rlabs-can (the blessed goddess).

47. उग्रतारादेवी-साधनम्, Ugra - Tārā - devī - sādhanam,

Tibetan : ལྷ་མོ་ཨ་གྲ་ཏུ་རའི་སྒྲུབ་ཐབས་—Propitiation of goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96b—98a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named Śrī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsava Hjam-dpal-ye-śes in Dpal-khor-bde-chen.

48. आर्य-उग्र-तारा-साधनं-नाम, Ārya-Ugra-Tārā-sādhanam-nāma, Tibetan : འཕགས་མ་སྒྲུབ་མ་རྒྱལ་མོ་འི་སྒྲུབ་ཐབས་

ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 98a—99a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Rtag-paḥi-rdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśrī in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. **एकजटी-साधनम्**, Eka-jaṭi-sādhanaṃ, Tibetan: **རལ་**

གཅིག་མའི་སྐྱབ་བཅས་—Propitiation of Ekajaṭi (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99b—100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭi.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śīla at the town of Hon-hḍaḥi-ṣku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Ekajaṭi-Tārā alone or to Tārā of all classes.¹

50. **[क्रोधन-तारा-गोरोचना-वलि]**, Krodhana-Tārā-gorocanā-vali, Tibetan: **སྐྱེལ་མ་ཁྲིས་པའི་བའིང་གི་གཏོར་མ།**²—

The offering of a yellow pigment to Angry Tārā.

It consists of the leaf 100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess (**ལྷ་མོ་རལ་གཅིག་མ།**) |

¹ **མཇུག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྫོང་པ་** ||

འདི་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་པ་འཇོག་པར་འོས་ ||

ཐུ་ཆས་ལས་ཆེ་བུང་བ་ཡི། ||

སྐྱེལ་མའི་སྐྱབ་པ་ཐམས་པེད་ས་ལུ་རྫོགས་ ||

ཐུ་གར་གར་ཕྱི་ཆས་ཀྱི་པ་རྫོང་ཆེན་པོ་དུ་ཆ་གྱི་ལས་འཇོག་འདི་ལྷ་མོ་

འཇོག་པའི་ལས་པོའི་ཐུ་བའི་ལ་འཇུག་པ་མཛད་པར་བསྐྱར་པའོ།

(Tangyur, Rgyud, La, 100b).

² The title is ascertained from the colophon.

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India).

51. Another work on Tārā extending over leaves 101*b*—102*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and composed by Rtag-pa-rdo-rje (who was well versed in the Sāstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. **शुक्ल-एकजटी-साधनम्**, *S'ukla-Ekajaṭī-Sādhanaṃ*, Tibetan:
 རལ་མཁའི་མ་དཀར་མོ་དེ་སྐྱབ་པའི་བྱབས་—Propitiation of
 white Ekajaṭī (Tārā).

It consists of the leaves 102*a*—103*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭī. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (ལོལ་པའི་སྤྲུམ་པ) sprung from *S'ri-advaya-vajra* (དཔལ་མཁའི་ས་མེད་འོ་ཇེ). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jigatāla in Varendra (Eastern India).

53. **रक्त-एकजटी-साधनम्**, *Rakta-Ekajaṭī-sādhanaṃ*, Tibetan
 རལ་པ་མཁའི་མ་དམར་མོ་དེ་སྐྱབ་པའི་བྱབས་—Propitiation of red Ekajaṭī.

It consists of the leaves 103*b*—104*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavatī-Rakta-Ekajaṭī.

54. **एकजटी - अधिष्ठान - विधि**, *Ekajaṭī - adhiṣṭhāna - vidhi*,
 Tibetan: རལ་པ་མཁའི་མ་དམར་མོ་འཛིན་བཞུགས་ཀྱི་
 རྟོག་—The method of blessings bestowed by Rakta Ekajaṭī.

It consists of the leaves 104*a*—105*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavatī. The work was composed by Kṛṣṇa-carya (ནལ་པོ་སྐྱེད་པ) and translated into Tibetan by Paṇḍita Narendrabhadra (སེ་དབང་བཟང་པོ) and the Tibetan interpreter Gshon-nu-śeṣ-rab.

55. अग्रतारा-एकजटी-उपदेश-साधनम्, Agra - Tārā - Ekajāṭi-
upadeśa - sādhanam, Tibetan : མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་པ་
གཅིག་པའི་མན་ངག་གི་བསྐྱབ་ཐབས་—Achievement of
the instruction of the excellent Tārā Ekajāṭi.

It consists of the leaves 105a—107a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (འོན་རྩེ་སང་
སྒྲི་ཏའི་སྐད་ལས་) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-hḍsin-pa-khu-rnal-hbyor-pa.

56. तारादेवी-पञ्च-साधनम्, Tārā-devī - pañca-sādhanam,
Tibetan : སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྐྱབ་ཐབས་—Five-fold propi-
tiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107a—108b of the Tangyur, Rgyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (རྟག་པའི་རྩེ་ཇེ) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter Rma-ban-ches-hbar.

57. कण्ठतारा-साधनम्, Karuṇa - Tārā - sādhanam, Tibetan
བྱལ་ས་ཇེས་སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་—Propitiation of the
merciful Tārā.

It consists of the leaves 109b—111a of the Tangyur, Rgyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (འོན་ཡེན་རྩེ་ཇེ) and the Tibetan interpreter Mkhaṣ-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of Bṣadug-rañ (བསྐྱུ་ག་རང་གི་གསེར་ཁང་) ।

58. आर्य-तारा-अन्तर्बलि-विधि, Ārya - Tārā - antarbali - vidhi,
Tibetan : ཇེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཆོག་—

The method of (giving) mystic offerings to noble Tārā.

It consists of the leaf 111a—111b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (རྫོང་) of Nepal (ཡུལ་བལ་པོ།)

59. **तिल-सति-चक्र**, Tilasati-cakra [चसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan : ཕྱིར་སྒྲོག་པའི་འཁོར་ལོ། —The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111b—112a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (དྲག་པའི་རྩི་ཇེ) and translated into Tibetan by the great sage Rma-ban-chos-hbar.

60. **तारा-गुह्य-साधनम्**, Tārā - guhya - sādhanam, Tibetan : སྒྲོལ་མའི་གསང་བའི་སྐབ་བྱབས། —Mystic propitiation of Tārā.

It consists of the leaf 112a—112b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by S'ri-Nitya-vajra (དྲག་པའི་རྩི་ཇེ) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter Rma:

61. **करुण-साधनं कर्मविश्व (?)**, Karuṇa - sādhanam karma-viśva, Tibetan : བྱགས་ཇེ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྒྲུ་ཚྲགས་པའི་སྐབ་བྱབས། —Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112b—113b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

- 62 [आर्य-तारा-उपदेश-निर्मल-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-nirmala-darpaṇa,¹ Tibetan: ཇི་བུའུ་མ་སྒྲོལ་མའི་མན་ངག་སེལོའང་དངས་པ་—A clear mirror of instructions of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114a—117a of the Tangyur, Rgyud La.

—o—

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS. in the A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book:—

तस्याः पञ्चाङ्गमतुलं पटलं पद्धतिं तथा ।
वर्म नाम्नां सहस्रान्तु स्तोत्रं पञ्चाङ्गमुच्यते ॥

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पलता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy, very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

¹ The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan title.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. ताराक्षोभ्य-संवादः, Tārākṣobhya-saṁvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Śiva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvītyā* or second of the ten Mahāvīdyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पञ्चटिका, Tārā-pañḥṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Śaṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of तारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-ṭaḷam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-paddhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Sarasvatī and Gurus.

74. तारा-पाराजिका, Tārā-pārājikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजन-वल्लरी, Tārā-pūjana-vallari—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishṇa of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial-form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṇyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five *paṭalas* or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-deśikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-नाटकम्, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭa-
kam—A drama named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated samvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधार्णवः, Tārā - bhakti - sudhārṇavaḥ — The
ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṅha Thākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1697 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental
knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *paṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chāṭṭopādhyāya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिका, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commen-
tary on Tārā-rahasyam, No. 19.

The author of the work is Gauḍa Śaṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. ताराचन-चन्द्रिका, Tārārcana-caudrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgarī character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. ताराचन-तरङ्गिणी, Tārārcana-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is Śrī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriya character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारार्णवः, Tārārṇavaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṃha in Tārā-bhakti-sudhārṇava (*vide* India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलासः, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *paṭalas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkara Cakravartti. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोदयः, Tārā-vilāsodayaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravartti. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsas*. An incomplete work copied in Śaka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadi—Six stanzas on Tārā.

This work is quoted by Gauḍa Śaṅkarācāryya in Tārā-rahasya-vṛttikā (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. ताराष्टोत्तर-शतनाम-स्तोत्रम्, Tārāṣṭottara-śatanāma-stotram—One hundred and eight names in the form of a hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajaṭā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattva to Vajrapāṇi Bodhisattva, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in धारणीसंग्रह, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, Tārā-sahasra-nāma—One thousand names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, Tārā-sūktam—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, Tārā-stotram—A hymn to Tārā. Same as खग्धरा-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, Tārā-stotra-ṭikā—A commentary on No. 30. Same as खग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, Tāriṇī-pārijātam—The celestial *pārijāta* flower of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

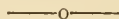
बालार्क-टीका, Bālārka-ṭikā—Same as खग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

95. **खग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. **खग्धरा-स्तोत्र-टीका**, Sragdharā-stotra-ṭikā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-śīla. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called बालार्क-टीका ।

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭikā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukuta, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukuta was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukṣa in the Sanskrit Sragdharā-stotraṭīkā, while he is called Saraṇa in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.¹ The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking mercy on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and became a scholar. He propitiated the goddess Ārya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Saraṇa, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

¹ Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

प्रभूतविद्वेषज्जताशनान्तः-

स्फुरच्छिखादग्धमुखेन हन्त ।

खलु त्वया सत्सुखदा ममेयं

टीका न दूष्या त्वयि मेऽञ्जलिः सा^१ ॥२॥

तत्र कृतौ^२ उपोद्घातम् आदौ प्रसूयते । इह काश्मीरविषये बोधिसत्त्वदेशीयो मुनीन्द्रप्रवचन^३ कृपापारावारीणमान्द्रो^४ महा-
करुणाप्रगुणीकृतहृदयात्मा सर्वज्ञमित्रो नाम भिचुरभवत् । स
चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिलषितार्थसंपादनाद्वाहत्वेन जगति
विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य चौरपात्रविभवो
देशान्तरं व्रजन् वज्रमुकुटस्य राज्ञो विषयमगमत् । तत्र जरा-
जर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं द्विजमेकम् अध्वन्यपश्यत् । स कथा-
प्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कृपयालुष्टः सन्नाह
^५स्वसुतापरिणयनार्थमर्थमभ्यर्थयितुम्, अपि च सर्वज्ञमित्रस्य भिचो-
रन्तिकम् । अयं स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिचुर्देशा-
न्तरं^६ गत इति किं न श्रुतम् ? इत्युक्तो वार्द्धकमुनिः सुचिर-
मभिमनिःश्वस्य निश्चेष्ट इव मुहूर्तमवातिष्ठत् । ततस्तमेवंविधं
सकरुणमनुशोचन्तमेव सर्वज्ञमित्र इति समाश्रासयन्नुवाच । मैव-
मधौरो भव अहं ते सर्वमभिमतं सम्पादयिष्यामीत्युक्त्वा तमा-

१ Orig. चैषे ।

२ Orig. वृतौ ।

३ Orig. प्रवचना ।

४ Orig. पान्द्रो ।

५ Orig. ससुता ।

६ Orig. भिचुर्देशान्तरं ।

दाय वज्रमुकुटस्य नृपतेरन्तिकं सुवर्णेन समीकृत्य स्वशरीरं विक्रीय
तन्मूल्यं तस्मै प्रदायानुनीय प्रस्थाप्य राज्ञः पुरतोऽवस्थितः । तस्मिंश्च
समये तस्य राज्ञो यथोक्तविचित्रलक्षणोपेतपुरुषैकशतकर्त्तित-
मस्तकोपरिस्नानादभिमतं सेत्स्यतीत्युपदिष्टं केनापि । तद्वाक्यं महता
कालेन यत्नतोऽन्विष्य सुवर्णसमतुलमेकोनशतं पुरुषाणां क्रीतमास्ते
अनेनैकेन शतं परिपूर्णमतः कर्त्तितमस्तकोपरि स्नानं करिष्या-
मीत्यभिधाय एनं तन्मध्यं नय इत्यादिशति स्म । तदादिष्टभृत्येन
तथैव सम्पादितम् । पश्चात्तमेकमवलोक्य सर्व्व एव ते वध्यपुरुषाः
प्रातर्भृता वयमिति उच्चैराक्रन्दन्तः साक्षान्मृत्युरयमुपस्थितो मुण्ड
इत्यारटन्तो^१ बोधिमत्त्वेनाभिहिताः कस्मादेवमधीरता पूर्व्वमेवं
ज्ञात्वैव किमात्मा विक्रीत इति । तत एतान्तिकातरान् समाश्रास्य
महाकरुणाद्र्या दृशा चावलोक्य मातरं विहाय नास्ति कश्चि-
देषामन्यो निस्तारोपाय इति निश्चित्य संयतौभूय स सर्व्वज्ञमित्रो
भगवतीमार्थ्यतारां स्तोतुमारब्धवान् । तत्र श्लोककतिपयानन्तरं
भगवती स्वयमागत्य यथाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्तिता चाधितिष्ठ-
न्त्यन्तर्हिता । ततः स लब्धवरः सर्व्वज्ञमित्रः युष्माभिः सर्व्वैः प्रात-
र्युगपदेव स्नातव्यमित्यादिष्टवान् । प्रातरागत्य राजपुरुषैस्ते वध्याः^२
सरस्तीरे नीताः सन्तस्तानभिहितवन्तः । सर्व्वैरस्माभिरेकदैव
स्नातव्यं किं बद्धविलम्बेन इत्युक्त्वा सरसि निमग्ना भगवतीप्रभा-
वात् स्वं स्वं देशमुपजग्मुः । पश्चान्मुहूर्त्तद्वितयानन्तरं यत्नतो-

ऽन्विष्टाः सन्तस्तैर्नोपलब्धाः^१ । तन्मूल्यसुवर्णं च यथास्वं राशीकृतं सरस्तीरे परमालोकितम् । ततस्ते राजपुरुषा भयविस्मयाकुलित-मनसो राजानि तद्विज्ञापयामासुः । तच्छ्रुत्वा स राजा विस्मया-वर्जितमनास्तस्यैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरयं प्रभाव इत्यभिधाय सञ्जाताधिकतरप्रसादस्तमन्विष्टान्नीय तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि कथा प्रसिद्धैव नोक्ता ।

श्रीदेव्यै नमः ।

॥ १ ॥ बालार्कित्यादि—

आर्य्ये तारिणि आपच्छरण्ये तव पादौ भक्त्या अभ्यर्चयामि इति सम्बन्धः । आरात् पापकेभ्यः कर्मभ्यः दूरं गतेत्यार्य्या । त्रिभवगताशेषदुःखार्णवाद् महाकरुणया सत्त्वांस्तारयतीति तारिणी । किंभूता ? आपच्छरण्या, आपत्सु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविप-त्तिषु शरणार्हत्वाद् आपच्छरण्या, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य्य-तारिणि आपच्छरण्ये, तव भवत्याः पादौ चरणौ अभ्यर्चयामि कायवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि । अहं करपुटमुकुटाटोपभुग्नो^२-त्तमाङ्गः सन्, करपुटं करद्वयबद्धाञ्जलिः स एव मुकुट इव मुकुट-स्तस्याटोपो हर्षवेगस्तेन भुग्नं नम्रीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो यस्य स तथा । काभिः ? नवनुतिकुसुमस्रग्भिः, नवाः सद्योऽभिनिर्मिता या नुतयस्ता एव कुसुमानि पुष्पाणि तेषां स्रग्भिर्मालाभिः ।

किंविशिष्टौ ? बालार्कालोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारूडामणिश्रीसम्प-
त्सम्पर्करागानतिचिररचितालक्तकव्यक्तभक्ती, बालोऽभिनवोदितो
योऽर्कः सूर्यस्तस्यालोकोऽरुणावभासस्तद्वत्ताम्रा आरक्ताः प्रवराणां
सुराणामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मस्तकेषु ये चारवो^१ऽतिरुचिरा-
श्चूडामणयः शिखाविन्यस्तरत्नानि तेषां श्रीसम्पत् शोभासमृद्धि-
स्तस्याः सम्पर्को मिलनं तेन यो रागो लौहित्यं तेन अनतिचिरम्
अत्यल्पकालं रचिता निर्मिता अलक्तकस्य यावकस्य व्यक्ता अति-
स्फुटा भक्तिः विचित्रयोजना ययोस्तौ । अनेन एतदुक्तं भवति
हे मातस्त्वमेव आपच्छ्रणा^२ तारिणी च अतो मां ह्यापत्-
पतितमुद्धर्तु^३मर्हसीति कवेरभिप्रायः ।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लङ्घे दुःखवद्गौ विनिपतिततनुर्दुर्भगः कान्दिशीकः
किं किं मूढः करोमौत्यसकृदपि कृतारम्भवैयर्थ्यखिन्नः ।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः क्षतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिवद्धः परगतिगमनस्त्वां अये पापहन्त्रीम् ॥
२ ॥

॥ १ ॥ दुर्लङ्घे^४त्यादि—

क्षतनयन इव चक्षुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं अये

१ Orig. चारवो अतिरुचिरा ।

२ Orig. आपच्छ्रण्ये ।

३ Orig. मर्हसीति ।

४ Orig. दुर्लङ्घे ।

संश्रयामि^१ । किं विशिष्टाम् ? पापहन्त्री पापानि दुरितानि
 हन्ति स्फुटयतीति । किम्भूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादि-
 क्लेशानाम् अधीना या देवादिषड्गतयस्तासु गमनं यस्य सोऽहम् ।
 इत्थं गतोऽपि आलोकाशानिवद्धः । कथम् ? श्रुत्वा भूयः परेभ्यो
 योन्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्^२, अहमप्येवंभूतोऽनेन कथमालोकयामीति
 कृत्वा अथ आलोकाय निभायनाय आशा अभिलाषस्तत्र निवद्धो
 नियतलग्नो यः स तथा । परेभ्यस्तद्गुणोद्गारिभ्यः श्रुत्वा भूयो वारं-
 वारं समाकर्ण्य आकाशे चन्द्रार्कयोरिव लक्ष्मीं तद्गुणसम्पदम् ।
 अभ्योऽपि किं न सुखी स्यादित्याह दुर्लभे दुःखवक्त्रौ विनि-
 पतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःसहत्वाद्वक्त्रिः अनलः दुःखेन अतिकष्टेन
 लङ्घयितुमतिक्रमितुं शक्यते इति दुर्लङ्घस्तत्र विनिपतिता निमग्ना
 तनुः शरीरं यस्य स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यस्य स दुर्भगो
 दुर्बुद्धिर्भाग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्तुमिच्छामीति कां कां दिशं
 गच्छामीति कृत्वा कान्दिशीको भयद्रुतः । पुनः कीदृशः ? किं किं
 मूढः करोमीत्यसकृदपि कृतारम्भवैयर्थ्यखिन्नः, मूढः स्वकार्येऽनभिज्ञः
 सन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणासकृदपि
 मुञ्जरपि कृतो विहितो य आरम्भ उद्योगस्तस्य वैयर्थ्येन नैष्कल्येन
 खिन्नः क्लिष्टः उद्दिग्ध इत्यर्थः चतनयनेऽपि एतद्विशेषणं यथासम्भवं
 योजनीयम् । इत्थं गतोऽपि अहं कथं नानुकम्प्य इति भावः ।

१ Orig. संश्रयामामि ।

२ Orig. चन्द्रार्कलक्ष्माः ।

कृपामामर्थ्यारम्भाभावात् कथमनुकम्पयतीत्याशङ्काह

सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव करुणा निर्विशेषं प्रवृत्ता
तन्मध्ये तद्गहेण ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम् ।
सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^१ विम्बं
दुःखेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं^२ दुर्विदग्धम् ॥
३ ॥

॥ ३ ॥ सर्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् करुणा कृपा निर्विशेषम् अरि-
मित्रोदासीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे
अखिललोकवर्त्मनि^३ प्रवृत्ता सत्तारणैकनिष्ठा । अतस्तन्मध्ये सत्त्व-
वर्त्माभ्यन्तरे तद्गहेण तेषां सत्त्वानां संग्रहेण मादृशस्यापि ग्रहण-
मवश्यं नियमेनोपगतमायातम् । न केवलं सकलजगदसाधारणैक-
करुणैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं^४ शक्तिरप्येकैव^५ अनन्य-
गामिनी । कीदृशम् ? सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^६विम्बं, सकलस्य
अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यदधं कलुषं तदेव ध्वान्तं गाढं^७ तम-
स्तत्तिग्मांशुविम्बसङ्काशमिव । अतोऽनन्यसाधारणयोः करुणामाम-
र्थ्ययोर्विद्यमानयोरपि दुःखेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

१ B. तौग्मांशु ।

२ B. दुःकृतं ।

३ Orig. लोक वर्त्मनि ।

४ Orig. चाद्वितीय ।

५ Orig. ऐकैव ।

६ Orig. तौग्मांशु ।

७ Orig. बाढं ।

किन्तु प्रतपति धिग्गहो दुष्कृतं^१ दुर्विदग्धं, ममैव पूर्वार्जितदुष्कृत
मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं^२ पीडयति सन्तापयतीति धिग्गहो
कष्टमाश्चर्य्यं । अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः ।

पुनरपि सोत्कर्षगर्भात्मानो निन्दामावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुत्तान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकच्छे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः ।
रत्नद्वीपप्रतोल्या विपुलमणिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नाथीकृत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वलोकैकधात्रीम् ॥
४ ॥

॥ ४ ॥ धिग्धिगित्यादि—

हे भगवति भवतीं सर्वलोकैकधात्रीं सर्वं अपर्य्यन्तलोकधातु-
स्थिता ये लोका जनास्तेषामद्वितीयामेकां धात्रीं परिपालिकां
त्वां नाथीकृत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्य्येण आश्रित्यापि अनाथ-
मशरणमिति कृत्वा मन्दभाग्यमल्पपुण्यं मां धिग्धिगिति निन्दा-
भिधानम् । न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः रुक् दीप्तिस्तयाप्य-
परिमितजगदन्धतमोर्ध्वंसिकया^३ अप्रणुत्तोऽनपगतोऽन्धकारो यस्य
तं दिवसकरस्येव रुक् कान्तिर्यस्याः सा तथा एवंभूतयापि त्वया
अमेयकिरणया अज्ञानतमिस्रोत्सारिकयापि^४ अविनष्टाज्ञानान्ध-
कारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकच्छे तीरप्रान्ते । कीदृशे ?

१ Orig. दुःकृतं ।

२ Orig. दुःपरिपाकं ।

३ Orig. जगदन्धं तमोर्ध्वंसिकया ।

४ Orig. तमिश्रोत्सारिकया ।

हिमस्य तुषारस्य या शकलशिला खण्डशिला तदच्छीतले सर्व-
 क्लेशापहारिणि । तत्र निषण्णमपि तथ्यन्तं पिपासाकुलम् उपगत-
 पिपासं तृषार्त्तमित्यर्थः । अथवा हैमवत्यास्तव अभयायाः सकल-
 सत्ताशेषभयविनाशिकायाः कूलकच्छे अनुकूल^१भूम्येकदेशे निषण्-
 मपि रागादिदोषाक्रान्तम् । कूलमनुकूलमुच्यते एकदेशे समुदायो^२
 गम्यते इति न्यायात् यथा सत्यभामा इति । पुनः कौटूभम् ?
 रत्नानां द्वीपे जलान्तर्मणिमयस्थलभूभागे या प्रतोलौ रथ्या तस्या
 विपुलमणिगुहैव गृहं वेश्म तद्गर्भे स्थितमपि दरिद्रम् अर्थ-
 हीनम् । अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्थलं स द्वीपो भवशमयो-
 रन्तर्वर्त्तित्वात्तत्र या प्रतोलौ मोक्षद्वारं तस्या विपुलमणिगुहा
 सहस्रमुखस्थानं तदेव गृहं तद्गर्भे तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने^३ । एतज्ज्ञान-
 रत्नशून्यो महाकरुणासम्पन्नाया अपि भाग्यापराधान्न तवाहं विषय
 इति भावः ।

खदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषसे इत्याशङ्क्याह

मातापि स्तन्यहेतोर्विरुवति बहुशः खेदमायाति पुत्रे
 क्रोधं धत्ते पितापि प्रतिदिवसमसत्प्रार्थनासु प्रयुक्तः ।
 त्वं तु चैलोक्ववाञ्छाविपुलफलमहाकल्पवृक्षाग्रवल्ली
 सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विसृजसि न च ते विक्रिया^४ जातु
 काचित् ॥ ५ ॥

१ Orig. अनुकूल ।

२ Orig. समुदाया ।

३ Orig. नंदरि ।

४ A. विक्रया ।

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमज्ञानिसम्यग्ने पित्रोरपि अधिकतरा त्वम् । कथम् ?
 मातापि पुत्रे तनये स्तन्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं वज्रधा अतिरुदति
 आक्रन्दति सति खेदमायाति विषादमुपैति । जनकोऽपि असत्प्रार्थ-
 नासु असन्त्यः असम्भाविन्यः^१ या वस्तुनो वाञ्छास्तासु प्रयुक्तः प्रति-
 दिवसं प्रतिप्रेरितः सन् क्रोधं धत्ते कोपमुद्वहति । त्वं तु भगवती
 पुनः, अतिस्नेहवती, सर्वेभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्थिता सती अर्थान्
 यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि । कथं विसृजसि
 इत्याशङ्क्य आह । चैलोक्यानां त्रैधातुकान्तर्वर्तिनां मत्त्वानां वाञ्छाया
 विपुलं महत्फलं यस्याः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य उत्तमवाञ्छा-
 तरोरग्रवल्ली च या सा तथा प्रधानमञ्जरीव त्वमित्यर्थः । अत-
 स्तैभववदान्याया महाकरुणाद्रीकृतहृदयायाः अत्यल्पमपि अन्यथात्वं
 विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि । एतेन आर्त्तानां
 परुषाभिधानेऽपि भवती न परिखिद्यते इति भावः ।

किञ्च पूर्वकृतप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मारयन्नाह
 यो यः क्लेशौघ^२वह्निज्वलिततनुरहं तारणौ तस्य तस्ये-
 त्यात्मोपज्ञं^३ प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलां दुःखपातालमग्ने ।
 वर्धन्ते यावदन्ते परुषपरिभवाः प्राणिनां दुःखवेगाः
 सम्यक्संबुद्धयाने प्राणिधिधृतधियां^४ तावदेवानुकम्पा^५ ॥६॥

१ Orig. असंतो संभवनिनोद्ये वस्तुनोयं चास्तासु ।

२ A. क्लेशोघ ।

३ A. आत्मोपज्ञां ।

४ A. धृतिधियां ।

५ A. अनुकम्पा ।

॥६॥ यो य इत्यादि—

हे सत्यवत्सले त्वया पूर्वमात्मोपज्ञं कृता या^१ प्रतिज्ञा अवश्य-
पालनीया । आत्मनः स्वस्या उपज्ञम् अनुरूपं यथा स्यादिति
क्रियाया विशेषणम् । तां ग्रयि अपि दुःखपातालमग्रे दुःखमेव
अतिगाधत्वात् पातालमिव तत्र मग्रे निःशेषेण तलं गते सफलां
संपूर्णां कुरु निष्पादय । कां ताम् ? यो य इति वीक्षायाम् ।
क्लेशानां रागादीनाम् ओघो निवहः स एव अतिदाहकत्वाद्
वर्जिताग्निः तेन प्रज्वलिता प्रदीप्ता तनुः कायो यस्य तस्याहं
तारिणी निस्तारिकेत्येव । अर्थान्तरन्यासव्याजेन भगवतीमेव उत्कर्षयन्नाह वर्द्धन्ते इति । प्राणिनामेते पुरोवर्त्तिनो दुःखवेगानां
प्रवाहाः । किम्भूताः ? परुषपरिभवाः परुषोऽतिनिष्ठुरः परिभवस्तिर-
स्कारो येषु ते तथा । वर्द्धन्ते वृद्धिसुपयान्ति यावत्तावदेतत्-
पर्यन्तमेव अनुकम्पा महाकरुणा । केषां सम्यक्सम्बुद्धयाने सुगत-
महावर्त्मनि^२ प्रणिधिर्बोधिचित्तम् उत्पाद्य निखिलत्रिजगदुद्धरणाय
उद्योगः प्रस्थानचित्तं तत्र धृता निहिता बुद्धिः प्रज्ञा यैस्तेषाम् ।
एतेन एतदुक्तं यावद्यावद् भवदुःखवृद्धिस्तावद्भवद्विधानां परार्थ-
परायणानां महाकरुणापि वर्द्धते । अतो^३ न मामुपेक्षितु-
मर्हसीति भावः ।

देव्याः खदुःखमावेद्यापि कदाचिद्वृत्तं मामावेदितवत्सलं च
आवेद्य उपेक्षते इत्यालोच्य पुनः फुत्कारयन्नाह

१ Orig. कृतया ।

२ Orig. बाल ।

३ Orig. महाप्रत्मानि

४ Orig. व्यतो ।

इत्युच्चैरूर्ध्वबाहौ नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षां^१ जननि जनयितुं किम्पुनर्यादृशी
त्वम् ।

त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दह्येऽसह्येन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥ ७ ॥

॥ ७ ॥ इत्युच्चैरूर्ध्वबाहाविति—

हे जननि अन्योऽपि अद्यालुः प्रार्थ्यते, अपि इत्यनेन प्रागुक्ता-
भिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्ध्वबाहौ नदति ऊर्ध्वम् उपरि
बाह्वु मुजौ यस्य तस्मिन् उत्क्षिप्तभुजे विरुवति जने आक्रन्दनादं
यथा भवति इति क्रियाविशेषणम् । आ उच्चैः क्रन्देन भयविह्वल-
प्रलापेन नादोऽत्युच्चध्वनिर्यच्च नदने तमेव पुष्पाति । नुतिपदव्याजं
नुतेः पदं शब्दः^२ वाक्यं वा तन्निषं । उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां
जनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारौ भवति । किं पुनः इत्या-
श्चर्याभिधानमतिशयेनेत्यर्थः । दशदिग्लोकधात्ववस्थितनिखिल-
जनातिदुःसहदुःखानलपरित्राणकारणाध्येषणपरायणा तन्निवारणाय
करुणागुणरमणीयान्तःकरणा त्वमीदृशी माता । किञ्च त्वत्तः पश्यन्
परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशात् परेषां त्वङ्गक्तिपरायणानाम् अन्येषा-
मभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम्
अतिशयेन अहं दह्ये प्रज्वलितो भवामि । अभिमता अभिलषिता
ये विभवा लौकिकलोकोत्तराः श्रियस्तेषां प्रार्थना याज्जा^३ताम् ।

१ नार्हत्यं न्योप्युपेक्षां ।

२ Orig. omit : ।

३ Orig. यांचा ।

यदा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य । केन ? सन्ततान्तर्ज्वरेण सन्ततं
निरन्तरं योऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःसहतापस्तेन । अरतिभुवा अरतेर-
सुखाद् भवति उत्पद्यते यस्तेन असह्येन अतिदुःसहेन । सकलजन-
मनोऽभिलाषसम्पादिका व्याक्रन्दत्यपि मयि न तुष्यसीति धिग्
दैवमित्यभिप्रायः ।

अधार्मिकं^१ नाम आकलयसि इत्याशङ्क्य आह

पापी यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेषा
श्रुत्या^२ स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि हठात् पापमेका
त्वमेव ।

त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं ग्लाने मरिष्यत्यपि विपुलकृपः किं भिषग् रोरु-
धीति ॥ ८ ॥

॥ ८ ॥ पापीत्यादि—

पापी यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्व्वचनीय-
माहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः अद्वैषा पुरःपरिवर्त्तिनी
स्तुत्यादिरूपा महती सातिरेका सती^३ वर्द्धते वृद्धिसुपैति । नहि
उपचितकुशलमूलस्य त्वच्चरणेऽभिप्रसादोऽतोऽनुमीयते नाहमपुण्य-
वान् । अपरञ्च^४ त्वमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेन्धनदहना-
त्मिका पापमपहरसि स्फोटयसि हठात् बलात् । कथा ? श्रुत्या

१ Orig. अधर्मिकं ।

२ A. श्रुत्या ।

३ Orig. साता ।

४ Orig. अपरञ्चा ।

अनुपदमाकर्णनेन, स्मृत्या पुनःपुनर्मनसि भावनयापि नाम्नापि तारेति संज्ञाघोषणेनापि । सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकलुषशैलाशनिस्त्व-महमपि नातिमन्दपुण्य इत्यर्थः । मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदसि मयि कथं त्यक्त उज्झितो व्यापारस्य भवदुःखोद्धरणलक्षणस्य भारो गुरुत्वं यथा सा, तथा त्वच्चरणशरणेऽपि मयि कस्माद्धेतोरसि तदसि तत् कथ्यतां तथ्यकथ्ये सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽव्ययस्तस्मादर्थे तस्मा-दभिधीयता^१मिति, तथ्यमवितथं कथं वचनं यस्याः सा । उक्त-मपि अर्थम् अर्थान्तरन्यासेन द्योतयन्नाह । पथं ग्लाने मरिष्य-त्यपि म्रियमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलकृपो महादया-द्रमना भिषक् वैद्यः किं रोरुधीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः । एतेनैतदुक्तं रागादिरोगसङ्कुले दुश्चिकित्सितत्वा^२दमृतलक्षणं पथं दातुमर्हस्येति भावः ॥

अस्वतन्त्रतया भगवतीपदं कमलाराधनावकाशं^३ प्रकाशयन् प्रागुक्तं कार्पण्याभिधानावैयर्थ्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च स्वैर्दोषैर्वाह्यमानो मठकरभ^४ इवानेकसाधारणांशः^५ । युष्मत्पादाब्जपूजां क्षणमपि न लभे यत्तदर्थं विशेषाद् एषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममाबन्धकामा ॥६॥

१ Orig. अभिधायताम् ।

२ Orig. दुश्चिकित्सितत्वामृत ।

३ Orig. कमलाराधनानुवकाशं ।

४ B. कर ।

५ B. साधारणांसः ।

॥ ८ ॥ मायेत्यादि—

युष्मत्पादाजपूजां तव चरणसरोजसपर्यां क्षणमपि न लभे मना-
गपि न साधयामि । कुतः ? स्वैर्दीपैस्तुल्यकालं क्रमाच्च बाह्यमानः,
स्वैरात्मीयैर्दीपैरपराधैः समकालं यथा येन युज्यमानः । कौदृशो-
ऽहम् ? अनेकसाधारणांशः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः
भागः यस्य सः । तथा क इव ? मठकरम् इव विहारोद्ग इव ।
किं स्वरूपैः ? माया अविद्या, मत्सकाशात् सरत् इति मत्सरस्तस्य
भावो मात्सर्यं, माया तु कामनालक्षणा दृष्ट्या, मानश्चित्तसमुन्नतिः
स च सप्तविधः । त एव प्रभृतयः प्रकारा येषां तैः । अधर्मैर्वराकैः
प्रज्ञादृष्टिमात्रमावर्तयन् । यत्तदर्थं यद् यस्मादित्यर्थः । अहं^१ पर-
प्रेष्योऽतो विशेषादेषा कार्पण्यदीनाक्षरपदरचना एषा^२ स्वदुःखावि-
ष्करणरूपा । कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्पण्यं तस्मा-
द्दीनमतिक्रान्तरं परुषम् अक्षरं येषु तेषां पदानां शब्दानां रचना
ग्रथना । ममाबन्धकामा स्यात्तदर्थविशेषात् पुनःपुनर्विज्ञापया-
मीति वाक्यशेषः । अबन्ध्योऽनिष्फलः^३ कामोऽभिलाषो यत्र सा
तथा । विशेषादतिशयेन फलवती यथा स्यादिति वा योज्या ।
मायामात्सर्यमानक्लेशादिस्तं^४ निर्जित्य त्वत्पदारविन्दाराधनैकपरो
यथा स्यां तद्विधेहीत्याशयः ।

दुःखमावेद्य इदानीं प्रभावातिशयद्वारेण भगवतीं स्तुवन् आदौ
अष्टमहाभयापहरणशक्तिम् अष्टश्लोकेनाह

१ Orig. महं ?

२ Orig. स्वदुःखाविःकरणरूपा ।

३ Orig. अनिःफलः ।

४ Orig. क्लेशादिस्तं ।

कल्पान्तोद्भ्रान्त^१ वातभ्रमितजलचललोलकलोलहेला-
संक्षोभोत्^२ क्षिप्तवेलातटविकटचटत्^३ स्फोटमोट्टाट्टहासा-
त ।

मज्जझि^४ भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्पन्दमन्दैः^५
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तौरमुत्तीर्यते ऽब्धेः^६ ॥
१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तेत्यादि—

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्यते अब्धेस्तौरं महाममुद्रात् पार-
मासाद्यते । सद्यस्तत्क्षणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात्
तवाभितः सर्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिन्ना विदीर्णा
नौका तरिर्येषां तैः । मज्जझिस्तलं प्रविशझिः । कीदृशैः ? सकरु-
णेन हृदयद्राविणा अतिदौनेन यद् रुदितं तेन य आक्रन्दनाद
स्तुमुलध्वनिस्तेन ये निस्पन्दाश्चेष्टाशून्या इव मन्दा मृता वयं सर्वे
इत्यनुत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः
समुत्थित इव यो वातः समीरणस्तेन भ्रमितानि आवर्त्ती-
कृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुद्रच्छन्तो लोलाः
कम्पमानाः^७ कल्लोलास्तरङ्गास्तेषां हेलया विलासेन यः संक्षोभो
विकलता तस्माद् उत्क्षिप्त उल्लङ्घितो वेलातटो मर्यादाभूमिस्तत्र

१ कल्पान्तोद्भ्रान्त ।

२ A. संक्षोभोक्षिप्त ।

३ A. चटास्फोटमुक्ताट्टहासात् ।

४ A. मज्जत्भि ।

५ A. रुदितैः क्रन्दनिष्पन्नमन्दैः ।

६ A. ते ऽब्धे ।

७ Orig. adds. उत्तमा धनामौभूता ।

यो विकटचटत्स्फोटो भीमनादः स एव मोहः प्रौढोऽदृष्टासो
विहृतोच्चैःशब्देन प्रहसनमिव यस्य तस्मात् । चटदित्यनुकरणध्वनिः ।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमभ्रान्ताभ्रगर्भोद्भवगमनगृहोत्सङ्गलिङ्गत्^१स्पुलिङ्ग-
स्फूर्जज्वाला^२करालज्वलनजवविशद्वेश्म^३विभ्रान्तशय्याः ।
त्वय्याबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गद्गदोद्गीतयाच्चाः^४
प्रोद्यद्विद्युद्विलासोज्ज्वलजलदजवैरात्रियन्ते^५ क्षणेन ॥ ११ ॥

॥ ११ ॥ धूमेत्यादि—

हे परपरित्राणपरायणे त्वयि आबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा
आत्रियन्ते क्षणेन सन्नद्यन्ते त्वरया परित्रायन्ते इति यावत् । कैः ?
प्रोद्यतीनां प्रकर्षेण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीडा तेन
उज्ज्वलाः^६ अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां जवैरतिवेगैः ।
त्वयि मातः यो बद्धः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरीटो यैस्ते ।
गद्गदेन अथक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहिता याच्चा^७ मां निस्तारयेति
प्रार्थना यैस्ते । पुनः किम्भूताः ? धूमानां भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव
अभ्राणि जलदास्तेषां गर्भः सन्धिः सङ्घट्टनं तस्मादुद्भवः प्रादुर्भावो
यस्य तदेव गगनं नभस्तदेव गृहं^८ तस्योत्सङ्गे क्रोडे लिङ्गन्तं^९ स्तर-

१ A. रङ्ग । २ A. स्फूर्जज्वाला । ३ A. विसद्वेश्म ।

४ Orig. यांचाः । ५ Orig. वयन्ते ।

६ Orig. उज्ज्वलाः । ७ Orig. यांचा । ८ Orig. प्रादुर्भावो
गगनं नभस्तस्य यस्य गृहस्य । ९ Orig. रिंगतः ।

ङ्गन्तो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणास्तैः^१ स्फुरन्त्य इतस्ततो लल्लहा-
 यन्थो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करालोऽतिभीषणो यो ज्वलनो-
 ऽनलस्तेन जवेन विश्रान्तः अभ्यन्तरं^२ परिभ्रमन्तः वेष्मनि^३ शय्यायां
 विश्रान्ताः सुखासीना ये ते तथा । इहतु क्तान्तस्य पूर्वनिपातः
 गतयामो भृत्यो यथा ।

करिणं निगदितुमाह

दानाम्भःपूर्यमाणो^४ भयकटकटकालम्बिलोलम्ब^५माला
 हङ्कारा^६ ह्वयमानप्रतिगजजनितद्वेषवह्ने^७ द्विपस्य ।
 दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित^८ तनुस्त्वामनुस्मृत्य मृत्युं
 प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर^९ शिरःकोटिकोटोपविष्टः^{१०}

॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाम्भ इत्यादि—

हे दुर्गोत्तारिणि त्वाम् अनुस्मृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं हृदि
 विभाव्य मरणं प्रतिचिपति । दन्तान्तो दशनाग्रं स एव उत्तुङ्गम्
 उन्नतं^{११} दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तत्र तुलिता^{१२}
 तुलीकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा । कौटुम्भः ? पृथुशिखरो^{१३}

१ Orig. omits: ।

२ Orig. omits: ।

३ Orig. यत्र वेष्मनि तत्र ।

४ A, B. पूर्यमाणो ।

५ A. रोलम्ब ।

६ A. ठुङ्कार ।

७ A. द्वेषवह्ने द्विपस्य

८ A. तुलित ।

९ B. शिषर ।

१० A. कोटोपविष्ट ।

११ Orig. omits: ।

१२ Orig. तुलिमालीकृता ।

१३ Orig. शिषरो ।

विपुलाचलमस्तक इव शिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थलं तस्य
कोटिरयं सैव कोट्टाङ्गस्थानमिव तत्र उपविष्टो निषण्णो यः स तथा ।
प्रहृष्टोऽत्यानन्दितः सन् । कस्य ? द्विपस्य करिणः । किम्भूतस्य ?
दानाम्भो मदजलं तेन पूर्यमाणः समूयमानः उभयकटः सथेतर-
गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविस्तीर्णत्वात् तत्र
आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या हृङ्कारो
मञ्जुगुञ्जध्वनिस्तेन आह्वयमानाः समुस्त्रीक्रियमाणा ये प्रतिगजा
विपक्षदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो द्वेष एव वङ्गिः अनलो यस्य
तस्य ॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढप्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्लुप्तवायां^१
शून्याटव्यां कराग्रग्रहविलसदसिस्फोटकस्फौत^२दर्पान् ।
दसून् दास्ये नियुक्ते^३ समृकुटिकुटिलभ्रूकटाक्षेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यखिन्नस्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते

॥ १३ ॥

॥ १३ ॥ प्रौढेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम् । दसून्
दास्ये नियुक्ते चौरान् भृत्यत्वे नियोजयति । कौटुम्भम् ? श्रियां
धाम निखिल^४सम्पदामालयः । पुनः कौटुम्भम् ? चिन्ता सङ्कल्पः

१ A. शूलल्लुप्तवायां । २ B. omits one ग्र । ३ B. स्फौट ।

४ A. निवृत्ते ।

५ Orig. निखि ।

मेव लेखनी आनेख्यकाष्ठौ तथा पखिन्देन अनायासेन स्पुटम्
 अतिव्यक्तं लिखितं दिव्यस्तं पदं यत्र तत् तथा । किं विप्रिष्टान् ?
 मृकुटिः परभौषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तया सह वर्तते कुटिले
 भङ्गुरे ये भ्रुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्यग्वलितेन आलो-
 कितं ययोस्ते तथा तादृशे अक्षे चक्षुषी येषां तान् । कीदृशान् ?
 कराग्रगृहेण मुष्टिनिष्पीडनेन विलम्बतः सकम्पजलजलायमाना ये
 अतिस्फोटकाः खड्गाग्रधारास्तैः स्फौतोऽतिप्रौढो दर्पोऽहङ्कारो येषां
 तान् । कस्याम् ? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं
 तस्याम् । किम्भूतायाम् ? प्रौढो यः प्रासप्रहारोऽतिनिष्ठुरबुन्ता-
 घातस्तेन प्रहता ये नरास्तेषां शिरःसु कपालेषु याः शूलवक्त्राः
 शूलयष्टयः ताभिः तासां वा उत्सवो मङ्गलं हर्षो वा यस्या यत्र
 वा तस्याम् ।

मिहं कथयितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख^१मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
 श्रोतत्सान्द्रास्रधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः^२ ।
 क्रुध्यन्ना^३पित्सुरारादुपरिमृगरिपुस्तौक्ष्णदंघ्रोत्कटास्य-
 स्त्रस्यन्नावृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोत्रदिग्धार्थ-

वाचः^४ ॥ १४ ॥

१ A. गणख ।

२ A. सन्धिः ।

३ A. क्रुध्येन्ना ।

४ A. एतेन दृग्धार्थवाचः ।

॥ १४ ॥ वज्रेत्यादि—

हे सकलजनवत्सले मृगरिपुस्त्रस्यन्नावृत्य याति । मृगाः करिणः पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्त्रस्यन् भयमावहन् आवृत्य व्यापाराद् दूरं पलायते । कुतः ? त्वय्येव उचितम् अनुरूपं रचितं निष्पादितं यत् स्तोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो वचनादर्थात् पुरुषस्येति । कीदृशः ? तीक्ष्णदंष्ट्रया उत्कटं भौषणम् आस्यं मुखं यस्य सः । तथा उपयुद्धे कुधन् रोषं कुर्वन्, आपितुः आपतितुमिच्छुः । किम्भूतः ? वज्रवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि तीक्ष्णानि नखानां मुखानि अग्रभागास्तेरुत्खाताः उत्कीर्णा मत्तानाम् इमानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्तेषु श्वेतन्ति स्रवन्ति सान्द्राणि घनानि यानि अस्त्राणि रुधिराणि तैर्धर्माः प्रचालिताः स्फुटविकटा अत्यन्तभौषणा याः सटाः केशरास्ताभिः सङ्कटः स्कन्धस्य धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा ।

फणिनं वक्तुमाह

धूमावर्त्तान्धकाराकृतिविकृतफणिस्फारफुत्कारपूर-
व्यापारव्यात्तवक्त्रस्फुरदुरुरसनारज्जुकीनाशपाशैः ।
पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनात्परस्वत्परात्मा
धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयस्रग्विभूषां विभूतिम् ॥

१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

हे विप्रद्वजजनोंद्घोषणपरे त्वत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः । त्वमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स
 तथा । कीदृशः ? तत्र गुणानामणिमलघिमादीनां गणना संख्या
 तत्र तत्परस्त्वन्निष्ठः । कीदृशीम् ? मत्तालीनां हर्षोद्भेदद्विरेफाणां^१ या
 माला तस्या बलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमालायाः
 सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्^२ । भगवतीप्रभावात् स एव
 उरगस्तथाविधो जात इति भावः । पापाद् अधर्मात् समूय
 आसाद्य । कैः ? धूमानामावर्त्तः परिमण्डलं यत्रान्धकारे तच्चाकृति-
 राकारो यस्य तस्य विकृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्फारोऽति-
 महान् फुत्कारपूरस्फूक्तिसमूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्यात्तं
 यद्वत्तं आस्यं तत्र स्फुरन्त्यौ लेलिहायमाने गुर्व्यौ गुह्यतरे ये रसने
 जिह्वे त एव रज्जवो वरत्रास्तन्मया एव कीनाशस्य कृतान्तस्य
 पाशा इव पाशास्तैः ।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृभ्रूभेदभौतोद्भट^३ कटकभटाकृष्टदुःश्लिष्टकेश-
 श्रृचद्वा^४चाटचेटोत्कटरटितकटु^५ग्रन्थिपाशोपगूढः ।
 क्षुत्तृक्षामोष्ठकण्ठस्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
 यो यायादार्य्यताराचरणशरणतां स्निग्धबन्धूज्झितोऽपि ॥
 १६ ॥

१ Orig. द्विरेफानां ।

२ Orig. adds एवंविधा खगेव विभूषा तस्य विभूषा शोभा तामिति
 समस्तं वा पदम् ।

३ A. भौतोत्भट ।

४ A. चच्चद ।

५ A. पटु ।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभू इत्यादि—

हे अग्रेषबन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्य-
तारायाः चरणमेव शरणं त्राणं तस्य भावस्तत्त्राणताम् । स्निग्ध-
बन्धूज्झितोऽपि स्निग्धाः प्रेमाद्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः
उज्झितोऽपि मन्थक एव सन् । ताम् अनुभूतां व्यापदं विपत्तिं
दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां सद्यस्तत्त्राणादेव त्यजति प्रति-
क्षिपति दूरौकरोतीत्यर्थः । कौदृशः ? भर्त्तुः प्रभोः भूभेदो भृकुटिः^१
भ्रुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्तस्ता उद्भटाः प्रसिद्धाः कटके ये
भटाः राजधान्यां प्रेष्यवीरास्तौराकृष्टाः उच्चैर्निष्पीड्या^२ दुःस्मिष्टा^३
दतस्ततीकृताः केशा यस्य स तथा । किम्भूतः ? चञ्चलः दतस्ततः
परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका बज्जवल्गिनो ये नेटा दासास्तेषां
यदुत्कटं रटितम् असह्यं प्रलपितं तेन कटुग्रन्थिस्त्रीव्रबन्धो येषु
पाशेषु तैरुपगूढः सुबद्धः स तथा । क्षुब्धुभुञ्जा तट् पिपासा ताभ्यां
क्षामः शुष्क ओष्ठाभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा ।

रचोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमिथ्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोड्डामराणि^४ ।

१ Orig. omits : ।

२ Orig. निःपीड्या ।

३ Orig. adds नीता before it. ४ Orig. क्षत् ।

५ A. डामरो डामराणि ।

त्वत्तन्त्रोद्धार्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्यप्रधृष्ट्यां
 प्रेतप्रेतातान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रज्जि रक्षांसि रक्षाम्^१ ॥
 १७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे महाप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्ट्यां शत्रुभिरनभिगम्यां
 रक्षाम् आवहन्ति विदधति । कस्य ? तव तारार्णवादीनि तन्त्राणि
 तेषु उद्धार्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां स्मृत्या स्मरणेन हतानि
 दुरितानि पापानि यस्य तस्य । कौटूशानि ? प्रेतानां शवानां प्रेत
 उत्खातः अन्त्रतन्त्रीनिचयः अन्त्रगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्मिता
 स्रग् माला यैस्तानि । मायया कृद्गना निर्मितानामनुपमवीरवीभ-
 त्सादिरूपादीनां कर्मक्रमः करणस्य परिपाटिस्तेन कृतं निष्पादितं
 विहृतम् अतिरौद्रम् अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव मिथ्या-
 रूपं तेषु अलीकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्तन्यानुरूपाणि उचि-
 तानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाङ्गुस्त्रेण प्रभावाति-
 शयेन उड्डामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा ।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं संग्रामविजयसामर्थ्यं वक्तुमाह

गर्जंजीमूतमूर्ति-त्रिमदमदनदीबद्धधारान्धकारे
 विद्युद्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्पतद्वाणवर्ष^२ ।

१ A. स्रजि रक्षांसि रक्षां ।

२ A. गर्जत् ।

३ B. नितपतद् ।

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलभुजबलैर्विद्विषद्भिर्द्विषद्भिः^१-
 त्वदत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टिः^२ ॥
 १८ ॥

॥ १८ ॥ ^३गर्जदित्यादि—

हे संग्रामोत्तारिणि त्वदत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टिः ।
 एकोऽसहायः यो वीरः सः । त्वया दत्तार्पिता उत्साहस्य^४ वीर्यस्य
 पुष्टिः पोषणं वृद्धिर्यस्य स तथा । प्रसभं हठाद् अरिमहीं रिपो-
 र्भूमिं संवूर्णयति । कौटुम्भः ? रुद्धः सर्वतो वेष्टितः । कैः ? द्विषद्भिः
 शत्रुभिः विद्विषद्भिः विद्वेषमावहद्भिः । किम्भूतैः ? प्रबलानि अत्यु-
 द्रिक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः । क ? संग्रामकाले ।
 संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति । गर्जन्तो नदन्तो ये जौमूता
 मेघास्तेषामिव मूर्त्तयः^५ आकारा येषां त्रिमदानां त्रिगण्डगलित-
 द्विपानां तेषां या मदनद्यो दाननिर्झरिण्यस्तासु बद्धाः संलग्ना या
 धारास्ताभिः अन्धकारो दुरालोको यत्र तस्मिन् । किम्भूते ? विद्युदिव
 द्योतायमानः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यत्र तस्मिन्
 निष्पतन्तो वाणानां वर्षा वृष्टयो यत्र तत्र । एतेन एतदुक्तं संग्रामा-
 ज्ञानसङ्गता अपि त्वत्प्रसादात् निस्तरन्तीति भावः ।

महाव्याधिघातनशक्तिमाह

१ A. द्विषत्भिः ।

२ B. पिनन्ति ।

३ Orig. omits गर्जदित्यादि ।

४ Orig. adds उद्यमन अर्णस्य after उत्साहस्य ।

५ Orig. मूर्त्तयो ।

पापाचागानुबन्धोद्धतगदविगलत्पूतिपूयास्रविस्त्र-
 त्वङ्मांसा^१सक्तनाडी मुखकुहरचलज्जन्तु^२जग्धक्षताङ्गाः ।
 युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
 जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका^३यताक्षाः ॥

१६ ॥

॥ १६ ॥ पापेत्यादि—

हे वाह्याभ्यन्तरव्याधिव्यथितहृदयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा
 तत्र पदकमलसपर्याप्तिः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो
 यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः ।
 तत्र योऽभ्यासो नैरन्तर्येण सेवनं तत्र भक्त्या अद्भुता एवमेतन्नान्य-
 येत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादु-
 र्भवन्ति । कीदृशः ? जातरूपम् अक्षयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं
 वपुर्येषां ते । पुण्डरीकम् अभोजं तद्वदायतमच्चि चक्षुर्येषां ते । पूर्वं
 कीदृशाः ? पापानामाचरणम् आचारस्तत्र योऽनुबन्धः अनुगमः
 नैरन्तर्येण सक्तिः तेन उद्धृताः प्रकुपिता ये गदा महाव्याधयस्तेभ्यो
 विगलद् निष्पतद् यत् पूतिपूयास्रं दुर्गन्धपक्ष्णोणिताक्तरुधिरन्तेन
 विस्त्राणि अस्त्रगन्धीनि धानि त्वङ्मांसानि तेषु आमक्ता निबद्धा या
 नाद्यः शिरा नाडीव्रणानि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः
 स्यन्दन्तो जन्तवस्तदुद्भवाः क्रिमयस्तेर्जग्धानि खादितानि क्षतानि च

निष्कुषितानि^१ अङ्गानि येषां ते तथा । एवंविधमहाव्याधिग्रस्ता
अपि तत्पादाराधनमहौषधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्^२ ।

सर्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं श्रोत्र^३पात्रे गुरुभि^४रुपहृतं यस्य नाम्नायभैक्ष्यं
विद्वद्गोष्ठीषु^५ यश्च^६ श्रुतधनविरहान्मूकता^७मभ्युपैति^८ ।
सर्वालङ्कारभूषाविभवसमुद्दितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति^९शक्त्या हरति नृपसभे वार्दिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्तेत्यादि—

हे अप्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो
वादिनां विपन्नानामन्यतोरथानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य
गृह्णाति । त्वयि एव या भक्तिरभिपसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन
उक्तनृपसभे राजसदसि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद्
अदन्ता । किं कृत्वा ? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचामैश्वर्यमाभाद्य ।
कीदृशम् ? सर्वे एव अलङ्कारा अशेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभ-
वेन शोभासम्पदा समुद्दितं सत्यगुच्छितं यत् तथा । अथवा
सर्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमलक्ष्या समुज्ज्वलम् । पूर्वं

१ Orig. निःकुषितानि ।

२ Orig. व्याद्भुतम् ।

३ B. श्रोत्र ।

४ A. गुरुभिरुपहृतं ।

५ A. विद्युत्गोष्ठेषु ।

६ B. यस्य ।

७ A. विरहात् मूकता ।

८ A. सुपत ।

९ A. त्वत्भक्ति ।

यस्यान्नायभैक्ष्यं ओत्रपात्रे न विश्रान्तम् । आन्नायो गुरुपारमर्त्येण
उपदेशः । स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्^१ । गुरुभिरुपाध्यायप्रभृ-
तिभिः उपहृतं उपढौकितम् । यश्च य एव मूकताम् अवच-
नीयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपैतीति वा पाठः । कुतः ? श्रुतमेव
धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो विच्छेदस्तस्मात् । क ?
विदुषां पण्डितानां गोष्ठीषु सभासु । एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खा^२
अपि त्वदालोकनाद् महाविदांसो भवन्तीति मतिः ।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानशक्तिमाह

भूशय्या^३धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटीकपर्पटोद्घाटिताङ्गो^४
यूकायुंषि प्रपिंषन्^५ परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थी ।
त्वामाराध्याध्यवस्यन्^६ वरयुवतिवहच्चामरस्मेरचाव्वीम्^७
उव्वीं^८ धत्ते मदान्धद्विपदशन^९घनामुडृतैकातपचाम् ॥

२१ ॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अशरणजनत्राणचूडामणे त्वाम् आराध्य उव्वीं धत्ते । अद्य-
वस्यन् उद्योगमावहन् । कौटुम्भीम् ? वरयुवतिभिः उत्तमनायि-
काभिः वहद् विभ्रत् चामरं तेन स्मेरा ईषद्धुषितवदना चाव्वीं

१ Orig. adds कर्णात् कांशेन संस्थितम् । २ Orig. मूर्खा ।

३ A. भूसज्या । ४ कर्पटोद्घाटिताङ्गो । ५ यूकायुंषि प्रपिसन्

६ A, B. ध्यवश्यं ।

७ A. दसन ।

मनोज्ञा या ताम् । पुनः किम्भूताम् ? द्विपानां मत्तकुञ्जराणां
दशनैर्धनां दृढां शत्रुभिरकम्प्यत्वात् सान्द्रावपाताम् । उद्धृतम्
उद्दण्डीकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपत्रं रत्नोज्ज्वल-
विचित्रकृत्रं यत्र ताम् । यः पूर्वमेवम् आसीत् । भूरेव शय्या तल्पं
तस्या धूलिभिः सङ्कररेणुभिर्धूस्रोऽतिमलिनो यः स तथा ।
किम्भूतः ? स्फुटितः अतिजीर्णत्वाद्^१ (द्वाविंशतितमेन^२ च्छुटित्वा
साधारसम्पत्तिलाभः) खण्डीभूतः कटितयां नितम्बदेशे यः कर्पटो
जरदसनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तीकृतम् अङ्गं देहावयवो यस्य स
तथा । पुनः कौदृगः ? यूकानां देहोद्धृतजलौकादीनाम् आशूषि
जीवितानि प्रपिषन् विचूर्णयन् । क ? परेषां पुरपुरतो गृहाग्रतः
कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थं तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं
यापना अत्यल्पप्रासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा ।
इत्यम्भूता अपि राजानो भवन्ति भवत्प्रपयेति भावः ।

परमृत्यानधिष्ठत्याह—

सेवाकर्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्यायखिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्त^३ पुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्नुवन्तः ।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपण^४ जनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधौनिर्धनाः^५ प्राप्नुवन्ति ॥

२२ ॥

१ Orig. omits^c ।

२ Orig. त् ।

३ Orig. च्छुटित्य ।

४ A. जमोपात्त ।

५ A. कृपण ।

६ A. निधौनिर्धनाः ।

॥ २९ ॥ सेवाकर्मेति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्य धननिमित्तं त्वामाराध्य
निर्द्वेष्टाः सम्पदिकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति । कान् ? भूमेः पृथिव्याः
मकाशाद् निर्वाणा उद्गीर्णाश्चामौकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा
यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति । कीदृशीम् ? दैवं नियतवेदनौघं
कर्म शुभम् अशुभं च तदप्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम् ।
पूर्वं कीदृशः ? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः । किम्भूतम् ?
प्राग्जन्मनि^१ उपात्तम् उपार्जितं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम्
अतिशयीभूतम् इह जन्मनि यच्छुभं तन्निव्यन्दीभूतं स्वचरितं तस्य
फलं प्रसवो यत्र तत् तथा । किंविशिष्टाः ? सेवा प्रेक्षीभूय
पराराधनं, कर्मान्तः कृषिकर्म, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो
याज्ञा, विनिमयः परिवर्त्तनं^२ क्रयविक्रयलक्षणम्,^३ उपाय उपागतिः
परानुगमः, अमीषां पर्यायाः प्रकारास्तैः खिन्ना आयासिता ये ते
तथा । भाग्यहीना अपि परमसम्पदं भजन्ते तव पदसरसिजसेवया
इत्याशयः ।

अगतिकानामपि ऐश्वर्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया^४ भार्यया भर्त्यमानो^५
दूरादात्मभरित्वात्^६ स्वजनसुतसुहृदभ्युभिर्वर्ज्यमानः ।

१ Orig. प्राजन्मनि । २ Orig. परिवर्त्तनः । ३ Orig. लक्षणः ।

४ A. निवसनयाः । ५ A, B. भर्त्यमानो । ६ A. omits त् ।

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरगखुरमुखोत्खातसीम्नां गृहाणा-
मीष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरुणरुणाजातनिद्राप्रबोधः ॥

२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

हे दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामीष्टे । त्वयि
परदुःखासहिष्णौ स्वीयं यदुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाप्य^१
गृहाणं महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः । षष्ठी-
सप्तम्योरर्थं प्रत्यभेदात्^२ षष्ठ्या निर्देशः । कौटुशानाम् ? तुरगाणाम्^३
अश्वानां खुरमुखानि नखाग्रभागास्तैरुत्खाताः चुष्णाः मीमानो
मर्यादाभूमयो येषु तेषाम् । कौटुशः सन् ? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-
पुरेषु कोष्ठकवेषसु यः स्त्रीवलयाः ^४स्त्रियो योषितस्तासां ये वलयाः
कङ्कणास्तेषां रुणरुणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो
ज्ञानं यस्य स तथा । रुणरुणेति शब्दानुकरणम् । प्रागासीत्
कौटुशः ? वृत्तिर्वर्त्तनम् आजौविका तस्याश्चेदः खण्डनं तस्मिन्
सति विलक्षः विगतं लक्षणमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-
पत्तिमान् ^५वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः । किम्भूतः ? क्षतम् अत्यन्तस्फुटितं
निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तथा भार्यया पत्न्या ^६भर्त्यमानः
विगृह्यमाणः । किं विशिष्टः ? दूरादेव उद्दीक्ष्य वर्ज्यमानो निषिध्य-

१ Orig. विज्ञाप्य ।

२ Orig. अर्थप्रत्यभेदात् ।

३ Orig. तुरगाना ।

४ Orig. omits यो ।

५ Orig. वैलक्ष्य ।

६ Orig. भर्त्यमानः ।

मानः । कुतः ? आत्मानमेव केवलं विभर्त्तीत्यात्मभरिस्तस्य भाव-
स्तत्त्वं तस्मात् । स्वजनाः पूर्वोपकृतमेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो
विश्वाग्निनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः । एवं दुर्गतिरपि^१ मह-
देयर्थमुपार्जयति त्वच्चरणमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति ।

तत्र चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं तद्भक्तेषु इति दर्शयन्नाह

चक्रं दिक्चक्रचुम्बि^२ स्फुरदुरुकिरणा लक्ष्णालङ्कृता स्त्री
षड्दन्तो दन्तिमुख्यः^३ शिखिगलरुचिरश्यामरोमा^४

वराश्वः ।

भास्वद्^५ भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्ण-

कोषः

सेनानौर्वीरसैन्यो भवति भगवति^६ त्वत्प्रसादांशलेशात्

॥ २४ ॥

॥ २४ ॥ चक्रेत्यादि—

हे भगवति तव यः प्रसादो बलं तस्य अंशलेशोऽत्यन्तीयान्
भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्वमिहोच्यते । चक्रं दिशां चक्रं समूह-
स्तच्चुम्बितुमास्पृष्टुं शीलं यस्य तत् । स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो
महान्तः किरणा दीप्तयो यस्याः सा तथा । स्त्रीरत्नलवणैश्चिक्रैः अल-
ङ्कृता भूषिता या सा । दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणीः ।

१ Orig. दुर्गतेरपि ।

२ A. चंबि ।

३ A. षट् ।

४ A. omits : ।

५ A. गलकरुचिस्थामरोमा ।

६ A. भास्वत् ।

७ B. भगवती ।

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः । वराश्वः उत्तमतुरङ्गः । शिखिनी
मयूराणां ये गलरुचकाः कण्ठचन्द्रकास्तद्वत् श्यामानि रोमाणि
यस्य सः स्फुरदिन्द्रनीलनिभ इत्यर्थः । शिखिगलरुचिरेति पाठे
शिखिकण्ठवद् रुचिराणि मनोहराणीति योज्यम्, शिखिगल-
रुचिरिव श्यामानौति वा । मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वतो
रवेरिव मयूखा कान्तयो यस्य स तथा । अमला विषाद्यपहरणा
गुणा यस्य सः । कोषमृत् भाण्डागाराध्यक्षः पूर्णकोषोऽक्षया निधयो
यस्य सः । सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः ।
एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजन्मोपचितोत्तमसुचरितशतमाध्यसपि
चतुर्द्वीपाधिपत्यं त्वदाराधनान्तरांग्रेण उपजायते नृणामिति भावः ।

अष्टमहासिद्धिदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाम्भः^१ सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः
कान्ताक्रीडानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचारः ।
त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः^२
खड्गांशु^३ श्यामपीनोन्नतभुजपरिघ^४ प्रोल्लसत्पारिहार्यः^५ ॥

२५ ॥

॥ २५ ॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धारणीमन्त्रादिस्तथा लब्धा

१ A. स्वच्छन्दचन्दनाम्भः ।

२ A. खंगांशु ।

३ A. puts : after परिघ । ४ A. omits : after पारिहार्य ।

सिद्धिर्येन स पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति ।
 मलयस्य चन्दनाद्रेर्मधौ वसन्तममये यद् वनं क्रीडे द्यानं ततो व्रजति
 सफलीकरोतीत्यर्थः । स्वच्छन्दम् अप्रतिहतप्रभावं यथा स्यात् ।
 कौदृशः ? खड्गांशुभिः कृपाणमरोचिभिः श्यामः स्फुरद्दीपदभिनीलः
 पीनो^१ मांसल उन्नतः प्रलम्बो यो भुजः स एव परिघः परिघ
 इव वा बाहुदण्डस्तत्र प्रोल्लसत् प्रस्फूर्जत्^२ पारिहार्यं^३ यस्य सः ।
 किम्भूतः ? चन्दनाम्भोभिः सुरभिः सुगन्धिर्या मणेरमाणिक्यस्य^४ शिला
 तत्र दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्यस्य सः । तत्र गन्तव्यं तथेत्यादि वचनम्
 अनुक्त्वैव यश्चतुर्वक्त्रकरादिसंज्ञया तदर्थवबोधः संज्ञानं स सङ्केत
 इत्युच्यते । अभिनवं नवीनम् अपूर्व्वं रचितम् उत्पादितं यद्
 आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्हत्वात् तेन तथ्येन अकपटेन उप-
 चरणमुपचारः परिचर्या यस्य स तथा । अथवा अभिनवरचितम्^५
 आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थं उपचारो यस्य स इति ।
 कुतः ? कान्तस्य स्वामिन आ समन्ततो या क्रीडा केलिस्तस्य अनु-
 रागः अभिषङ्गो यस्तस्मात् । कान्तानां कान्ताभि^६र्थः क्रीडायामनु-
 रागस्तस्मादिति ग्राह्यम् । दिव्यसम्पत्तेरपि नातिदूरता त्वच्चरण-
 पङ्कजपरागधूमरौकृतोत्तमाङ्गानामिति भावः ।

धनविहारमभिधाय सर्व्वजनसौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

१ Orig. पीतो ।

२ Orig. omits त् ।

३ Orig. परिहार्यं ।

४ Orig. माणिक्यस्य ।

५ Orig. omits म् ।

६ Orig. adds त्वा ।

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्द्धमानायताक्ष्यो
मन्दारोदारवेणीतरुणपरिमलामोदमाद्यद्द्विरेफाः ।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धततरचरणोदारमञ्जीरतूर्या-
स्त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः सादरा देव-
कन्याः^१ ॥ २६ ॥

॥ २६ ॥ हारेत्यादि—

हे अनवद्याङ्गि त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते त्वमेव नाथा स्वामिनौ
येषां तान्, मादराः समम्भ्रमाः सद्यः अभ्यर्थयन्ते, देवाङ्गनाभिरुपेत्य
अभ्यर्थ्यन्ते^२ उत्पत्य परिभुज्यन्ते^३ इत्यर्थः । काः ? देवकन्याः स्वर्गा-
ङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिहर्षेण उच्चृङ्खलीकृता
यास्ताः । हारेण आक्रान्तः रुच्छन्नः स्तनयोरन्तः अन्तरालं यासां
ताः । श्रवणयोर्यत् कुवलयम् इन्द्रीवरं तत्स्पर्द्धमाने अभिमानजन्य-
माने आयते विशाले अक्षिणी चक्षुषी यासां ताः । किम्भूताः ?
मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणी आयतकेशविन्यासस्तस्याः
तरुणः अतिपुष्टः परिमलोऽतिसुरभिगन्धस्तस्य आमोदेन^४ आप्राप्तेन
माद्यन्तो हृष्यन्तो द्विरेफा भृङ्गा यासां ताः । पुनः किम्भूताः ?
काञ्चीनादस्य रसनाध्वनेः अनुबन्धः अनुगमो यस्तेन उद्धततरौ
अधीरौ चरणयोरुदारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्यौ

१ A. मोदमाद्य ।

२ A. बद्धाद्धत ।

३ A. omits : ।

४ Orig. अभ्यर्थ्यते ।

५ Orig. परिभजते ।

६ Orig. आमदेन ।

मुरजौ यासां ताः उद्धततरयोरत्यन्तचपलयोश्चरणयोरिति वा
व्याख्या । तत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव अवश्यं वश्यमिति भावः ।

वनविहारं पुनराह

रत्नच्छन्नान्तवापीकनककमलिनीवज्रकिञ्जल्कमाला-

'मुन्मज्जत्पारिजातद्रुममधुपबधूद्भूतधूलौवितानाम्' ।

वौणावेणुप्रवौणामरपुररमणीदत्तमाधुर्य्यतूर्य्यां^१

कृत्वा युष्मत्सपर्य्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयाचाम्

॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्मललौकतस्नान्तसन्तते युष्मत्सपर्य्यां कृत्वा तव पदस्य पूजां
विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य
याचाम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते । कौटुशौम् ? रत्नेर्वैदूर्यादिभिश्चन्नो
व्याप्तोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीडापुष्करिणीषु
याः^२ कनककमलिन्यः काञ्चननलिन्यस्तासां वज्राणां हौराणां ये
किञ्जल्काः केशरास्तेषां माला यत्र ताम् । उन्मज्जन्त ईषद्विक-
सन्तो मञ्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः
भृङ्गाङ्गनाभिः^३ धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्धं नीता या धूल्यः परागास्ता
एव वितानानि चन्द्रातपा यस्यां ताम् । मधुरमधूद्भूतेतिपाठे
उन्मज्जत्पारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

१ A. मुन्मज्जत् ।

२ A. मधुरमधूद्भूतधूलौवितानाम् ।

३ B. तूर्य्या

४ Orig. omits : ।

५ Orig. omits : ।

उद्धृतधूलौवितानां मधुरं मन्दं कान्तं वा कृत्वेति वा व्याख्या ।
मधुरमन्दमन्दाकिनीक्रीडार्थात् पतङ्गिरेव मधुभिर्मकरन्दविन्दुभि-
रुद्धृतधूलौवितानामिति नीरसा व्याख्या । किम्भूताम् ? वीणा-
वेणुषु वल्लकोवशेषु प्रवीणाः^१ अमरपुररमण्यः सुरनगरसुन्दर्य-
स्ताभिर्दत्ताः प्रहता माधुर्येण मनोज्ञतया त्वर्या मुरजा यस्यां
ताम् । दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः^२ । तत्प्रणताः
सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः ।

जलक्रीडाविहारमाह

कर्पूरैलालवङ्गत्वगगुरुनरदक्षोदगन्यादकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुचकुहरावर्त्तविश्रान्तवौच्याम् ।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट^३सलिल^४सरित्क्रीडया सुन्दरीभिः
क्रीडन्ति त्वङ्गतान्तः^५करणपरिणतोत्तप्तपुण्यप्रभावाः ॥

२८ ॥

॥ २८ ॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

१ Orig. सुरवीणायाः ।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः
“दोषोमास्यां डिस्त्यनौ”-इत्यनेन दितश्च भवति । अतश्चात्र
दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः । वस्तुतस्तु दाल
लूनौ-इति धातोर्ददोऽधः-इत्यनेन ददादेशात् दत्त इति पदं
जातम् इति निष्कर्षः ।

३ A. नलद ।

४ A. मन्दाच्छट ।

५ A. शलिल ।

६ A. त्वत्गतान्तः ।

रात्मा मानसेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरौभूताः उत्तमाः
 प्रदीप्ताः पुण्यानां प्रभावाः शक्रयो^१ येषां ते क्रौडन्ति रमन्ते ।
 अमन्दा अधीरा कटा जलपातध्वनिर्येषु सलिलेषु ते र्या सरित्-
 क्रौडा जलकेलिस्तया । अथवामन्दच्छटा सलिलानां सरतीति
 सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं यस्यां तथा । अथवा सरित्क्रौडेत्येता-
 वान् संज्ञाशब्दो जलक्रौडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः । काभिः ? सुरसुन्द-
 रौभिः दिव्याङ्गनाभिः । कस्याम् ? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिका-
 याम् । कर्पूर एलालवङ्गस्तक् अगुर्नलदो मांसी । अमीषां
 चोदगन्धाश्चूर्णवासास्तन्मिश्राणि तद्वासितानि वा उदकानि यत्र
 तस्याम् । किम्भूतायाम् ? कान्तानां रमणीनां कन्दर्पदर्पेण मदन-
 मदेन उत्कटाः प्रयक्ता ये कुचाः पयोधरास्तेषां कुहरेषु आवर्त्तन^२
 अभ्रसां भ्रमेण विश्रान्ता मुहूर्त्तं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यत्र
 तस्याम् । तत्पादाजपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः ।

परमैश्वर्यमपि त्वदवलोकनमात्रया साध्यमित्युपदर्शयन् आह
 गौर्व्वाणग्रामणौभिर्विनयभरनमन्मौ^३लिभिर्वन्दिताङ्गः
 स्वर्गात्सङ्गेऽधिरूढः सुरकरिणि रुण^४द्रूषणोद्भा^५सिताङ्गे ।
 शच्या^६दोर्दामदोलाविरलवलयितोदाम^७रोमाञ्चमूर्त्तिः
 पूतस्त्वद्दृष्टि^८पातैरवति सुरमहीं हौरभिन्नप्रकोष्ठः ॥

२६ ॥

१ Orig. adds शक्रत्वलाभौ ।

२ Orig. आवर्त्तन ।

३ A. गमन्मौ ।

४ A. रुणत् ।

५ A. भूषणोत् ।

६ A. सण्या ।

७ A. बलयतोदाम ।

८ A. त्वद्दृष्टि ।

॥ २६ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे त्वदृष्टिपातैः पूतः तव दृष्टेः पाता
अवलोकनानि तैः पवित्रोक्ततः सुराणां देवानां महौ वसुन्धराम्
अवति परिपालयति । कौदृशः ? हौरैः वज्रमणिभिः भिन्नः
प्रसुटीकृतः प्रकोष्ठः कफोणिस्कन्धयोरन्तरालं यस्य सः । किम्भूतः ?
वन्दिता गिरसि कृता आज्ञा शासनं यस्य सः । कैः ? गीर्वाणानां
ग्रामणौभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्त्यो
नम्रोभवन्त्यो मौलयः किरौटा येषां तैः । क ? स्वर्गस्य त्रिदशा-
लयस्य उत्सङ्गे अभ्यन्तरे । पुनः किम्भूतः ? अधिरूढोऽतिवाह्य स्थितः ।
क ? सुरकरिणि ऐरावतस्कन्धे । रुणद्भूषणैः रणरणायमानाल-
ङ्कारैर्भूषितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यस्य तस्मिन् । ग्रच्या इन्द्राण्या
दोषोर्भुजयोर्दामदोला पाशलता तावेव वा दामदोला तथा अवि-
रलं निरन्तरं वलयितं परिवेष्टितमालिङ्गितमित्यर्थः यत् तेनो-
द्दामरोमाञ्चाः प्रयत्नीभूतोत्फुल्लतनुरूहा मूर्त्तौ यस्य सः । देवाधि-
पत्यमपि तदवलोकनमात्रलभ्यं किमन्यत्पदमिति भावः ।

लौकिकसम्पद्दानशक्तिमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुख-
दायिनं मूर्त्तिभेदं श्लोकचतुष्टयेन उद्भावयन्नाह

चूडारत्नावतंसान्सनगतसुगतव्योमलक्ष्मीवितानं
प्रोद्यद्दालार्ककोटीपटुतरकिरणापूर्यमाणं चिलोकम् ।

१ Orig. repeats त्वदृष्टेरव ।

२ A, B. वतंशा ।

३ A. पूर्यमान ।

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ चूडारत्नेति—

हे मायाजालाभिसम्बोधिलाभिनि त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्ति-
र्विचिन्त्यमाना जन्मिनां लोकानां भवभयानि संसारसन्तापस्तेषाम्
उच्छित्तये समुन्मूलनाय^१ भवति सम्पद्यते । किम्भूतम् ? चूडारत्नानां
शिखास्थितमाङ्गिक्यानाम् अवतंसाः शिखरास्त एव आसनानि
विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता अजोभ्यादयस्तेषां
व्योम्नि नभस्तले या लक्ष्मीः शोभा सैव वितानं यत्र तत् । अथवा
त एव व्योम्न आकाशस्य लक्ष्म्यः श्रिय इव वितानानि यत्र
तदिति । प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये बालार्का उदयगिरिशिरःस्थिता
दिनमणयस्तेषां कोट्यो^२ लक्षशतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण^३तराः
किरणस्तेजांसि तैरापूर्यमाणं आ समन्ताद् व्याप्यमानं त्रिलोकं
भुवनत्रयं येन तत् । प्रौढः साटोपो य आलीढेन वाममङ्कोचनेनैक-
पादक्रमः पदविन्यासः पदशक्तिर्वा तस्य भरेण आक्रमणेन निष्पी-
डनेन विनमन्त आनघ्रीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यत्र तत् ।
अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः ।

पुनर्मूर्तिप्रकारमाह

१ Orig. omits ।

२ Orig. सम्मूलनाय ।

३ Orig. कोट्यौ ।

४ Orig. omits अ in अत्युष्ण ।

पश्यन्त्येके सकोपं^१ प्रहरणकिरणोद्गूर्णं^२ दोर्दण्डखण्ड^३-
व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहाय्यचर्यम् ।
द्विष्टव्युत्^४ चासिहासोडुमरडमरुको^५ डुमरास्फालवेला
वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोलाहलो^६ ग्रम् ॥

३१ ॥

॥ ३१ ॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्व्वेण सम्बन्धः ।
कौटुशम् ? सकोपं सकोधम् । प्रहरणकिरणैः आयुधमयूखैः उद्गूर्णः
प्रभास्वराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाहुदण्ड-
कटकाक्षैर्व्याप्तं क्लृप्तं व्योम्नोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत् । वलयौ-
भूता ये फणिनस्तचकाद्या नागाधिपतयस्तेषां फणास्त्राभिः
दारुणा अतिरौद्रा अहाय्या अस्थिरा चर्या चरितं यस्य तत् ।
द्विष्टानां^७ चतुर्भारादिरिपूणां व्युत्त्राभिर्नोऽतिभयङ्करा ये हासा
विकटोच्चप्रहसनानि तैः उडुमरा अत्युत्कटा ये डमरुकाः कृपीटा-
स्तेषाम् उडुमरोऽनाकुलो य आस्फालो हतनाटो यस्तस्य या
वेला समयस्तत्र ये वेतालाः प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-
तरा ये तालाः करयोरास्फोटाक्षैः प्रमदेन अतिहर्षेण यो

१ A. पश्यं ते केशकोपं ।

२ A. किरणोद्गूर्णं ।

३ A. षण्ड । ४ A. omits त् ।

५ A. हासो डमर डमरुको ।

६ A. omits वेता ।

७ A. omits लो ।

८ Orig. षटा ।

९ Orig. द्विषाणां ।

मदो दर्पस्तेन या महाकेलयोऽत्यङ्गटविलासास्तेषां कोलाहलेन
अतिकलकनेन उग्रम् अतिभोषणं यत् तत् । तव एवंविधं रूपं
विभावितो योगिनोऽचिरेणैव मिथ्यन्तीति भावः ।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोज्जमगतगगनाभोगभूभूतलस्थ-
स्वस्थ^१ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमरुत्सिद्ध^२ गन्धर्व्वनागम् ।
दिक्चक्राक्रामि^३धामस्थितसुगतशतानन्तनिर्माणचित्रं
चित्रं त्रैलोक्यवन्द्यं स्थिरचर^४रचिताशेषभावस्वभावम् ॥
३२ ॥

॥ ३२ ॥ केचिदिति—

केचिद्भावुकास्त्वद्रूपं ध्यायन्ति । किम्भूतम् ? त्रैलोक्यानां काम-
रूपारूप्यधातूनां वन्द्यं नमस्यम् । स्थिराः पृथिव्यादयो भाजन-
रूपा लोकाश्चरा देवादयः सत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो
निष्पादितोऽशेषाणाम् अपर्य्यक्तानां भावः स्वभावो येन तत् ।
एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणौ त्वं संवृत्तेति भावः । अथवा स्थिर-
चररचिता अशेषा ये भावास्त एव स्वभावः सर्व्वशून्यता प्रभास्वरं
त्वद्रूपं परमार्थत इति वा व्याख्या । एतेन धर्मकायोऽभिहितः ।
चित्रम् अनुपमं पृथग्^५जनश्रावकाद्यवेद्यं महाबोधिसत्त्वानामेव परं
गम्यमनेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः । विशेषणद्वयेन निर्माण-

१ स्वस्थः would harmonise with the Tibetan version.

२ B. विद्ध । ३ A. काम । ४ Orig. तर । ५ Orig. पृथक् ।

कायमाह । एकैकोम्णां प्रतितनूरूहाणाम् उद्गमे जन्मस्थाने
गतेषु अवस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणाहो विस्तारो यस्तद्व-
द्भूम्यां स्थानम् अवकाशो येषु भूतलेषु तत्रस्थाः स्वस्था निरुपद्रुता
ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्ररुद्रप्रमृत्तय एवमाद्या नरमस्तुषिद्वगन्धर्व्वनागा यस्य तत् ।
प्रतिरोमकूपं चातुर्दीपकं निर्मितमिति भावः । दिक्चक्रा-
क्रामिषु दग्दिव्यादिलोकधातुसमुहव्यापिषु धामसु तेजःसु स्थित-
सुगतानां निषलानेकतयागतमहस्याणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यन्नि-
र्माणं सत्त्वाधिमुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चित्रं मनोरमं
यत् तत् ।

मतभेदेन पुनर्निर्माणाकायप्रकारमाह

लाक्षासिन्दूररागारुणतरकिराणादित्यलौहित्य^१मेके
श्रीमत्सान्द्रेन्द्र^२नीलोत्पलदलित^३दलक्षोदनीलं तथान्ये ।
क्षीराब्धिषुब्धदुग्धाधिकत^४रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदाद्विभिन्नम् ॥

३३ ॥

॥ ३३ ॥ लाक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति । लाक्षासिन्दूरयोर्यो
रागस्तद्वदरुणतरकिराणोऽत्यन्तरक्तरुचिर्य आदित्यस्तद्वत् लौहित्यं
यस्य तत् । किंभूतम् ? श्रीमत् श्रीक्षीरैकिकलोकोत्तरा सम्यत् सा
विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत् । सान्द्रो निविडो नीलोत्पलस्य इन्द्र-

नीलमणेर्दलितः पृथक् पृथक् दृतो यो दलः खण्डस्तस्य चोदः तद-
नीलं यत् तत् । स्फुरदिन्द्रनीलपूर्णप्रभमित्यर्थः । चौराब्धेः चुम्बम्
आवर्त्तनतया फेनिलं यत्^१ दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं सातिरेकतमं
धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काञ्च-
नाभं च उत्तप्रचामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-
स्तावकं रूपं विश्वम् एकं रूपम् आकारो यत्र तत् । किंवत् ?
स्फटिकवदतिविमलाकोपल इव एकमपि भिन्नम् अनन्तप्रकारम् ।
कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नीलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तस्या
भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नानात्वं तस्मात् । परमा-
र्थतः त्वमद्वयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-
मिताकारा प्रतिभासते^२ इति भावः ।

भवममाममसुखसम्यद्दानसामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्य इदानीं स्वमौ-
ढ्यमाश्रयं च परिहरन्नाह

साव्वेज्ञ^३ज्ञानदीपप्रकटितसकलज्ञेय तत्त्वैकसाक्षी
साक्षाद्देत्ति^४त्वदीयां गुणगणगणनां सव्ववित् तत्सुतो वा ।
यत्तु व्यादाय वक्कं बलिभुजरटितं मादृशे रारटौति
व्यापत्सा तौव्रदुःख^५ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्यहेतुः ॥

३४ ॥

१ Orig. केनिलयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सावर्च्च ।

४ A. सकले ।

५ A. तत्त्वैक ।

६ A. वेति ।

७ A. व्याप्त ।

८ A. दुःखं ।

९ A. दास्य ।

॥ ३४ ॥ सार्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुण्यन्ते अभ्य-
स्यन्ते श्रेयोऽर्थिभिरिति गुणा अणिमादयो दानादयश्च तेषां गण-
गणनां निवहस्य परिमितिं^१ साक्षात् प्रत्यक्षतः परं वेत्ति संजानाति
सर्ववित् सर्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्यावलोकितेश्वरवागी-
श्वरप्रभृतिः । किम्भूतः ? सर्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सर्वज्ञज्ञानं तदेव
दीपोऽशेषक्षेत्रे ज्ञेयावरणार्थतमोविध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि
प्रव्यक्तौकृतानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां
तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साक्षी द्रष्टा प्रमाणं प्रमाण-
पुरुषो यः स तथा । इत्थं हरिहरहिरण्यगर्भश्रावकप्रत्येकबुद्ध-
दशभूमौश्वरान्यतमबोधिमत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकांश-
लेगेऽपि, यत् व्यादाय वक्तुं यत् पुनरुच्चैर्विकाशश्च आस्यं मादृशो
मद्विधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं^२ तद्वलिभुजस्येव रटितम् । वलि-
भुज इत्येवं रूपम् । चेतसो व्यापद्विपत्तिरेव सा हास्याय उपप्लवाय
हेतुः कारणम् । कीदृशस्य तीव्रदुःखमेव ज्वरः सन्तापस्तेन जनिता
रूक् पीडा यस्य तस्य । एतद्दुःखितवाधितस्वभावोऽप्यहम् मरावं
यत्प्रलपामि तदतिवेदनाविक्कलतयेति भावः ।

दशदिग्लोकधातुनिवासित्वसार्थानां चित्तचरितं प्रतिक्षणं
करकलितकुवलयदलवदखिलमवलोकयन्त्या षड्भिज्जतया कथं त्वं
मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयसि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतरमदस्त्वं विशेषेण वेत्तौ
 तद् व्याहारातिरेकश्रमविधिरबुधस्वान्तसन्तोषहेतुः ।
 किन्तु स्निग्धस्य बन्धोविषमिव^१ पुरतो दुःखमुद्गीर्य वाचा
 ज्ञातार्थस्यापि दुःखौ हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
 ३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्म इत्यादि—

हे सर्वदर्शिनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं^२ प्रथम-
 तरमदः मद्भिज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं हीनत्वं^३ वेत्तौ
 भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अति-
 रेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आश्रमकरणं सोऽधस्य अज्ञानस्य
 यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा ।
 यद्येवं जानामि कथम् उन्नत इव प्रलपमौल्यागङ्गाम् अर्थान्तर-
 न्यासेन अपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि स्निग्धस्य बन्धोः
 अतिप्रेमशालिनो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतो-
 ऽग्रतो हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्य
 विषमिव उद्गम्य स दुःखौ स्वस्थतां विन्दतीव कल्याणताम् आसा-
 दयत्येव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्वभावा
 त्वमतः त्वदग्रतो वान्तदुःखो भवामीत्यभिप्रायः ।

१ A. त्वत् ।

२ A. बन्धोविषमिव ।

३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे ऋषत्वम् ।

४ Orig. illegible.

औद्धत्यं परिहृत्य भगवतीं दौनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले श्रीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः ।
त्वत्स्तोत्राभःपवित्रीकृतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्मादमोघं जगति तव गुणस्त्वोचमात्रं^१ प्रजानाम् ॥
३६ ॥

॥ ३६ ॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन यः आनन्दो महादर्घः स एव अतिमहत्त्वात्
सिन्धुस्तस्मात् प्रकटा अतिस्पृष्टा शशिनः कला तेष्वेव या मा ।
अथवा कल्याणाय सम्यक्सम्बोधये ये आनन्दाः सहजाताः षोडश-
लक्षणाः ते एव सिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रव्यक्तौभृता ये
शशिनो मुनिचन्द्रास्तेषां कलेव कला चन्द्रिकेत्यर्थः । एवंविधे हे
तारिणि मयि श्रीभराम्^२ अतिस्निग्धमुखां^३ दृष्टिम् अवलोकनं देहि
सम्पादय । किम्भूते ? तव स्तोत्रमेव अम्भो जलं तेन पवित्रीकृतं
परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन् । हे घनकरुणे घना अति-
विपुला करुणा यस्याः सा । पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रका-
शनैः कुरु विधेहि । अन्तर्ध्वान्तं मनोऽविद्यान्धकारं ध्वंसय स्फोटय ।
यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति संभारे श्रेयसो लौकिकलोको-
त्तरायाः सम्पदः स्थानमालय एकम् अद्वितीयं दृष्टं मयावगतम् ।

१ A. स्वत्रमात्रं ।

२ Orig. श्रीभरां ।

३ Orig. omits ' ।

अमोघम् अनिष्फलम्^१ । किं तदृष्टं त्वयेत्याह—तव गुणानां स्तोत्रं
प्रशंसा तदेव केवलं स्तोत्रमात्रं यत एवं तस्मादहम् अभ्यर्थये
इति भावः ।

सुतिं^२ परिसमाप्य तज्जनितपुण्यं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्^३गुणौघा^४वयवमनियते^५यत्तमाप्तं मया यत्
पुण्यं पुण्यार्हवाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम् ।
लोकस्तेनार्यलोकेश्वर^६चरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-
महायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम्
॥ ३७ ॥

इत्यार्यतारायाः^७ स्रग्धरा^८स्तोत्रं परि^९समाप्तम् ॥
शुभम्^{१०} ॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमित्रपादानां काश्मीरकाणां^{११} तारा-
चरणरेणुधूसराणाम्^{१२} ॥

तारा मार-भयङ्करौ सुरवरैः संपूजिता सर्व्वदा

लोकानां हितकारिणी जयति सा चान्ते च या रक्षति ।

१ Orig. अनिःफलं ।

२ Orig. omits ' ।

३ A. त्वत् ।

४ A. गुणोघ ।

५ A. मणियते ।

६ A. लोकेस्वर ।

७ B. तारा भट्ट रिकायः ।

८ B. अग्रधरा ।

९ B. omits परि ।

१० B. omits शुभम् ।

११ B. काश्मीरिकाणां ।

१२ B. ताराचरणाञ्जधूसराणां ।

कारुण्येन समायुता वज्रविधान् संमारभीरुन् जनान्
चात्री भक्तिमतो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनौ ।

॥ ३७ ॥ संस्तुत्येति—

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणममु-
द्यानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया आप्तम्
आसादितम् । अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इयत्ता
परिमाणं^१ संख्या यस्य तत् । किम्भूतम् ? पुण्यार्हवाञ्छा श्रेयो-
ऽभिलाषः सैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यत्र तत् । आमुक्तेः
मुक्तिमवधीकृत्य भोग्यं भोक्तव्यम् अक्षयत्वात् । आमुक्ति मोक्षपर्यन्तं
यथा स्यादित्यर्थः । अयं लोकः सकलमेव इदं विश्वं तेन पुण्येन^२
ताम् अनुपमां सुगतसुतमहौम् अज्ञाय शीघ्रतरं यायाद् व्रजतु ।
सुखावती उपाख्या नाम यस्याः ताम् । किम्भूताम् ? आर्याव-
लोकेश्वरचरणतलखस्तिकश्चिह्नविशेषः स एव खस्ति मङ्गलं चिह्नं
लाञ्छनं यत्र ताम् । स्तुतिसञ्ज्ञातेन मम पुण्येन अमौ सर्व्व एव
लोकाः सुखावतीं लोकधातुम् आसाद्य सुचिरं तत्परायणा भवन्तु
इत्यभिप्रायः ।

इति आर्य्यताराभट्टारिकायाः सुगंधरास्तोत्रं समाप्तम् ॥

कृतिरियं सर्वज्ञमित्रपादानां काश्मीरिकाणां^१ ताराचरणज-
धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदलम्भि ग्रम्भो

गिरौग्रसङ्काशमसौमशोभम् ।

शुभं मया तारिणि स्रग्धरायाः

स्तुते जगत्तेन तवास्तु बुद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारीयराजगुरुपण्डितभिक्षु-

श्रीजिनरक्षितकृता बालार्कस्तुति-

टीका परिसमाप्ता ।

ग्लाविभेभेन्दु (१८८१) कलिते चैत्रे श्यामेभमे^२ तिथौ ।

मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्रग्धरास्तुतिपुस्तकम् ॥

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཕྱེད་བ་འཛིན་པ་འེ་བསྟོད་པ་ །

གྲུ་གར་སྐད་དུ། སྐལ་རྒྱ་ར་²ཕྱོད་³། བོད་སྐད་དུ། ཕྱེད་བ་འཛིན་
པ་འེ་བསྟོད་པ། ⁴འབགས་མ་སྟོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་དམར་ལྟ་མཆོག་ནམས་ཀྱི་མགོ་ཡི་
གཙུག་གི་ནོར་བུའི་དབལ་⁵།
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་དམར་བ་སྒྲུབ་ཅི་གསལ་བོ་དམར་བཞོད་ཤིན་
དུ་ཡུན་རིང་⁶མ་ལོན་འདུའི།

¹ *D* reads : མེ་དྲོམ་ཕྱེད་འཛིན་ཕྱེ་བསྟོད་པ།

² Orig. འ།

³ Orig. ཏ།

⁴ *D* adds: རྩ་བ་རྩྭ་ corresponding to the Sanskrit original भगवत्यै ।

⁵ The Tibetan equivalent for 'चा' is wanting.

⁶ *C* reads : རིངས།

འཕགས་མ་ཁྱིད་ ཞངས་དག་ལ་ཐལ་སྤྱར་ཅོར་པན་གྱིས་མནན་ཡན་
 ལག་མཚོག་བརྟན་བརྟག་གིས་ནི།
 གུས་པས་སྒྲོལ་མ་ཤོངས་སྤྱབས་བསྟོང་པ་གསར་གྱི་སེ་དོག་ཕྱིང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཚོང་པར་བབྱིད། ༡ །

སྐལ་འཛུ་བའི་བཞིན་ལྷན་གྱིལ་བར་དཀར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་
 ལུས་དག་རྣམ་ལྟར་བ་།
 ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞིས་ཤོངས་ལན་ཅིག་མིན་པའི་ཚོས་པ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
 དང་བལ་བས་སྟོ་།

¹ Orig. ཅན which is inaccurate.

² C reads གསེར་ which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by གསར་ in D.

³ For རྩ་པལ་བཞིན་ལྷན་ ("of sorrowful countenance"), D reads: ཕྱི་སྐལ་འཛུ་བའི་བཞིན་ལྷན་པ་ which is an exact Tibetan equivalent for कान्दिश्रीकः "to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn?"

⁴ D reads: རྩང་བ།

⁵ For རྩོངས་ (stultified), D reads རྩོན་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit मूढ़ः ।

⁶ For འབྲས་དང་བལ་བས་སྟོ།, D reads རོན་མ་མཆོས་པས་ཐུབ་པ་ both of which are equivalents for वैयर्थ्यखिन्नः ।

ལམར་ལ་ཉི་ལྔའི་དབལ་ནི་གནས་ལས་མང་དུ་བློས་ནས་བརྟ་བ་རི་
བ་བཅས་གྱུར་པའི།

སེག་ཉལ་ས་གནས་གྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་བདག་ནི་སྤྲིག་འཛེས་ས་ཁྱེད་
ལ་གྱས་པས་བདེན་པར་བཞིན། ༣ །

ཁྱེད་ཀྱི་བྱལ་ས་ཇི་སེས་ས་ཅན་ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་བྱེ་བྱག་སེད་པར་
འཇུག་པ་མ་ལགས་སམ།

དེ་དག་བརྒྱུད་བས་བདག་འདྲ་ཡང་ནི་དེ་དག་ནང་དུ་བརྒྱུད་པར་
འགྱུར་ལ་གཤོན་སི་ཟ།

¹ དཔལ in *C* is an exact equivalent for ལྡན་པ་ (beauty). But *D* renders that word by འོད (light or brightness).

² *आलोक* is rendered in *C* by བརྟ་བ་ signifying "looking or sight" but in *D* by བརྟ་བ་ which signifies "light."

³ For གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་ (= ཤར་ཀུན་) *D* reads : གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་ རྟེན་འགྲོ་བ་ (= ཤར་ཀུན་ཀྱི་ཀུན་ཀྱི་ཀུན་) ।

⁴ *C* reads ལས་ and *D* ལས་ །

⁵ The text པ་མ་ in *C* is not quite legible. འཇུག་པ་ evidently stands for བརྟ་བ་, and མ་ལགས་སམ་ for འདྲ་བ་ (used in interrogation). The readings in *D* seem better. There འདྲ་བ་ is rendered by ཅེས་པར་ meaning "certainly," and བརྟ་བ་ by འཇུག་པ་ལྟར་ །

ནུ་མའི་གྲུ་ལས་ལན་མང་དག་དུ་ནས་པར་བྱ་བའི་བྱ་ལ་མ་ཡང་སྟེ་
རབ་འགུར།

ཉི་མ་སོ་སོར་དམ་པ་མ་ཡིན་དོན་གཉིས་ནས་ས་ལ་རབ་བསྐྱལ་བ་
ཡང་ཁྱོ་བ་འཛིན།

འཛིག་དོན་གསུམ་གྱི་རེ་འདོད་¹འབྲས་བུས་ཡངས་ལྗན་དཔག་བསམ་
ཤིང་ཆེན་འབྲི་ཤིང་མཆོག་ནི་ཁྱོད།

མཛོན་པར་དོན་གཉིས་དོན་²ནས་ས་ཀླན་ལ་སྟོལ་གྱི་ནས་ཡང་ན་བ་གྲུར་
དེ་དག་ཅི་ཡང་མེད། ༥ །

གང་ལ་⁴ཉོན་མོངས་ཆོག་ས་ཀྱིས་མེ་འབར་ལུས་ཅན་⁵དེ་དང་དེ་ཡི་
སྟོལ་མང་ཉིད་ཅེས།

བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་དམ་བཅས་⁶སྤྲུལ་བསྐྱལ་འོག་དུ་བྱིང་བ་བདག་
ལ་འབྲས་བུ་ལྗན་པར་མཛོད།

¹ त्रैलोक्यवाङ्मना is rendered in C by འཛིག་དོན་གསུམ་གྱི་རེ་འདོད་ but in D simply by འཛིག་དོན་གསུམ་འདོད་ ।

² अभ्यर्थितार्थान् । C reads མཛོན་པར་དོན་གཉིས་དོན་ནས་ས་, but D simply : མཛོན་པར་འདོད་དོན་ ।

³ काचित् is rendered in D by འགའ་ཡང་ and in C by མི་ཡང་ ।

⁴ योयः । C གང་ལ་, D more literally གང་དང་གང་ཞེས། ।

⁵ क्षौण्डोष्णवह्नि ज्वलिततनुः is rendered in D by སྤྲུལ་བསྐྱལ་པ་
ཆོག་ས་མེས་ལུས་བསྐྱལ་བ་ ।

⁶ प्रतिज्ञा = དམ་བཅས་ । आत्मोपज्ञ = བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་ ।

སྟོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐལ་ཤུགས་ནི་ཅུབ་ཅིང་ཐིམ་གཞོན་
 འདི་དག་ཟེ་སྟོན་འཕེལ་གྱུར་པ། ॥
 ཡང་དག་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཐེག་པར་སྟོན་ལས་སྟོ་སྟོང་
 རྣམས་ཀྱི་བཙེ་བའང་དེ་སྟོན་ཉིད། ॥ ७ ॥

དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་ཅིག་གི་ཚོམ་གྱིས་ཚོ་དེའི་སྐྱོ་དག་གསང་འཕོན་
 རྟོགས་ཅིང་པག་བསྐྱེང་ལ། ॥
 གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་བྱ་བར་དེས་པ་སིན་ན་ཡུས་
 གཅིག་ཁྱིེད་གྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི ॥
 གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་
 ཁྱིེད་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་མཐོང་བཞིན་ ॥

¹ प्रणिधिपुत्रधियाम् is rendered in *D* by མོན་ལམ་སྟོ་
 མངུ་རྟམས་ལ།

² For किं पुनः यादृशी त्वम् *C* reads ཁྱིེད་ཐེས་ལྟ་ཡང་ཅི། *D*
 reads ཁྱིེད་འཕེལ་ལྟ་ཞིག་སྟོན་ཅི་འཛིན།

³ *C* reads འཕྱོར་པར།

⁴ The 3rd line in *D* runs thus:— ཁྱིེད་ལས་གཞན་དག་
 རྟམས་ཀྱིས་མངོན་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་སྟོན་པ་མ་ལྟམས་ན། The
 third line in the Sanskrit original is not quite clear.
 The Tibetan version in *C* may thus be retranslated
 into Sanskrit:— परेषाम् अभिमतविभवप्रार्थनाकामान् त्वतः
 प्राप्तान् पश्यन् ।

མི་དགེ་ལས་བྱུང་¹ནང་གི་གཏུང་བ་རྒྱན་ཆགས་བཞེད་ཐུགས་མེད་
པས་²ཤིན་དུ་ཡང་ཡང་སྟེག་³ ॥ ༧ ॥

གཤམ་ཏེ་ཁྱི་བོ་སྟེག་ཅན་ལགས་ན་ཁྱིད་ལ་གུས་པ་རེན་པོ་འདི་ནི་ཅི་
ཕྱིར་འཕེལ་॥

ཁྱིད་ཉིད་གཅིག་པུའི་⁴མཚན་གྱིས་⁵ཁྱིད་ཀྱི་ཐོས་དང་དྲན་པས་⁶
འཕྲུལ་ལ་⁷སྟེག་པ་སེལ་བར་བྱེད་॥

¹ *D* མི་དགེ་ས་གཞི for འཇའ་མུམ་པ།

² *D* ཤིན་དུ་ཡང་པས for འཇའ་མུམ་པ།

³ For མུམ་པར་མྱོང་བ་ *C* and *D* have ཤིན་དུ་ཡང་པས།

⁴ *D* བཤེ for བཤེ།

⁵ *एका त्वमेव* is rendered in *C* as ཁྱིད་ཀྱི་དགེ་ལས་ལྟ་བུ་ and in *D* as ཁྱིད་ཀྱི་དགེ་ལས་ལྟ་བུ་།

⁶ *नाम्ना* is rendered in *C* by མཚན་གྱིས་།

⁷ *श्रुत्या स्मृत्या च नाम्नापि* is rendered in *C* as མཚན་གྱིས་ཁྱིད་ཀྱི་ཐོས་དང་དྲན་པས་ [by (people) hearing and remembering (you) and by (your) name too], in *D* as མཚན་ཅིམ་ཁྱུམས་ཤེད་ཅན་པ་ལྟེས་ཁྱིད་ [having proclaimed (your) name and also by remembering (it)]. The meaning of ཁྱུམས་ (= to see, to hear, etc.) is not quite clear here. The reading in *E* is as follows:—མི་དགེ་ས་པ་འཇའ་མུམ་པ་ལྟེས་ [by the hearing and remembering of (your) name]. འཇའ་མུམ་ and འཇའ་མུམ་: both readings are possible.

⁸ *वृथात्* in *C*: འཇའ་མུམ་ (immediately), and in *D*: ཅན་གྱིས་ (with urgency).

དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁྱད་དག་དོར་བ་ཅི་ལྟར་ལགས་ཞེས་
བདེན་གསུངས་མ་། ॥

ནད་པ་འཆི་བར་འགྱུར་ཡང་སྒྲུན་པའི་སྟིང་ཅི་གྱ་ཆེན་པན་པ་འཁོན་
བར་བབྱིད་དམ་ཅིང་ ॥ ༤ ॥

སྐྱུ་དང་སེར་སྒྲིང་གྱལ་པོ་ཕྱག་དོག་རང་སྟོན་ཐ་ཆར་ནས་སྐྱུ་དུས་
མཉམ་རིམ་པར་ཡང་། ॥

དུས་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་ཆོགས་ཁང་རྩ་མོ་བཞིན་དུ་བསྟོར་
རར་གྱུར་པས་ན། ॥

¹ तथ्यकथ्ये is rendered in *D* correctly by བདེན་གསུངས་ but in *C* by .....པ།

² किं शेरुधीति is rendered in *D* by གཤེད་པར་བཞེད་དམ་ཅི།

³ माया श्रु hypocrisy, मात्सर्य शेर་ཕྱ avarice, मान द'तुय arrogance.

⁴ ཕྱག་དོག signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रभृतिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལ་སྟོན་པ།

⁵ तुल्यकालं क्रमाच्च (simultaneously and successively) in *C* : རུས་མཉམ་རིམ་པར་ཡང་ and in *D* : རིམ་དང་རུས་གཤིག་།

⁶ अनेकसाधारणांशः is rendered in *C* as : རྩ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་ (being the common share or property of many) and in *D* as : ཆ་གས་རྩ་མཉེ་ཐུན་མོང་པ་ (the share common to many).

⁷ मठकरमः in *C* : ཆོགས་ཁང་རྩ་མོ་ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D* : འཛིན་གནས་རྩ་མོ་ (a camel belonging to a guest-house).

ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་པདྨ་མཚོད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་ཆེད་གང་དེའི་

དོན་དུ་བྱུང་བར་ལས།

ཐོངས་པས་ཡི་གེ་དམན་པར་ཚིག་འདི་བཞེད་དོ་བདག་གི་འདོད་

པ་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག། ༩ །

དུས་མཉམ་འཛིན་རྒྱུ་རབ་འབྱུགས་པས་དུག་གས་པའི་ཚུན་གཡོ་ཞིང་

འགྲུལ་བའི་རྒྱུ་འཁོར་རལ་པ་ཅན་།

རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོན་ཅིང་བ་ལྷ་བས་ངོས་བརྒྱབས་སྒྲ་གྲགས་

གང་བགྱངས་ཆེན་པོ་སྒྲིགས་པ་ལས།

གྲུ་ཆག་ཚུ་ཅུ་སྟོང་ཇི་ཅུ་བའི་ཆོ་ངོ་དང་ལྷན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་

ཞན་གྱུར་པ་།

¹ བརྒྱུན་པ་ in *C* : རབ་འབྱུགས་པས་ (being in great agitation or commotion) and more literally in *D* : ཐུན་འཛུལ་པས་ (whirled upward).

² ལོལ་ is rendered in *C* : འཁྱལ་བའི་ (wavering) and in *D* : མཁྱལ་པ་ (?).

³ རྟོལ་ is rendered in *D* as རྟོལ་པས་ (amusingly).

⁴ བརྒྱུན་པ་ in *C* : རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོན་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in *D* : དུག་གས་པས་བཞེད་པ་ (lifted or run over by agitation).

⁵ *D* reads : ང་ལ་མ་ཆོ་ངོ་གཡོ་མེད་ཞན་པ་ཅམས་ ।

ལྷ་མོ་བྱོད་ལ་བསྟེན་པ་ནམས་ཀྱིས་འཕལ་ལ་ཆུ་གཏོར་འབྲམ་དུ¹
རང་དགའ་མར་བར་འགྱུར་² ॥ ༡༠ ॥

དུ་བ་འཆུབས་པ་སྤྱིན་འདྲ་ཁོངས་ནས་རབ་བྱུང་མེ་ཕྱག་མཁར་
བྱིས་ནང་དུ་ནམ་པར་གྱུ³ ॥

འཕྲོ་ཁྱིང་རབ་འབར་དྲག་པོའི་འབར་བྱེད་ཤུགས་དག་འཇུག་པའི་
ཁང་པར་མལ་སྟན་ལ་འཁོད་པ⁴ ॥

ཐལ་སྤྱར་ཅེར་བན་ལྷན་པས་བྱིད་ལ་བདུང་བྱས་ལྷ་བ་ལྷིབ་དག་དུ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནམས་⁵ ॥

¹ For སྤྱིན་ *D* has ས་ཤེས་འབྲམ་ཏུ །

² སྤྱི་ཆུང་ in *C*: རང་དགའ་ but in *D*: རང་དགའ་ཉམས་ཀྱིས་
(with self-delight, rejoicingly).

³ For རབ་བྱེད་ *D* has བཞུག་བར་འགྱུར་ །

⁴ གཤམ་གཤམ་འཇུག་ is rendered in *D* as སྤྱིན་ནང་འཕྲོན་ཁྱིང་
(proceeding from the inside of clouds), in *C* (proceed-
ing from the cloud-like inside).

⁵ གཤམ་གཤམ་འཇུག་འཇུག་འཇུག་ is rendered in *D* as ཉམས་མཁར་
ཁྱིང་ཏུ་འཕྲོ་པའི་མེ་ཕྱག་མཁར་ །

⁶ བཞུག་ བཞུག་འཇུག་ བཞུག་: in *D* is thus rendered ཁྱིང་ཉམས་
ཏུ་ཉམས་པ་ཉམས་ །

⁷ གཤམ་གཤམ་འཇུག་འཇུག་: is rendered in *D*: ཉམས་ཉམས་ཉམས་པ་
ཉམས་པ་ (having uttered the prayer in rather unin-
telligible tone).

གློག་རབ་འབྱུར་བའི་བཅོམ་པའ་རབ་འབར་ཆུ་འཛིན་གྲགས་ཀྱིས་

སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་¹སྒྲིབ་པར་བྱེད། ॥ २१ ॥

མྱོས་པའི་ཆུ་གུས་²འགྲམ་³པ་གཉིས་ཀའི་ངོས་⁴ལ་བཞེན་⁵པས་བྱང་

བ་⁶དག་གི་ཕྱིང་བ་ཅན། ॥

དྲློལ་ཞིས་བྱ་བས་⁷གྲོས་པར་བྱུར་བའི་གྲང་ཆེན་རྒྱ་བོས་⁸ཞེ་སྤང་མེ་སྤར་

གཉིས་འབྱུང་གི། ॥

སོ་ཙེ་རབ་དུ་མགོ་བའི་ཁྱོགས་ལ་གྲངས་པའི་ལུས་ཅན་དག་གིས་

ཁྱོད་མེས་བྲན་པ་ན། ॥

ཙེ་མེ་ཆེ་ཐུན་མགོ་ཙེ་འི་རྫོང་⁹ལ་འདུག་ཅིང་རབ་དུ་དགའ་བས་འཆི་

བདག་ཕྱིར་རྒྱོག་བྱེད། ॥ २३ ॥

¹ क्षणेन in *D* སྐད་ཅིག་ལ།

² For अम्भःपूर्वमाद्य *D* reads: ཆུ་ལྷིས་གང་པ།

³ *C* reads འགྲམ་ for འགྲམ་ (ཅེ་) cheek.

⁴ For कटक *C* reads: ངོས་ (side) and *D*: གཟུབ་བྱ་ (ring).

⁵ *D* reads: བཞེན་ (hanging on) for आलम्बि? The reading in *C* is unintelligible.

⁶ For लोलम्ब *C* and *D* read: བྱང་བ་ (a bee).

⁷ For हृङ्कार *D* reads: དར་ཅིར་སྤྱ།

⁸ གྲློལ་ here means (प्रति) "rival."

⁹ For कोटिकोट *C* reads: མེ་འཛིན་, *D*: མེ་འཛིན་ (top-castle).

མདུང་རིངས་བྲག་བོ་བསྐྱེན་བསད་མི་ཡི་མགོ་དང་གསལ་ཤིང་¹དག་
གི་ཁྲི་ཤིང་དགར་སྟོན་ཅན་॥
ནགས་ཚལ་²སྟོང་པར་ཚོས་རྒྱུ་ལག་གཏོས་རལ་གྱི་གཡོ་ཞིང་བརྟེན་³
པར་བཟས་པས་བྲེགས་རྒྱས་པ་⁴॥
ཁྲི་གཉིས་དང་བཅས་སྤྲིན་ཁྲིག་རྒྱུར་མིག་གིས་བརྟེན་མིག་ཅན་ནས་ས་
ནི་ཁྲིད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི་⁵॥
གསལ་པར་འདྲི་བའི་གནས་པ་བསམ་པའི་སྐྱུ་གུ་སྟོན་མེད་⁶ནས་ས་
ཀྲིས་བཞུ་དུ་སྟོལ་བར་བྱེད་॥ 23 ॥

¹ For བྲུག་ *D* reads བསད (slain) while *C* གསལ་ (concealed). In *C* the word intended seems to be གསོད (slain).

² For རྒྱུ་ (གསལ་པའི་ a pointed stake), *C* reads : གསལ་པའི་ and *D* : གསལ་ཞིང་ ।

³ For རྟེན་ *C* reads རྟེན་ཚུལ་ and *D* : རྟེན་ both meaning “ wilderness.”

⁴ For བྲེགས་ *C* reads: བརྟེན་ (smiting), *D* : བྲེགས་ (turned upside down).

⁵ For སྟོན་པའི་ *C* : རྟེན་པའི་, *D* : རྟེན་པའི་གསལ་ཆེན་ (full of arrogance).

⁶ For མེད་ བྱེད་ *C* : རྟེན་མཚན་དཔལ་ཆེ་གཞི། *D* : རྟེན་མཚན་དཔལ་གཞི། (your name which is the abode of fortune).

⁷ For སྐྱུ་གུ་འཛིན་པའི་ *C* has : གསལ་པར་འཛིན་པའི་གསལ་ while *D* : གསལ་པར་འཛིན་པའི་གསལ་ཆེན་པ་ (in clearly written stanzas).

⁸ For སྟོན་ *C* has : སྟོན་མེད་ (faultless) while *D* more correctly has : སྟོན་པའི་མེད་ (being unwearied).

རབ་ནོ་ཐུང་མའི་ཅི་ནི་དེ་མེ་ལྷ་བྱ་བ་སྤྱན་པས་ཐུང་ཆེན་གྱིས་པའི་

ཐུང་འགྲུལ་སྤྱོད་པས་¹ ॥

ཐུང་མང་རབ་དུ་ཐུང་སྤྱོད་པས་བྱས་པའི་རབ་པ་གསལ་པོ་འཛིགས་

ཐུང་ཡངས་ཐུང་པ་ཐུང་སྤྱོད་པས་² ॥

ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་³ཐུང་དུ་མཚང་འདོད་⁴མཆོ་བ་ནི་ཐོ་གཅིགས་པའི་

ཐུང་ཅན་རི་དགས་དག།

ཐུང་ལ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ་ནི་ཐུང་ཆེན་ཆེན་དག་⁵བཞུགས་པས་སྤྱོད་པས་

ཐུང་ནས་འགྲུལ་བར་འགྱུར། ॥ १८ ॥

¹ For ཐུང་ (head) *C* has ཐུང་ and *D* ཐུང་ ।

² For ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (gushing out) *C* has : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ and *D* : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ ।

³ *C* omits ཐུང་ ।

⁴ For ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ *C* and *D* have : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (from afar).

⁵ For ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ *C* has : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (desirous of pressing oneself upon) and *D* has : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (desirous of seizing on the head).

⁶ For ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ *C* has : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (significant or profitable speech) and *D* : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (significant and skilful speech).

⁷ For ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ *C* and *D* have : ཐུང་མེ་ལྷ་བྱ་བ་ (turning round, coming back).

གདེངས་ཅན་ནས་འགྱུར་དུ་བ་འབྱུང་དང་ཐུན་པའི་དབྱིབས་ཅན་¹
 གསལ་བར་སྤྱད་སྒྲུབ་གཞི་མོལ་སྒྲུབ་པ།² །
 ཕྱིང་བ་དང་ཐུན་པ་གདེངས་པའི་འཛིན་པ་གཞིན་ཅེས་ཀྱི་ཞགས་འབྲེ་
 རྒྱུ་ཞིན་གཞི་བ་དག།³
 ཐུན་པ་ལས་ཕྱིང་སྤྱད་ཡང་ཁྱེད་སྤྱད་པ་དག་གི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པས།⁴ །
 ཕྱིང་བ་འཛིན་པའི་ཐུན་པའི་འབྱུར་པ་བྱུང་བ་ཐུན་པའི་ཕྱིང་བས་
 དཀྱིས་ཀྱི་ཕྱིང་འཛིན་པར་འགྱུར། ། གྲུ་ །

¹ For आकृति *C* has རུའི་པས་ཅན་ (having the shape) and *D* : གཞན་པས་ཅན་ ।

² For དུར་ *C* has རྒྱུ་སྤྱད་ (accumulation) and *D* : བུང་བར་ (filled up).

³ Gaping or wide-opened. *C* reads གདེངས་ ।

⁴ For कौनाग्र *C* and *D* have : གཞན་པའི་ (god of the dead).

⁵ For तत्परात्मा *C* has : ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིང་ (ཕྱིང་ ?) བསྐྱེད་ (self shut up in or devoted to you), *D* has : ཁྱེད་ལ་གཞི་སྤྱད་པས་ (applying oneself to you).

⁶ For तत्पर *C* and *D* have : ཐུན་པའི་ (devoted).

⁷ For कुवलय *C* and *D* have ཐུན་པའི་ ।

⁸ For विभूषां विभूतिं *C* has : ཐུན་པའི་འབྱུར་པ་ (wealth of ornament). *D* renders it thus : ཐུན་པའི་མཛེས་པ་ (beautified by ornament).

⁹ For वलय *C* has : བསྐྱེད་ (wrapped), *D* : གདེངས་ཅན་ (bracelet).

ཇི་བོའི་སྟོན་པ་བསྟོན་པས་འཛིན་པ་དག་གིས་ཚོད་ཅིང་འཕྱར་

བས་བྱངས་ལ་ཙོ་དོ་གཟིངས།།

གཡོ་ཞིང་སྒྲ་སྒྲིགས་བྲན་ཁོལ་³ན་པས་ཀྱིས་རྩ་བ་མེད་སྤྱི་བྱེད་ཞབས་

པའི་མདུད་པ་དམ་བོས་བཅིངས་⁴།།

བཀའ་སྟོན་དག་གིས་ཁ་དང་མགྲིན་སྐམས་མཁའ་ཞིག་འཕགས་མ་

སྟོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།།

དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉིན་གྱིས་སྤངས་⁵ཀྱང་མཐའ་མེད་གྲུ་བ་དེ་དག་

འཕྲལ་བྱ་⁶གཏོང་བར་འགྱུར་⁶།། ༥།

¹ For ཀམ་ *C* has རྩ་བོ་ while *D* more correctly རྩ་བོ་
(a tuft of hair on the head).

² For རེ་ *C* has : བྲན་ཁོལ་ (servant) and *D* : མོ་ཁོལ་
(servant in a room). སྒྲ་སྒྲིགས་ = བཀའ་ཁྲིམ་།

³ For རྩ་བ་ *C* has བཅིངས་ and *D* རྩ་བ་བཅིངས་ (bound).

⁴ *C* reads བྲན་པ་ (praised), *D* བྲན་པ་ (abandoned or
deserted).

⁵ For མཐའ་ *C* and *D* have འཕྲལ་བྱ་ (immediately).

⁶ For བཅིངས་ *D* has : བྲན་པ་འཕྲལ་བྱ་ (abandons or dis-
misses).

རྒྱ་མ་སྤྱལ་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པས་ནས་པར་འགྱུར་བ་[དུ་མ]དག་གི་
ཆས་བྱས་ཤིང་¹ ॥

ལོག་པའི་²གཞུགས་ཚུལ་རྒྱུ་འཚམ་པའི་མཚན་ཆའི་འོད་ཟེར་
ཚོགས་ནི་རབ་དུ་སི་བཟད་ཟླ་ན་³ ॥

མི་རོ་ལས་བཏོན་⁴གྱུ་མའི་ཐག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིང་བས་ནས་པར་སྤྱོས་
པའི་སྟོན་པོ་ནམས་॥

ཁྱིད་གྱུད་ལས་བདུས་གསང་སྤྲུགས་བློག་པས་སྟོག་པ་སྟོགས་པའི་⁵
སྤྱང་མ་གཞིན་མེད་⁶བྱེད་པར་འགྱུར་॥ ལ །

¹ The line is too short by two words. To complete the line we may put དུ་མ before དག for in *D* it is used as an equivalent for འདྲེན་པ།

² འོག་པའི in *C* seems to have been used for མིག་པ་ (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བཅོན་པ་མ་ཡིན།

³ For ཁྱིད་གྱུད་ལས་བདུས་གསང་སྤྲུགས་བློག་པས་སྟོག་པ་སྟོགས་པའི་སྤྱང་མ་གཞིན་མེད་བྱེད་པར་འགྱུར་ *C* has : འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་རབ་དུ་སི་བཟད་ཟླ་ན་ and *D* : འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱིས་མི་བཟད་ཟིང་ (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

⁴ For ཐེག་པའི་ཕྱིང་བ་ཀྱི་ཕྱིང་བ་ *C* has : མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིང་བ་ and *D* : མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིང་བ་ (drawn out from a dead body).

⁵ For ལྟོན་པ་ *C* has : སྟོན་པ་པའི་ (robbed, taken away) and *D* : བསྟོན་པ་ (cleansed, removed).

⁶ For འཕྲུག་པ་ *C* has : མེད་པ་མེད་པ་ and *D* : ཡམ་པ་མེད་པ་ (unconquerable).

མྱང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲིགས་¹ ཀར་སྒྲིན་ལྷས་ཅན་སྒྲིས་ཕྱེད་² ཅུ་བོའི་རྒྱན་དང་
ལྷན་པས་སྒྲན་གཏིབས་ཤིང་།

མཚན་ཆ་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་སྒྲོག་རབ་འབྱུ་ལྟར་རབ་གསལ་མདའ་
ཡི་ཆར་འབབ་གཡུལ་ངོ་འབྱེད་པའི་ཆོ་³།

རྣམ་པར་སྤང་བའི་དག་བོ་དབྱང་པའི་སྒྲོབས་ནི་རབ་མཚག་ལྷན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གུར་བ།

ཁྱོད་ཀྱིས་དག་བོ་གསོད་པའི་⁴ དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་འབྲལ་དུ་དག་
ཡི་ས་གནི་བྱེ་མར་སྒྲིག་། ༥ །

¹ For गर्जत् *C* has: མྱང་ཆེན་སྒྲ་སྒྲིགས་ (roaring like an elephant or a great bull), and *D*: ཀར་སྒྲིན་ལྷས་ཅན་སྒྲིས་ (shouting out the sound of *Cham-chem*, i.e., roaring like a thunder).

² For जौमूत *C* and *D* have: ཀར་སྒྲིན་ (a rain-threatening cloud).

³ For मद *C* has: ཕྱེས་ཕྱེད་ and *D*: ཕྱེས་།

⁴ For विद्युत्द्योतायमान *C* has: རྩོག་རབ་འབྱུ་ལྟར་རབ་གསལ་ (very bright like the flashing of lightning), *D*: རྩོག་ལྟར་འབྱུ་བའི་ (moving quickly like lightning).

⁵ Two syllables excessive in line 2.

⁶ For लङ्घितोत्साहपुष्टि: *C* has: ཁྱོད་ཀྱིས་དག་བོ་གསོད་པའི་ (one who has his enemies slain by thee), while *D* more correctly: ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེ་བ་གསོལ་བའདུག་ (one having received encouragement and nourishment from thee).

⁷ For धिनष्टि *C* has: ཕྱེ་མར་སྒྲིག་ (smashes to dust), and *D*: ཕྱེ་མར་སྒྲིག་པར་ཕྱེད་མིང་ . . . . . འབྲལ་བར་ཕྱེད་ (smashes the earth making it flash like...).

རྩིག་སྟོང་དག་གིས་རྩིས་འབྱེལ་པོའ་མིག་ཚབས་ཅན་དག་ལས་ནག་

ཁྲག་རྩལ་པ་རབ་འཛུགས་ཅིང་།།

ག་ལྷགས་ལྷགས་པ་ལ་ཆགས་ཅ་སྟེའི་བྱ་གར་འབྱུལ་བའི་སྟོག་

ཆགས་ཀྱིས་རྩིས་ལྷས་ཟེད་ནམས།།

ཁྱེད་ཞབས་ཉེ་བར་བཞེན་པའི་སྟེན་མཛོག་རི་བྱ་གོསས་པར་བྱེད་ལ་

གྲས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས་⁶།།

ས་ལེ་སྟེན་དང་མཚུངས་པའི་ལྷས་དང་བསྟུན་དཀར་པོ་ལྟར་ཡངས་

མིག་དང་ལྷན་པར་འབྱུར།། ༡༩ །

¹ For *अनुबन्ध* *C* has : རྩིས་འབྱེལ་ (after-joint or subsequent connection), and *D* : རྩུག་ཆགས་ (coming forth in stream).

² For *उद्धतगद* *C* has : པོའ་མིག་ཚྲི་བས་རྩན་དག་ (great or dangerous ulcer), and *D* : པོའ་མིག་ཚྲི་བས་ཆེན་དག་།

³ For *विष* *C* and *D* have : ལྷགས་པ་ (putrified).

⁴ For *उपसेवा* *C* has : ཉེ་བར་བཞེན་པ་ (entirely relying on), and *D* : བསྟེན་པ་ (propitiating).

⁵ For *अगद* *C* and *D* : སྟེན་ (medicine).

⁶ For *भक्तिप्रसक्ताः* *C* has : ལྷས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས་ (clinging to with devotion) and *D* : བསྟེན་ལ་འབྲུ་དགའ་བ་ཡིས་ (greatly rejoicing in with veneration).

⁷ For *जातरूप* *C* and *D* have : ས་ལེ་སྟེན་ (fine gold).

⁸ For *प्रतिनिधि* *C* has : མཚུངས་པ་ (similar), *D* has : ལྷན་པའི་ (like or similar).

⁹ For *पुण्डरीक* *C* and *D* have : པདྨ་དཀར་པོ་ (white lotus).

གང་གི་ན་བའི་སྟོན་ན་སྤྲུམ་ རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་ངག་སྟོང་མོ་
མི་གནས་ཤིང་³ ॥

ཐོས་པའི་ནོར་དང་བུལ་བས་⁴མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་
སྐྱབས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་⁵གང་⁶ ॥

དེ་ཡང་བྱིད་ལ་གསུམ་པའི་ལུས་པས་གྱུན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོས་
བྱེད་འབྱོར་བར་བཅས་པ་ཡི། ॥

ངག་གི་དབང་ཕྱག་ཐོབ་ནས་མི་བདག་འདུན་སར་⁷གྲོལ་བའི་⁸སེལ་ལྗོངས་
ཁྱི་རག་འབྱོག་པར་བྱེད། ॥ ༣༠ ॥

¹ For ཀུན་ *C* and *D* have : སྤྲུམ་ །

² For གཤམ་མཐོང་མེད་ཀྱི་ *C* has : མན་ངག་སྟོང་མོ་ (alms of oral instructions). *D* has : མན་ངག་སྟོང་མོ་ (སྟོང་ ? Is it for སྟོང་ ?).

³ For བཤག་པོ་ *C* has : མན་པ་ཤིང་ (existing permanently or adhering to) and *D* རྒྱུད་ཤིང་ (falling into).

⁴ For བཤག་པོ་ *C* and *D* have ཐམ་བཅས་ (having been bereft of).

⁵ For མཐོས་པའི་ *C* and *D* have : ཁས་ལེན་ (‘anticipates with the mouth’; assumes).

⁶ མན་ in the original is a wrong reading for མན་ which is rendered in *C* and *D* as མན་ །

⁷ For རྒྱུད་པའི་ *C* has : མེ་ལོ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ (in a royal assembly). *D* wrongly writes མན་ for རྒྱུད་ །

⁸ For བཤག་ *C* and *D* have : མཐོས་ (disputant).

གཡོག་དང་ལས་མཐའ་བཟོ་དང་དབང་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ནས་

གངས་དྲག་གིས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་།།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་རབ་བསྐྱབས་པའི་ཐོབ་ཐངས་ལས་པའི་དགོ་འབྲས་

ནོར་ནི་བྱོབ་པར་མ་གཏུར་པའི་།།

ནོར་མེད་ནམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་བཀྱན་པའི་ཡུལ་གྱར་པོངས་ལས་འདུང་

བར་མཛོད་པ་ཁྱོད་ལས་དོན་།།

དོན་དུ་གཉེར་ན་སྐྱར་ཡང་གསེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཏོར་དག་ས་ལས་

འབྱོན་པ་བྱོབ་པར་འགྱུར་།། ༣༣ །།

¹ For སེའུ་ *C* has : གཡོག (service), *D* has : ཞབས་འབྲིང་ (following as a servant).

² For ཀམ་མཁའ་ *C* has : ལས་མཐའ་ (end of work) but *D* has : སྦྲིལ་ལས་ (husbandry or agriculture).

³ For བྲག་ལ་བེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ *C* has : དབང་པོ་གསོ་བ་ (gladdening the senses), and *D* : ཐོབ་པ་མཐའ་ཐོབ་པ་ (practising and abandoning).

⁴ For ཕྱི་ཕྱི་ *C* has : རབ་བསྐྱབས་ (completely achieved) and *D* : ཞེར་སྐྱེངས་ (got).

⁵ For དེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ *C* has : མོངས་ལས་འདུང་པར་མཛོད་པ་ (causing poverty to be passed over), and *D* : འབྲུ་ལས་འདུང་པར་མཛོད་ (causing censure to be passed over).

⁶ For འཕྲུ་ལ་ *C* has : དོན་དུ་གཉེར་ན་, and *D* : གསོ་ལ་བ་བཏུར་པ་.

⁷ For མུལ་ *C* has : སྐྱར་ཡང་ (again), *D* : ཐྱི་ནས་ (from behind).

⁸ For འཕྲུ་ལ་ *C* has : འཕྲུ་ལ་ (proceeding from) and *D* : འཕྲུ་ལ་ (coming out).

འཛོལ་ཆད་ལས་། རི་ཚོར་གྱུར་ཅིང་གོས་ཟད་ཆུང་མ་དག་གིས་རབ་

ཏུ་སྒྲིལ་པར་བྱེད།

བདག་ཉིད་གསེ་ཕྱིར་རང་གི་སྤྱོད་པོ་བྱ་དང་བྱེགས་པོ་གཉིས་བྱིས་

རིང་དྲ་⁵སྒྲངས་པ་ཡིས།།

བྱིད་ལ་རང་གི་སྒྲུབ་བསྐྱེལ་ཞུགས་པས་⁶རང་གི་བྱིས་ཐབ་བྱད་མེད་

གད་བྱུང་སིལ་སིལ་སྒྲུལ།།

གཉིད་ལོག་སད་པར་འགྱུར་ཞིང་དྲ་མིག་ཅེ་མོས་མཚམས་བསྐྱེས་།

ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད།། ༣༣ །།

¹ *D* reads ཆད་པས, *C* ཆད་ལས |

² For **भर्त्स्यमानः** *C* has : **འཇུག་ཏུ་སྒྱུར་པར་ཟེང་** (completely purified or reproached), *D* has : **སྒྱུར་པར་ཟེང་མེད་** (Is **སྒྱུར་པར་ཟེང་** for **སྒྱུར་པར་ཟེང་**?) = being scolded.

³ For आत्ममरित्वात् *C* has : षट्क्लेशैः स्वैः (owing to nourishing one's self alone) and *D* simply : स्वैः षट्क्लेशैः ।

⁴ सहृत् and बन्धु are respectively rendered by सहस्य (a companion, fellow-labourer or friend) and बन्धु (kinsman). Compare बन्धुवः पित्रमाहृतः ।

⁵ For दूरात् *C* has : $\dot{\text{रि}}\text{र}$ and *D* : $\text{रु}\text{रि}\text{र}$ ।

⁶ *C* reads རྒྱལ་པས, *D* རྒྱལ་པས་པས ।

⁷ For उत्खात *C* has: यक्षेत् (?) , and *D*: यक्षेत् (dug out).

རལ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲོས་མཐོ་དབུང་པ་གཏུན་ཤིང་དང་འདྲ་
 དབུང་གུན་རིལ་པ་ཅན་² ॥
 ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་³ རིག་འཛིན་དབང་པོ་མ་ལ་ཡ་ཡི་མེ་དོག་ཚལ་དུ་⁴
 དང་དགར་འགྱོ་⁵ ॥ 34 ॥

ནུ་མའི་ཐོན་འཁོར་⁶ རོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་⁷ མིག་དཀྱུས་རིང་པོ་⁸ རྟ་བའི་
 ལྷན་ལ་ལ་འགྲན་ཅིང་ ॥

¹ For *पारिहाय्य* *C* and *D* have: དབུང་ཐུན (an ornament for the arm).

² For *प्रोक्षसत्* *C* has: རིལ་པ་ཅན (causing to appear), and *D*: གཏུན་པ་ཅི (moving).

³ *འཛིན་སྐྱེད་* (six sciences) in *C* is probably a mistake for *འཛིན་སྐྱེད་* (made perfect by sciences, corresponding to the original *विद्यालब्धसिद्धिः*) ; *D* has more correctly: *འཛིན་པའི་སྐྱེད་པ་ཐོབ་པས་* (having attained perfection in sciences).

⁴ For *मधुवनं* *C* has: མེ་དོག་ཚལ་དུ and *D*: མེ་དོག་སྒྱེད་མོས་ཚལ་ད (park of flowers).

⁵ For *याति* *C* has: འད་དགར་འགྱོ (goes at pleasure), and *D*: འད་དགར་ཐུར་དེ་འགྱོ (being transformed at pleasure .. goes).

⁶ For *अन्त* (intermediate space) *D* reads: གན་གོང་ (beautiful gap, གན་ for གོང་ ?) ; and *C* གོང་འཁོར་ (beautiful circle).

⁷ For *आक्रान्त* *C* has: བརྒྱན་ (adorned), and *D*: མཚན་ (pressed hard).

⁸ For *आयत* both *C* and *D* have: དུས་རིང་པོ་ (long).

ཡོངས་འདུའི་སྒྲིལ་བ་ལས་འཕྲོད་པ་ཟངས་དང་ལྷན་མེ་དྲིལ་དུ་གྱུ་གྱེ་
ལྷ་གྱེ་མཐོང་གྱེས་ཏེ།

ཁི་ཤར་ལྷིང་ལུ་ རྒྱལ་ས་མཁས་མཁས་ཀྱི་ཡི་གེར་གྱི་དགའ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
རྩོད་པར་རབ་བརྒྱལ་ས་པའི།

དགའ་བའི་སྒྲིང་ཚལ་བཟོད་པ་ཁྱོད་ལ་མཆོད་པ་བགྱིད་པས་ཡུན་
 རིངས་ཉམས་སྲུ་བྱེང་བར་འགྱུར། ༣༡ །

¹ The second line of verse 27 in *U* may be translated thus :—

Spreading aloft a canopy of pollens of the fully blown flowers that possess a good smell coming from the paradise.   **པ་རྒྱུད་ལྷོ་གསེང་།**

In *D* the line runs thus :— पदस्य सुन्दरेष्वङ्गमेव स्रुते विदमो
 नैवात्रेन्द्रा इति मन्त्रः । (spreading aloft a
 canopy of pollens of sweet-smelling anthers of the
 fully blown flowers grown on the celestial tree).
D seems therefore to have adopted the reading :—
 चञ्चलत्वारिजातद्रुमधरमधद्भृतधनौवितानाम् ।

² For वीणा C and D : यंत्र (guitar). For वेणु C and D : श्रोत्र (flute).

³ For प्रवीण C has: $\check{\text{क्ष}}\check{\text{क्ष}}\text{न्}\text{मन्}\text{न्}$ and D : $\check{\text{क्ष}}\check{\text{क्ष}}\text{न्}\text{पन्}\text{न्}$ $\text{मन्}\text{न्}\text{पन्}\text{न्}$ ।

⁴ For रमणी *C* has : रमयिष्य (she who delights, i.e., a woman); *D* has : रमयिष्यति (she who makes one to rejoice).

⁵ यात्रा यश्चेत् (walk).

ଶବ-ସ୍ୱେଦ-ପ-^୧ ଗ୍ରହ-ର-କାନ୍ତ-ପରି-ବସିତ-କ୍ଷୟ-କି-ର-ବ-ର-ବ-
 ଯିତ-ସ-ସ୍ତୁ-ସ୍ଥାପ-^୨ ଯିତ ॥
 ଶା-ସ୍ତୁ-ର-ଭି-ର-ଭି-ସ୍ତୁ-ର-ପ-^୩ ଶା-ଗ-ର-ଦ-ର-ର-ପ-^୪ ପରି-ବି-ସ୍ତୁ-ର-
 ର-ଗ-ର-ପରି-ବି-ସ୍ତୁ-ର-ପ-^୫ ର-ଗ-ର-ପ-^୬ ର-ଗ-ର-ପ-^୭ ର-ଗ-ର-ପ-^୮ ॥
 ଶ୍ୱେଦ-କି-^୯ ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୦} ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୧} ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୨} ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୩} ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୪} ଶ୍ୱେଦ-କି-^{୧୫} ॥

^୧ For अन्तःकरण C has : ଶବ-ସ୍ୱେଦ-ପ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); D : ର-ଗ-ର-ପ (mind).

^୨ For परिगत C has : ଯିତ-ସ-ସ୍ତୁ-ସ୍ଥାପ (completely ripened).

^୩ For त्वक् C has : ଶ୍ୱେଦ-ପ (bark), and D : ଶ୍ୱେଦ-କି (cinnamon).

^୪ For नरद C has : ଶ-ର-ଦ and D : ଶ୍ୱେଦ-କି (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

^୫ For वीचि C has : ଶ-ର-ଦ (wave), and D : ଶ-ର-ଦ (wave).

^୬ For विश्रान्त C has : ଶ-ର-ଦ-ର-ପ-ପ (slowly flowing and taking rest); and D simply : ଶ-ର-ଦ-ର-ପ ।

^୭ For मन्दाकिनौ C has : ଶ-ର-ଦ-ର-ପ and D : ଶ-ର-ଦ-ର-ପ ।

^୮ For अमन्दच्छट C has : ଶ୍ୱେଦ-କି-ର-ପ (without ray of light).

^୯ For सुन्दरीभिः C and D have : ଶ-ର-ଦ-ର-ପ (beautiful female ones).

གཙུག་གི་རིན་ཆེན་གྱིས་མནན་¹བཞུགས་བདེ་པར་གཤེགས་པ་
ནམ་མཁའི་དཔལ་འབྱོར་ཟླ་བེ་ཅན་² ॥

ཉི་མ་འཆར་ཀ་³བྱེ་བ་ལྟ་བུར་རབ་གསལ་⁴འོད་ཟེར་གྱིས་པས་⁵འཛིག་
དྲིན་གསུམ་འབྱེད་ཤིང་⁶ ॥

བདན་པར་⁷གཡས་བརྒྱུང་⁸ཞབས་གཅིག་གིས་མནན་⁹ཁྲུང་གིས་
ཆངས་དབང་བྱལ་བོ་བྱལ་འཇུག་ནམས་དྲུག་པའི་¹⁰ ॥

¹ C has : མནན (pressed) and D : བང་ན (filled).

² D has : འོད་མཁའ་ཟླ་བ་ཟེ་ཅན །

³ For བཤུགས་ C has : འཆར་ཀ and D : ཤར་ཀ (rising).

⁴ For བྱོད་ལྟ་ C has : རབ་གསལ and D : ཆེས་གསལ
(shining very much).

⁵ For བཟུང་ C has : ཐུས་པ (very bright).

⁶ For བྱོད་ C has : བདན་པར (firmly), and D : ཆེན་པོ་
(great).

⁷ For བཤུགས་ C and D have : བཤུགས་ (right leg
stretched forth).

⁸ For བཤུགས་ C has : མནན (pressure), and D : བཤུགས་
(the peculiar manner of stepping).

⁹ For བཤུགས་ C has : བཤུགས་ (burden) and D : བཤུགས་ (for
ལཱ་ ? weight or heaviness).

¹⁰ For བཤུགས་ C has : ལྟ་པའི་ and D : ལྟ་པ་ །

ཁྱི་རྒྱ་བསྐྱེས་ས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཀྱིས་ཐེང་བའི་འཛིག་ས་པ་
གཙོན་པའི་སྐད་དུ་འགྱུར།། ༣༠ །

ཁྱོ་བ་དང་བཅས་མཚན་ཆའི་འོད་ཟེར་རབ་འབར་ཕྱག་དབྱུག་ཆ་⁵
ཡིས་ནས་སའའི་ཁོངས་དག་བྱབ།།

གཏུ་བྱའི་གཏོངས་ཅན་དག་གི་གཏོངས་ཀ་སི་ཟད་མི་འབྲོགས་
སྟོན་ཐུན་སྤང་ནས་སྐྱག་མཛད་བཞད་པའོ།།

¹ *D* has : ཁྱི།

² *D* adds ཐུན་ཆེ before གཙོན།

³ For བརྟེན་པ་ *C* has : བརྟེན་ཆ (for མཚན་ཆ ? weapon), and *D* : ཕྱག་ཆ (implement).

⁴ For འབྲུག་པ་ *C* has : རབ་འབར་ (fully blazing), and *D* : འབྲུག་པ་ (connected with).

⁵ For ཐོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ *C* has : ཐུག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and *D* simply : ཐུག་ཆེས་ (an assemblage of hands).

⁶ For སྐྱེ་བ་ *C* has : གཏོངས་ཅན་ (possessing hood), and *D* : ཐུག་ (serpent).

⁷ *C* reads : མིས།

⁸ For ཐོད་ཀྱི་ *C* reads མི་ཟད་ and *D* more correctly : མི་བཟད་པ་ (intolerable).

⁹ For ཐོད་ཀྱི་ *C* has : བཟད་ and *D* : གད་མོ་ (laughter).

ཅང་ཏེའུ་བྲག་པོ་ཚླ་ས་ཆེར་¹བརྟུངས་པའི་²ཆོ་ན་རོ་ལངས་ནས་ནི་

བྲག་པོར་པེག་རྟོབ་³ཅིང་།

བག་མེད་⁴གྲགས་པས་ཅ་ཅ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་བྲག་མེད་

ལ་ལ་དག་གིས་མཐོང་⁵། ༣༡ །

ལ་ལས་བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་⁶ནས་མཁའི་ཁྲིན་གནས་ས་དང་ས་འོག་

དག་ན་གནས་།

¹ For ཅུང་མཐར་ *C* has : ཅུང་པོ་ཚླ་ས་ཆེར་ (very violent), and *D* simply : ཅུང་པོ་།

² For བརྟུངས་ *C* has : བརྟུངས་པ་ (beating), and *D* : བརྟུངས་པས་མང་བསྐྱེད་ (production of vapour by beating).

³ For བེག་ *C* has : བེག་པོ་ (a musical instrument ?), and *D* : བེག་པོའི་སྒྲ་ཆེན་ (great sound produced by the palms of the hands).

⁴ For བཟ་མེད་ (= བཟ་མེད་) *C* has : བཟ་མེད་ (careless), and *D* : བསྐྱིངས་པོར་ (yawning, gaping).

⁵ For མཐོང་ *C* has : མཐོང་ and *D* : ལྟོས་།

⁶ For བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ *C* has : བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ (emerging from each hair of the body), and *D* : བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body).

མཐོ་རིས་ལ་གནས་¹ཚངས་དབང་བྲག་པོ་ལ་སོགས་མི་དང་ལྷ་དང་

གྲུབ་པ་བྱི་བྱུ།།

ཕྱིགས་ཚོགས་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ་

བྲག་སྒྲུལ་པ་མཐའ་ཡས་²དག་གི་སྒྲུ་།།

ངོ་མཚར་འཛིན་ཏེན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འོས་བདེན་གཤོ་³བཞེད་པའི་⁵

དངོས་པོ་⁶མ་ལུས་ངོ་བོར་⁷ངོ་།། ༣༩ །།

¹ For *स्वस्थ* *C* has : *མཐོ་རིས་ལ་གནས* and *D* : *མཐོ་རིས་གནས* (dwelling in heaven).

² For *अनन्त* *C* and *D* have : *མཐའ་ཡས* (endless). *आनन्द* in the original is evidently a mistake for *अनन्त* ।

³ For *चित्रं* *C* has : *སྒྲུ* (image), and *D* : *བསྐྱ* (beautiful).

⁴ For *चर* *C* has : *གཤོ་* (moveable). *तर* in the original is evidently a mistake for *चर* ।

⁵ For *रचित* *C* has : *བཞེད་པ* (constructed), and *D* : *གནས་པ* (remaining or existing).

⁶ For *भाव* *C* and *D* have : *དངོས་པོ* (thing or substance).

⁷ For *अशेष* *C* and *D* have : *མ་ལུས* (without exception or remainder).

⁸ For *स्वभाव* *C* and *D* have : *ངོ་བོར* (essence, self).

ལ་ལས་གྲུ་སྒྲིགས་ལི་བྲིའི་ཚོན་དང་¹ ཉི་ཞེན་² དམར་བ་ཉིད་ལྟར་³ ཤིན་
དུ་⁴ དམར་བ་དང་⁵ ॥

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྒྲུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་⁶ མཐོན་མཐིང་⁷ རྩོལ་ཅགས་
བདགས་པའི་བྲེ་མ་ལྟར་སྟོན་དང་ ॥

ལ་ལས་འོ་མའི་གྲུ་མཚོ་བསྐྱབས་པའི་འོད་ལྟར་⁸ ཆེས་ལྷག་དགར་
དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ། ॥

བྲིད་སྒྲུ་རྣམ་ཚོགས་⁹ རྩོལ་བ་ཉི་བར་བཞག་པ་¹⁰ དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཐ་
དང་ཤེལ་བཞིན་ནོ། ॥ 33 ॥

¹ *C* has: དང་ (and), and *D* : འདྲ་ (like).

² For གྲུ་སྒྲིགས་ *C* has: ཉི་ཞེན་ (charioteer of the sun), and *D* : ཉི་མ་སྟོན་ཀྱི་ (the sun-youth).

³ *D* has: ཆེས་དམར་ལྟ་བུར་ ॥

⁴ *D* omits ཤིན་དུ་ ॥

⁵ *D* has: དམར་བར་ལྟམས་ ॥

⁶ For གྲུ་སྒྲིགས་ *C* has: ལྷག་ཞིང་འོད་ལྡན་ (oily and luminous), but *D* literally: དཔག་ལྡན་ (glorious).

⁷ For མཐོན་མཐིང་ *C* has: མཐོན་མཐིང་ (the high blue thing), and *D* : ལྷན་ལྷན་ ॥

⁸ For ལྷག་དགར་ *C* has: བསྐྱབས་པའི་འོད་ལྟར་ (?) and *D* more literally: དཔགས་དང་ཞོ་བས་ (stirred-up milk).

⁹ For རྣམ་ཚོགས་ *C* and *D* have: ལྷ་ཚོགས་ (of all sorts).

¹⁰ For རྩོལ་བ་ *C* and *D* : ཉི་བར་བཞག་པ་ (*lit.* to make use of, that is, application or imposition).

ཀུན་མཁྱེན་ཡི་ཤེས་སྒྲིན་མས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་པའི་ཉིད་¹

དག་གི་དཔང་²གཅིག་པུ།

ཀུན་རིག་ཉིད་⁴དམ་དེ་ཡི་སྤྲུལ་གྱིས་བྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་གངས་

ནི་མངོན་སྲུང་⁵མཁྱེན།

བདག་འདྲ་གཏོར་མ་སྟོན་པ་⁶སྒྲིགས་པ་ལྟ་བུར་ཁ་གདངས་ཀྱི་ཅེ་

བར་འཛིན་པ་གང་།

¹ For *प्रकटित* *C* has : *མཐའ་བྱས* (enlightened or made distinct), and *D* : *འབྲ་ཏུ་མཐའ་བ་ཡི* (made very distinct).

² For *तत्त्व* *C* and *D* have : *དེ་ཉིད* (that-ness, essence or truth).

³ For *साक्षी* *C* has : *དཔང་* (witness) and *D* : *དབང་* (?).

⁴ For *सर्ववित्* *C* has : *ཀུན་རིག་ཉིད* (the Omniscient One himself) and *D* : *ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་དངོས* (the real Omniscient One).

⁵ For *साक्षात्* *C* has : *མངོན་སྲུང* (by one's own personal experience).

⁶ For *बलिभुज* *C* has : *གཏོར་མ་སྟོན་པ* (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D* : *བྱ་རོག* (a crow).

དེ་ནི་མི་བཟད་རྒྱ་ག་བསྐལ་གཏུང་བས་ཉན་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་ཡུང་བ་²
གཞན་གཏུང་གི་སྐྱེ་བུ་³ ॥ ༣༥ ॥

བདག་གི་ཞུ་བ་གང་ལགས་དེ་ནི་ནངས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཀྱིས་བྱང་
པར་དུ་སྤྱིན་ཏེ།

འཛོལ་ཀྱང་སྒྲིག་པར་དེ་བཞེད་⁵ ངལ་བའི་སྒྲུབ་ཀྱིད་⁶ མི་མཁས་པ་དག་
རང་སེམས་ཚོམ་པའི་བྱ།

རིན་པོ་ས་ཟིན་ཡང་གཉིན་འདུན་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལྷན་པས་ཚིག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི།

¹ For གྲུང་ལས (by affliction), and རྩུང་ནད་ཤིས (by plague or epidemic).

² For व्यापत् *C* has: क्षुब्ध (decline, fall or calamity), and *D* : क्षुद्र (string or cord ?).

³ For हास्यहेतुः *C* has : यत्तद्वदन्त्यस्य and *D* : यत्तद्वदन्त्यस्य हेतुः यत्तद्वदन्त्यस्य । दास्य in the original is a mistake for हास्य ।

⁴ C has : κ ངས་ཀྱིས་ and D : κ ང་གི་ (intrinsically).

⁵ For तद्व्याहारातिरेक *C* has : ལྟན་པར་དེ་པོའི (more than that speech), and *D* : དེ་པོ་ལྟན་པར་པོའི । *C* and *D* have དེ for तद्। The original reading was therefore तद् and not त्वद्।

⁶ For विधि C has: ལྟུགས་ཀྱི་ (act of accomplishing), and D : མིན་པའི་ (manner).

⁷ For ବନ୍ଧୁ *C* has: ଶ୍ଵେତଂ and *D*: ଶ୍ଵେତଂ (kinsman or friend). The reading ଶ୍ଵେତଂ is to be preferred.

དུག་བཞིན་སྐྱབས་པར་གྱུར་ན་སྤྱིང་ཡང་སེང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་

གནས་པར་ཚོར་བ་བཞིན་॥ 31 ॥

དག་ལེགས་ཀྱན་དགའི་གྱུ་མཚོར་ཁྱེ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ་བསེལ་

བའི་གཟིགས་པར་སྦྱལ་དུ་གསོལ་॥

ཡེ་ཤེས་ཉིར་བསྟན་དག་གིས་གྱས་པར་མཇོང་ཅིག་ཐུགས་རྗེས་སྤྲིག་

ལྷན་ནང་གི་སྤྱན་པ་སོལ་॥

¹ For *सख्यतां* *C* has : མ་པར་གནས་པར་ (complete position or rest), and *D* : ཉིང་དུ་འགྱུར་ནས་མཉམ་པར་གནས་ (from the state of change dwells in that of rest in the self).

² For *प्रकट प्रशिकले* *C* has : ཁྱེ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ་ and *D* : ཁྱེ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ་ (a conspicuous digit of the moon). The suffix *མ* is to be preferred as the original is in the feminine gender.

³ For *श्रीभरां देहि दृष्टिं* *C* has : བསྟན་པའི་གཟིགས་པར་སྦྱུང་དག་སོལ་ (please to grant me your cool sight); and *D* : ཚུམ་མཇོང་མཐོང་བ་སྦྱུང་པེག་ (grant me your gratifying sight).

⁴ For *घनकरुणे* *C* has : ཐུགས་རྗེ་སྤྲིག་ལྷན་ (O one possessing thick mercy), and *D* : ཐུགས་རྗེ་ཤས་ཆེན་ (O one possessing mercy in an exceeding measure).

གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དག་ན་ཁྱོད་བསྟོན་ཆུ་ཡིས་ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་

པ་ཁོ་བོ་ལ་¹ ॥

སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དག་ལེགས་གནས་ནི་དོན་ཡོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

བསྟོན་ཅམ་གཅིག་སུ་མཐོང་² ॥ ༢༩ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཅམ་³བསྟོན་ནས་⁴བདག་གིས་འདི་ཅམ་

ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི་⁵ ॥

¹ For पवित्रीकृत मनसि मयि C has : ཡིད་ཅི་དག་པར་བྱས་པ་
ཁོ་བོ་ལ་ (in me rendered pure in the mind), and D :
ཡིད་དག་པར་བཅུས་པ་བདག་ལ་ (in me having the mind made
pure).

² For श्रेयसः स्थानं C has : དག་ལེགས་གནས་ནི་ (the abode
of prosperity), and D : བདེ་བསྟོན་གནས་ནི་ (abode of
heaped bliss).

³ For दृष्टं C has : མཐོང་ and D : ལགས་པར་ཁྱུམས་ ।

⁴ For अवयव C and D have : ཆ་ཅིམ་ (a part, a little).

⁵ C reads རྒྱས་ and D : ཏན་ ।

⁶ For अनियतेयत्तं C has : འདི་ཅིམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི་ and
D : འདི་ཅིམ་ཞེས་བྱ་མ་ངེས་པའི་ (“ this much—so called—un-
true,” that is, of uncertain measure or immeasurable).

བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་² (དངར་བ་) རོ་བྱང་

གྲོལ་བའི་བར་དུ་³ སྦྱངས་བྱ་བ་⁴ ॥

གང་⁵ ཐོབ་དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་

དུ་གཤམས་མཐོལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་॥

བདེ་ལེགས་དྲགས་ཅན་⁶ བདེ་གཤམས་སྤྲུལ་པོའི་ས་གནི་⁷ བདེ་བ་ཅན་

ཞེས་བྱ་དེ་བྱུང་⁸ བཟོད་ཤོག་॥ ༣'' ॥

¹ For *पुण्यार्हवाञ्छा* *C* and *D* have: *བསོད་ནམས་འདོད་པ* (lucky or blessed desire).

² The second line in verse 37 in *C* is too short by two syllables: *D* adds *དངར་བ* meaning "sweet" corresponding to the original *मधुर* after *འབྲས་བྱ་* to complete the line.

³ For *आमुक्ति* *C* has: *ཐོན་པའི་བར་དུ་* (in the interval of deliverance) and *D*: *མ་ཐོན་པར་དུ་* (until deliverance).

⁴ For *भोग्यं* *C* has: *སྦྱངས་བྱ་བ་* (to be practised or experienced) and *D*: *འདོད་པ་* (enjoyable).

⁵ For *यत्* *C* and *D*: *གང་* ।

⁶ For *खल्लिक खल्लि चिह्नं* *C* and *D*: *བསོད་ནམས་ཀྱི་བདེ་ལེགས་ཅན་* (marked with the blessed *svastika* or lucky configuration).

⁷ For *मह्यौ* *C* has: *ས་གནི་* (ground or estate), and *D*: *ཐོང་ཁྱེར་* (city).

⁸ For *अक्राय* *C* and *D*: *ལྷུང་* (quickly).

Another Tibetan version of
Sragdharāstotra.

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།

གྱུ་གར་སྐད་དུ། ཡུའུ་ཏུ་རྩལ་རྩལ་སྟོ་དུ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་མེད་ཀྱི་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ།

སྒྲུང་ཤར་ཉི་མ་སྒྲུང་བ་དམར།

ལྷ་མཚོག་སྟེ་གཙུག་ལོར་བྱ་དམར།

དེ་འབྱར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།

ཚོས་སར་གྱིས་ནི་བསྐྱས་པ་འདྲ།

འཕགས་མ་བྱིད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ།

གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབྱ་བྱེ་གྱིས།

དེ་མཛེས་མགོ་ཡིས་བྱུག་འཛལ་ལོ།

ཉིས་བྱུང་དུས་སྟུ་སྟུབས་ས་མ།

དེ་ནི་སྟོལ་མ་བྱིད་ཡིན་ནོ།

བསྟོད་སར་མེད་ཀྱི་ཐེང་བ་འདིས།

མཚན་ལ་བདག་གིས་བྱུག་འཛལ་ལོ། ༡ །

བཞུལ་མི་ནུས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མེ།
 དེ་ལ་དྲག་དུ་ལུས་ལྷུང་གནས།
 སྐལ་བ་མ་ལྟན་འགྲོ་ས་གང་།
 ཁོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།
 དེ་ལྟར་དྲག་དུ་སྤྱུས་ནས་ནི།
 དེ་མེད་བདག་ནི་སྟོབས་ཆུང་སོང་།
 མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་དཔལ་ལྷན་གྲགས།
 དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོས།
 དེ་ཐོས་ལོང་བའི་སྟོན་པ་ལྟར།
 མཐོང་དེན་འདོད་ཀྱང་གཞན་ཁྱིད་མེད།
 སྤྱིག་པ་འཛོམས་མ་ཁྱིད་ལ་ནི།
 བདག་ནི་སྤྱབས་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ། ༩ །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སྟིང་ཇི་མི་མཛད་དམ།
 མ་ལུས་པར་ནི་སྟིང་ཇི་མཛད།
 དེ་ཁོངས་བདག་ལྟ་ཡོད་གྱུར་ན།
 ཁོང་ལ་སྟིང་ཇི་མཛད་པ་བཞིན།
 བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཛལ་ལོ།
 ལུས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།

ཁྱིེ་བཞིན་ནུས་ལ་གཉིས་པ་མེད།
 འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐུན་པ།
 དེ་འཛོམས་པ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤྱུག་པ་བདག།
 མི་དག་ལས་ནི་མ་ཆོག་པས།
 ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྱེད། ༣ །

སྐལ་ངན་བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཐུན་པ་གནག།
 ག་རྒྱའི་ཚུན་ཤིན་དུ་བསིལ།
 དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་ནི།
 སྐྱོམ་ཡང་བདུང་གྱུ་མ་ཆེད་དོ།
 དེ་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་གླིང་།
 ཉེར་ནམས་ཀྱིས་གང་ཁང་པ་ལ།
 དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཐོངས་བསུ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་བྱིད་ལ་ནི།
 མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་མགོན་མེད་བདག།
 འཛིག་དེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ། ༤ །

མ་ལ་དྲག་དུ་བྱས་ནས་ནི།
 ལྷུང་མ་ནི་རོལ་དུ་བྱ་སྟོང་ན།
 དེ་ལ་མ་ཡང་སྟོ་བར་འགྱུར།
 མི་ཉིད་ཉིན་རེ་སྟོང་གྱུར་ན།
 བ་ཡང་བྱ་ལ་ཁོ་བར་བྱེད།
 འཛིག་དྲིན་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱང་ནི།
 ཁྱིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་བར་བྱས།
 དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་མཚོག།
 དེ་ནི་སྟོལ་མ་ཁྱིད་ཡིན་ནི།
 བསམས་ཅད་ལ་ནི་མ་བྱས་པ།
 སྦྱིན་པ་ཁྱིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས། ༥ །
 ཉིན་མེད་སྤྱོད་ཀྱི་མེ་དེས་ནི།
 བདག་གི་བྱས་འདི་དྲག་དུ་ཚོག།
 མ་འོག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལ་ནི།
 བདག་གི་བྱས་འདི་ལྷུང་ཅམ་ན།
 མེས་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།
 དྲག་པོ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅམ་ན།
 ཁྱིད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞལ་བཞེས་པ།
 བདག་གི་སྟོང་དུ་གྱུབ་པར་མཛོད།

རྩོགས་སངས་གྲུས་པའི་སྟོན་ལས་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།
 སྟོལ་ས་པན་འདོགས་སའོད་པར་ཞུ། ༡ ॥
 ལག་བསྐྱེད་བསྟོན་པའི་ཚིག་བརྗོད་ཅིང་།
 དོད་དུ་དག་པོ་བྱས་པའི་ས།
 གནས་ལ་ཉུས་ཀྱང་དོན་འགྲུབ་པོ།
 ཁྱིད་ལྟ་བུ་ལ་བདག་གིས་ཉུས།
 ཀྱི་ས་སྟོལ་ས་ཁྱིད་ཀྱིས་ནི།
 བདག་སྤང་པར་ནི་མི་གཤེོ།
 ཁྱིད་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་ཅས།
 འང་འདོད་ཐམས་ཅད་ཉིད་པར་འགྱུར།
 མི་བདེ་མི་བརྗོད་སྟུག་བསྐྱེད་ནི།
 ཡང་འགྱུར་དོགས་ནི་མི་འགྱུར་ངོ། ༢ ॥
 བདག་ནི་སྟིག་ཅན་ཡིན་གྱུར་ན།
 དད་པ་ཤིན་དུ་འཕེལ་ནས་ནི།
 ཁྱིད་ལ་དད་པ་སྦྱི་མི་གཤེོ།
 མིང་གོས་པ་འམ་དཀ་པ་ཡིས།
 ཁྱིད་ཀྱི་སྟིག་པ་དབང་མེད་འཕྲོག།
 བདག་དོན་ཁྱིད་ཀྱི་སྤངས་པ་དེ།

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ། ॥

ཁྱེད་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྡན་མ། ॥

སྤྱིང་ཇེ་ཆེ་བའི་སྒྲན་པ་ཡིས། ॥

ནད་པ་མ་གཤིབ་དུ་ནི། ॥

སྒྲན་གྱིས་པན་འདོད་ཆེ་ཅ་ཕྱེད། ॥ ༤ ॥

རྒྱ་མ་སེར་སྤང་བྱལ་སོགས། ॥

ངན་པ་དེ་ནམས་གྱིས་ཁྱེད་ནས། ॥

རེ་མོས་ཁྱེད་བས་དལ་སྐབས་མེད། ॥

གནས་པའི་སྤྱི་ནོར་རྩ་མོ་བཞིན། ॥

སྐད་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི། ॥

སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་ལ། ॥

བདག་གིས་མཆོད་སྐབས་མ་ཆེད་དོ། ॥

དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཆོག་འདོན། ॥

དེ་བཞེད་པས་ནི་པན་འདོགས་རེ། ॥ ༥ ॥

དུས་མཐའ་རྒྱང་གི་གཡས་སུ་འབྱེལ། ॥

དེས་ནི་གཙུག་པའི་ཚུ་རྒྱབས་འབྱུང་། ॥

གཡོ་ཞིང་འབྱལ་བའི་རོལ་བས་འབྱུག། ॥

དེ་བྱུང་དབའ་རྒྱབས་འབྱུག་དུ་ནི། ॥

བརྒྱབས་པས་སྒྲུབ་གྲགས་སྐད་མདངས་ཅན། ॥

འཛིགས་བྱེད་གྱུ་མཚོ་དེ་ལས་ནི །

གྱུ་ཆག་ཉལ་པའི་སྐབས་དེ་ལ །

སྤྱང་རྩེ་ཏུ་སྐད་དྲག་པོ་བཏོན །

སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བཅས་པ་པོར་གྱུར །

ལྷ་མོ་བྱིད་ལ་བསྟོན་པ་ཡིས། །

བདེ་བར་གྱུ་མཚོ་པར་བསྐྱལ་ལོ། ། ༡༠ །

སྤྱིན་ནག་སྐོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ །

དེ་ལ་མེ་སྟག་ཅན་གྱི་མེ །

མེ་ལྷེ་ཆེར་འབར་བྱིས་དུ་ནི །

དལ་ནས་སལ་དུ་ཉལ་བའི་མིས། །

བྱིད་ལ་རབ་བདུད་ཐལ་མོ་སྦྱར །

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཐོག་བྱུང་ནས། །

ལྱུང་བར་སྤྱིན་ཆར་གྱིས་ནི་བསྐོར། ། ༡༡ །

སྤྱོད་བྱེད་ཐང་ཆེན་འགས་གཉིས་ལ །

འཛིག་པའི་ཆུ་ལ་རེག་ནས་དི། །

བྱུང་བའི་ཐུང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ། །

དེ་ནས་ས་ཀྱིས་ནི་རྒྱ་སྒྲོགས། །

སྒྲ་དེ་ཐོས་ནས་ཞེ་སྤྱད་ལས། །

ཐང་ཆེན་འཐབ་དུ་བྱུང་མཐོན་ནས། །

ཁྲིས་ནས་མཆེ་བས་མི་བདེག་ནས ॥
 འོད་ལི་ལ་ནི་བསྐྱད་པ་བཞིན ॥
 ཁྲིད་བྱན་ཅམ་གྱིས་འཛི་བ་བརྒྱུག ॥
 ཕར་འོག་བགལ་ནས་རིན་ཆེན་ཉིད ॥
 དེ་སྤྱིང་མཁར་དུ་བསྐྱད་དུ་བྱིན ॥ ༢༡ ॥
 མི་མེད་སྤྱིང་པ་ནགས་གསེབ་དུ ॥
 ཤིན་དུ་ནོ་བའི་མཆོན་ནམས་གྱིས ॥
 བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རོའི་མགོ ॥
 དྲི་ཤུ་ལ་ལ་གསལ་དོ་མང་ ॥
 དེ་འདྲ་ནགས་གསེབ་ཕྱིན་ཅ་ན ॥
 རལ་གྱི་ཕུབ་དང་གཟུང་ནས་ནི ॥
 མདའ་གཞུ་བཀང་ནས་བྱུང་བ་ནམས ॥
 ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲིས་ནས་བྱུང་ ॥
 སྒོལ་ནས་བདེག་དུ་བྱུང་ཅམ་ན ॥
 ཁྲིད་བསམས་སྒྲོ་མེད་སྒྲུ་གས་བྲིས ॥
 ཁྲིད་མིང་གསལ་པོར་བྲིས་མ་ཐག ॥
 དཔལ་ལྷན་བྲིས་དུ་བསྐྱད་ཕྱིན་ནོ ॥ ༢༢ ॥
 ཀླང་པ་སོང་མོ་རབ་ནོ་བས ॥
 རོ་ཆེ་ལྟ་བུས་རབ་དུ་བཞུགས ॥

སྟོབྱེད་ཁྲང་ཆེན་མགོ་བྲག་བྱང་ ॥
འཛིགས་བྱེད་སེའློ་བྱང་ཙམ་ན ॥
བྱིད་བོས་བསྟོན་པ་བཟོད་པ་ཡིས ॥
བེད་ནས་སེའློ་ལོག་ནས་ཐལ ॥ ༡༥ ॥
རྩ་བ་འབྱུང་བ་འཛིགས་པའི་གཟུགས ॥
འཛིགས་བྱེད་གཤེངས་བྱེད་ཤིན་རྩ་འབར ॥
དྲག་རྩ་ཕྱད་བྱེད་ཁ་གཤེངས་པ ॥
ཕྱེ་ཆེན་སྟོན་པ་སྟུང་ཁྲོ་བ ॥
ག་ཤིན་ཆེད་ཞགས་པས་བསྐྱུག་པའི་མི ॥
སྟོག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱང་ ॥
དེ་རྩས་བྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱུགས ॥
གུས་པར་དད་པར་བྱིད་ལ་བྱས ॥
སྟུང་དེ་ཙམ་རྩལ་མེང་བར་གྱུར ॥
མེདྲོག་མཆོད་པའི་མི་དེས་ཐོབ ॥ ༡༦ ॥
དཔོན་གྱིས་མིག་མཚས་མ་གུལ་དོགས་གྱིས ॥
དེས་བྱེད་དམག་དཔོན་རིམ་པ་ཡིས ॥
ཐག་པས་བསྐྱུགས་ནས་སྟུང་ནས་བྱེད ॥
རྩལ་མོས་བཀལ་ནས་བྱིད་ཙམ་ན ॥
ཁོལ་པོ་དེ་ནི་ན་ཚ་ཆེ ॥

ཅ་ཅེསྟེ་བ་གཏོང་འདོད་ནས། ॥

ཉི་བ་གཉིན་ནམས་ཀྱིས་ནི་བོར། ॥

ཉོགས་ནས་སྒྲིམ་ནས་མཆུ་སྐམས་པ། ॥

སྟུག་བསྟུལ་མཐའ་མེད་བྱུང་ཅམ་ན། ॥

གང་གིས་སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས། ॥

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར། ॥ ༡༩ ॥

སྐྱུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་མི་ལགས། ॥

མི་རོའི་རྒྱུ་མ་བྱས་པ་དེས། ॥

ཕྱིང་བ་མང་བས་སྒྲེལ་བཏགས། ॥

སྟུམ་ཀྱང་དགག་དུ་མི་ནས་པ། ॥

དེ་བྱུང་དུས་སྟུ་ཁྱིད་ཀྱིས་བསྟུགས། ॥

དེ་བཞིན་ཅམ་གྱིས་སྟིག་པ་དག། ॥

སྟིན་པའི་བྲན་པ་མེད་ཅམ་ན། ॥

དེ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྟུང་བར་བྱེད། ॥ ༢༠ ॥

འབྲུག་བྱང་བ་ཡི་སྟིན་གྱི་གཟུགས། ॥

ང་རྒྱལ་འཛིགས་པ་ཅང་པོ་གསུམ། ॥

དེས་ནི་ཐུན་པ་གནག་པ་ལ། ॥

སྟོག་བཞིན་མཚོན་ཆ་སྒྲུང་བ་ཡིས། ॥

མདའ་ཡི་ཆར་པ་བྱུང་ཅམ་ན། ॥

འཕགས་པའི་དུས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བཀའ། ॥

ཤིན་དུ་སྟོབས་ཆེང་ག་ནམས་ཀྱིས། ॥

ཁོ་ཞིང་བདེག་དུ་བྱང་ཙམ་ན། ॥

སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོབས་བྱིན་པས། ॥

དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་དེ་ནམས་བཙོས། ॥

རས་རིས་ནམས་ནི་རང་དབང་བྱས། ॥ ༡༥ ॥

སྒྲིག་པས་གང་བ་མཐོ་པོའི་གཞུགས། ॥

ལུས་པོ་སྦངས་ནས་ནག་དང་ཁྲག། ॥

ཅུ་སེར་དེ་ནམས་འཛུགས་པ་ནི། ॥

ཙམ་ཤ་སྒྲགས་པ་ལུག་པ་ནས། ॥

འབྲུ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཐོས་པ་ན། ॥

སྒྲོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟེན་ནས། ॥

དག་དུ་ཁྱེད་ལ་མོས་གུས་བྱས། ॥

མོས་གུས་དེ་རང་སྦྱོན་དུ་གྱུར། ॥

གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གྱུར་ནས། ॥

པདྨ་དཀར་པོ་གྲུས་པའི་སྦྱན། ॥

དེས་ནི་གཞུགས་བཟང་ལུས་ཐོབ་པོ། ॥ ༡༦ ॥

སྒྲོབ་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ། ॥

ན་བ་སྟོན་དུ་མ་བྱང་བས། ॥

ཐོས་པའི་ནོར་ནི་པོངས་པར་གྱུར །
 བཤེས་གཉིན་གསེབ་དུ་སྐྱགས་པ་དེ །
 ཁྱོད་ལ་མེས་གྲུས་བསྟོད་བགྲིས་པས །
 གསུང་ཐུན་སང་ཁྱིའམྲོག་པར་བྱེད །
 དེ་འཕྲོགས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མདུན །
 ཟུན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་བདགས་ནས་ནི །
 གསུང་གི་དབང་དུ་གསེང་ཁྱིམྲོད ། ༡༠ །
 ས་ལ་ཉལ་བས་དུལ་མས་ཁངས །
 ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར །
 དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་མ་བྱབ །
 ཉག་དུ་ཤིག་དང་སྒོ་མ་གསོད །
 གཞན་གྱི་མདུན་དུ་མེར་གོག་འཛིན །
 ཉག་དུ་སྒྲོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ །
 སྒྲོལ་མ་བྱེད་ལ་སྐྱབས་ཅམ་ན །
 དེས་པར་མཛེས་མ་གྲོད་མས་ནི །
 ང་ཡབ་མཛེས་པས་གཡབ་པར་བྱེད །
 སྒྲོབས་ཆེན་སྤང་པོ་ཆེ་ནམས་ཀྱིས །
 བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ །
 རས་ངེས་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་པོར་གྱུར ། ༡༡ །

གཞན་གཡོག་ལས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ ॥

ཚོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཚོལ་བ་ ॥

ཚོ་སྡེ་མ་ཡིས་དག་བའི་ནོར་ ॥

ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ་ ॥

སྤུ་ལ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཉིད་པ་མེད་ ॥

ཀྱེ་མ་བྱིད་ལ་བསྐྱངས་ཙམ་ན་ ॥

ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་ཉིད་ནས་ ॥

མི་དེ་ཕྱག་པོར་བྱུང་པར་བྱང་ ॥ ༢༢ ॥

འཚོ་བ་མེད་པས་ངོ་ཚ་ཆེ་ ॥

གོས་མེད་པས་ནི་ཆུང་མས་བཞུལ་ ॥

ཕོངས་པ་ཡིན་པས་གཉིན་གྱིས་བོར་ ॥

ཉེར་དགོས་མནོན་པ་ཐག་རིངས་སུ་ ॥

ཀྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་བྱིད་ལ་ནི་ ॥

རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བཟུན་ཙམ་ན་ ॥

དྲ་ནས་མིག་པ་ས་ལ་བཞོ་ ॥

དེ་བཞོས་ས་ཡང་བྱིས་བསྐྱོར་ནས་ ॥

རང་ཡིད་འོང་བ་བྱུལ་བའི་ཁབ་ ॥

བྱིས་དེར་གཉིད་ནི་ལོག་པ་ལས་ ॥

མཛེས་མ་ནས་ཀྱི་ལག་བརྒྱན་གྲག ॥
 དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སང་པ་ཉིད ॥ ༣༢ ॥
 རྩལ་ས་བཅུར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི ॥
 ཤིན་ཏུ་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དག ॥
 མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བྱུང་མེད་དང་ ॥
 མཆེ་བ་བྱུག་ཡོད་ལྷང་པོ་ཆེ ॥
 མ་བྱའི་སྒྲི་ཡི་ཁ་དོག་ལྡན ॥
 དེ་ལྟར་སྤྱོ་བ་ཏྲ་བ་ཟངས་དང་ ॥
 རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད ॥
 རྒྱུ་མ་མེད་པའི་གཏོར་གྱིས་བཀའ་ ॥
 དཔག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་ ॥
 རྒྱུ་པ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་གྱིས་ ॥
 འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་བྱུང་པོར་གྱུར ॥ ༣༣ ॥
 མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩལ་ར་བྱུ ॥
 བོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་དོ ॥
 དེ་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་བསྐྱུས་ ॥
 ལྷ་མོ་ནས་ཀྱང་འཛོགས་བྱས་ ॥
 འགྲོག་སར་མཆོད་པ་བྱས་པ་བཞིན ॥
 ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་ཅེད་མོ་བཅེས་ ॥

སྒྲོལ་མ་བྱིད་ཀྱི་རིག་པ་གྲུབ །
 རིག་པ་འཛིན་པའི་ལྷ་དབང་པོའི །
 རལ་གྱི་འདྲེ་ཟེར་ལྷུང་གསུམ་ནི །
 ལམ་བཟང་དེ་ལ་པོག་པ་དེ །
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོའི་བྱིད་པ །
 གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར ། ༣༥ །
 ཟུ་ཏིག་སྤང་བས་མཛོས་པར་བཏགས །
 དེ་བཏགས་ནུ་མའི་བར་དུ་བྱུང་ །
 རྣ་བར་ཨུ་དྲུལ་བཏགས་པ་དེ །
 མིག་དང་གང་ཟག་འགྲམ་པ་འདྲ །
 ཐོར་ཚྭ་གསུམ་མཐུ་ར་བ་བཏགས །
 འི་ཞིམ་བུང་བས་བོར་མ་ཉུས །
 ཀློང་པར་གཡེར་ཁ་མཛོས་པར་བཏགས །
 ཞབས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི །
 སིལ་སིལ་སྒྲ་དང་གཡེར་ཁ་བཏགས །
 སྒྲོལ་མ་བྱིད་ལ་བསྐྱབས་ཅས་ན །
 འདྲེ་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཅམ །
 དེ་སྤྲད་ལྷ་མོ་བསྟེན་བཀུར་བྱིད ། ༣༦ །

ཐུང་འབྲུག་ཅིན་བོ་ཆེ་ཡིས་བསྟོར ॥

གསེར་གྱི་བསྐྱ་དེ་ལ་ནི ॥

གེ་སར་དོ་ཆེ་པ་ལས་འབར ॥

པ་ར་རྒྱ་ཏའི་ཤིང་དེ་ནི ॥

ཐུང་ཅེད་བཀུག་པ་བྱི་ཞིས་དམར ॥

དེས་ན་ཐུང་དེ་བཞིན་དུ་བྱབ ॥

ཏམ་བྱ་ར་དང་ང་ལ་སོགས ॥

ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྟན་པར་བསྐྱབས ॥

སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་བྱིན་གྱིས ॥

ལྷ་ཡི་ལྷན་རར་ཡུན་རིངས་ཅེས ॥

བདེ་བ་ཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བྱོང་ ॥ ༣༧ ॥

གཤམ་དང་ནི་ཀ་ཀོ་ལ ॥

ཨ་ཀ་ཅུ་དང་སྟེས་དང་བྱི ॥

དེ་ནམས་བཏགས་ནས་ཐུང་བསྟེས་བས ॥

བྱི་ཞིས་ཐུང་ནམས་ཀྱིས་ནི་བདེག ॥

ལྷ་མོ་འུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར ॥

ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཐུ་མགྱོགས་དེས ॥

པར་དེག་ཚུར་དེག་ཅེད་མོ་བྱེད ॥

ལྷ་མོ་མཛེས་པ་དེ་ནམས་དང་ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་རིན་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

ལྷ་ཡུལ་དུ་ནི་ཅེད་མོ་བྱེད་ ། ༣༥ །

མགོ་རིས་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས།

གུས་པས་བཀའ་ནི་སྤྱི་བོར་ལེན།

དེ་ལེན་ཕྱག་ནི་བྱས་ནས་སུ།

སྒྲུང་བོ་ཆེ་ལ་ཞེན་པ་ལ།

བྱུན་ཆ་བཏགས་པའི་གསལ་ཆེ་དེས།

ལག་པ་གཉིས་ལ་བརྟུབ་བྱ་བཏགས།

དེས་ནི་ལྡ་ལི་བསྐྱེད་ས་ཙམ་ན།

བཀག་མི་ནུས་པ་བ་སྤྱོད་ལྡང་།

དོ་ཆེ་པ་ལས་ལག་བྱུན་བཏགས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཞིགས་ཙམ་ན།

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བཟུ་བྱེན་ཐོབ།

ལྷ་ཡི་ས་རིས་བསྐྱེད་བ་བྱེད་ ། ༣༦ །

སངས་བྱུས་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི།

རིན་ཆེན་སོགས་སྤྱི་བོར་གནས།

ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་ཁྲ་རིས་ཁྱབ།

ཉི་མ་གར་ཀའི་འོད་འབྱེད་ །

དེས་ནི་འཛིན་ཏིན་གསུམ་པོ་བཀང་ ॥
 གཡོན་བསྐྱམ་གཡས་བརྒྱང་ཞབས་གཅིག་གིས ॥
 དེ་མཉན་བཀུག་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
 དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་བྱབ་འཇུག་གོ ॥
 བྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བསྐྱེས་ས་བགྱིས་པས ॥
 སྤྱིད་པའི་འཛིན་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ॥
 སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ཆད་ནས་ཡོད ॥ ༣༠ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ॥
 ཉགས་ཚལ་ཕུག་གིས་མཆོན་ཆས་བརྒྱང་ ॥
 ཡིན་དུ་འཛིན་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ ॥
 ཉགས་མཁའ་བྱབ་པར་ལག་གདུང་བུ ॥
 དེ་ནས་ས་འཛིན་ཆེ་སྤྱལ་དུ་མཐོང་ ॥
 ཀྱི་མའོ་ཁྲིས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད ॥
 གོད་པའི་སྐྱེ་ནི་ཡིན་དུ་འཛིན་པ ॥
 མ་རུངས་པ་ཡི་སྟོན་པ་བྱེད ॥
 རོ་ལངས་ཏིང་ཏིང་ཤག་ནི་བདུང་ ॥
 འཛིན་པ་ཆེན་ཅིད་པོ་སྐྱེ་ཆེན་སྐྱབ་ ॥ ༣༡ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ ॥
 སྐྱོལ་མའི་བ་སྐྱེ་རི་རི་ལས ॥

འཛིག་དེན་པ་དེ་འཛོ་བར་བྱེད །
 བདེ་བར་གནས་པ་ཚངས་པ་དང་ །
 ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྟུ་བྱིན་དང་ །
 དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཁྲུ་ལ་སོགས །
 ལྷ་དང་མི་དང་གྲུབ་ཐོབ་དང་ །
 དེ་ཟ་གཞོད་སྤྱོད་སྤྱུལ་ནམས་དང་ །
 ཕྱོགས་སྤྱུ་གྲུ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡང་ །
 བ་མེད་བདེ་གཤེགས་ཁྲིམ་དེར་གནས །
 ཁྱེ་མ་རབ་དུ་རྩུ་འདུལ་ཆེ །
 འཛིག་དེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱུག་བྱས་པ །
 ཁྱེ་མ་འབྱུལ་ནི་འབྱུལ་གནས་པ །
 ལྷ་ཚོགས་ལྷ་མེད་དངོས་པོ་ནི །
 ཁྱེ་མ་སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ཡིན་ནོ ། ༣༩ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ །
 གྱུ་སྤྱིགས་དང་ནི་སིན་དུ་ར །
 དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྟར །
 དཔལ་ལྷན་ཨིན་ནི་ལ་འདྲ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ །
 འོ་མའི་གྲུ་མཚོ་དྲུབས་དཀར་འདྲ །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག་།།

ཁྱིལ་གྱི་གཞུགས་ཅི་སྒྲ་ཆོགས་མཐོང་།།

ཤེས་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཞུགས། ། ༣༣ །

ཡེ་ཤེས་མར་མོ་བམས་ཅད་མཁྱེན།།

དེས་ནི་གམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་། །

དེ་ཉིད་མཁུན་པ་དབང་པོ་གཅིག །

ངེས་པར་བྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི།།

གངས་ལས་བྲམས་ཅད་མཁྱིན་པས་ཤེས།།

ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྤྲུལ་གྱིས་མཁྱེན།།

བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི།

བྱ་རིག་ཁ་འདྲའི་སྒྲ་དང་ནི།།

སྒྲུག་བསྐྱེལ་ཆོད་པས་བྱས་ཅས་ན།།

དེ་སྤྲེལ་ན་ཆ་བྱང་ཙམ་ན།།

བདག་གིས་ཤོ་རྩ་སྒྲ་བཞིན་བཏོན།

གནས་བྱི་སེམས་ལ་གནད་གང་བྱ། ༣༥ །

པདག་གིས་ཞུས་པའི་དོན་འདི་ནི།

མ་ཞམ་གོང་ད་ལྷ་ག་པར་མཆིན།།

ཁེད་གྱི་མཁེན་པ་དེ་ལ་ནི།

བདག་གིས་ཉ་བ་དོན་མེད་གླིང་།

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།

ཉེ་བའི་གཉིན་གྱི་མདུན་དུ་ནི།

དུག་དག་སྐྱབས་པ་སྐྱས་པ་བཞིན།

སྐྱབས་བསྐྱེད་དོན་དེ་ཤེས་ཀྱང་ནི།

རང་སྤྱིང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན། ༣༡ །

ཕན་འདོགས་དགའ་བ་བྱ་མཆོ་ཉིད།

རབ་དུ་གསལ་བ་ཟླ་བའི་ཆ།

ཀྱེ་མ་མཛོས་མས་འཕྱེགས་བར་ཞུ།

གདམས་འགྲུ་ཡེ་ཤེས་གནང་བར་ཞུ།

སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་མོ་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས།

ཐུན་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་མཛད།

ཁྱེད་ཀྱི་བསྟོན་པའི་ཆུ་དེས་ནི།

བདག་གི་སེམས་ནི་གཙང་བར་བཀྱས།

ཕན་ནས་བྱུང་ས་གཅིག་ཉིད་དོ།

བསྟོན་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།

འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་མཐོང་། ༣༢ །

རབ་དུ་བསྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཆ།

བདག་གིས་བསོད་ནམས་བཤད་མི་ཤེས།

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།
 འཛིག་དེན་པ་ཀུན་དོན་གྲུབ་ནས།
 གྲོལ་པའི་བདེ་བ་སྤྱང་བར་ཤོག།
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་སཐེལ་།
 དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀུ་ཤིས་ཀྱིས།
 དེ་བཀའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི།
 བདེ་བ་ཤེགས་སྤྱས་ཀྱི་ས་ངིས་ཡིན།
 བདེ་ནས་བདེ་བ་ཅུ་འགྲོ་བ་ཀུན།
 ལྷུང་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤོག། ༣༡ །

མེ་ཏོག་ཕྱང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

སྟོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་
 རྫོགས་སོ།

NOTE.

Page	१३	for	གྲིལ	read	གྲིལ ।
„	१३	„	ལམའ	„	ལམའ
„	१७	„	བདེབས	„	བདེབས ।
		„	གང་	„	གང ।
		„	ང་བའི	„	ཅུ་བའི ।
„	५०	„	ལམར	„	ལམའ ।
„	५१	„	འིལམའ	„	ལམའ ।
„	५३	„	རི་དགས	„	རི་དགས ।
„	५८	„	ཞིད	„	ཞིང་ ।
		„	གཟུགས་ཅན	„	གཟུགས་ཅན ।
„	१०	„	བཙོན	„	བཙོན ।
„	१८	„	རིན	„	རི ।
		„	བདེ	„	བདེན ।
„	१७	„	ཡམ་	„	ཡམ་འི ।
„	८३	„	འཕྲུལ་	„	འཕྲུལ་ ।

TRANSLATION.¹

1

Reverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

---

¹ I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

therein, being numbered among them. Unequalled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

“Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be”—this determination of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkst thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

10

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

11

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkling by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

12

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

13

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

14

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

15

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dole of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

---

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

22

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

28

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

24

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

a resplendent sheen and adorned with (all good) marks, of a lordly elephant possessing sixfold teeth, of a lordly steed with hair dark like the bright hue of a peacock's throat, of a spotless gem bright as the sun's ray, of a treasurer with full treasury, and of a general with a heroic army.

25

One who has obtained success in thy lore enters the vernal garden of Malaya mountain as the lord of Vidyādhara, while his lady-love has placed a sign (indicative of the trysting place) on a gem slab fragrant with the exudation of sandals, and has, in token of sincere devotion, prepared a fresh hospitable reception that he may find pleasure in sporting with her; and the bracelet encircling his fat and lofty arm, darkened by the reflection of his sword, shines forth.

26

To thee as to their lord devoutly pray the love-intoxicated celestial damsels whose necklaces reach far down to the lower extremity of their bosom, whose long eyes surpass the red lotuses (hanging) from their ears, while through the gentle fragrance of the Mandāra flowers, adorning their long braided locks, bees are intoxicated, and the tinkling of the large anklets round their legs is louder than the succession of noise made by their waist-girdles.

27

One who has worshipped thee, ever experiences the joy of a journey to the Nandana garden which con-

tains filaments of diamond, lotuses of gold growing on tanks covered with gems, which is canopied with flower-dust raised by female bees from lofty Pārijāta trees, and which resounds with the music made by celestial damsels proficient in playing on lutes and flutes.

28

Those in whom the strength of fervent piety has reached a state of ripeness while their hearts are devoted to thee, sport with beauteous (celestial) damsels in water-sports carried on amidst loudly splashing waves in the river Mandākinī, the ripples of which rest in the eddy-like hollows between their lady-loves' breasts towering through the pride of love, and the waters of which are rendered fragrant by exudation of camphor, cardamom, bark of clove trees, *agaru*, sandal, and *nalada* root.

29

He who is purified by a glance of thine protects the world of gods with his arms resplendent with diamond, his erect horripilating form encircled by the hollow between the dangling chain-like arms of Śacī, his body borne in the centre of heaven itself on a divine elephant adorned with the accoutrements of war, his orders obeyed by the principal deities with their crowns bent in homage.

30

The fear of rebirth for those who are subject to birth is destroyed by meditating on thy form which is,

as it were, the canopying beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

31

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

32

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye ; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand ; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind ; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

of thine ; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom ; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy for mankind.

37

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvatī and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokeśvara.

INDEX

OF

TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT EQUIVALENTS.

ग

Words.			Page
ཀུ་ཚོ་ཆེ་བར་འདོན་པ།	राष्ट्रीति	...	८५
ཀུན་སྐྱོད་	...	...	१८
ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་	उत्क्षिप्त	...	१८
ཀུན་དབང་	आनन्द	...	८७
ཀུན་མཁྱེན་	सर्वज्ञ	...	८५
ཀུན་རིག་ཉིད་	सर्वविद्	...	८५
ཀུན་ལ་	सर्वस्मिन्	...	१३
ཀུན་ལ་	सर्वेभ्यः	...	१५
ཀྱང་	अपि	१३, १८, १९, १७, ९१	
ཀྱི	...	१७, १९, ९९, ७७, ७३, ७८, ७८	
ཀྱིས་	१३, १९, १८, ९०, ९७, ९५, ९७, ९८, ७७, ७७, ७८		
ཀྱེ་མ་	अहो	...	१८
ཀྱང་	कुम्भ	...	९३
ཀྱུ་	नाग	...	८३
རྒྱལ་	धवल	...	८८

Words.

Page

དུས་ ...	...	...	...	27
དུས་རིང་པོ་	आयत	...	...	27
དཀྱིས་	वलय	...	...	28
དུགས་པ་	भ्रमित	...	...	28
བཀའ་གུང་པ་	रुद्ध	...	...	29
བཀའ་	आज्ञा	...	...	29
བཀའ་རིན་	प्रसाद	...	...	29
བཀོད་	रचित	...	...	30
བཀོད་དོ་	रचना	...	...	30
བཀོད་པ་	रचित	...	...	32, 33
བཀྱ་ཤིས་	पुण्याई	...	...	30
བཀྱ་ཤིས་	खस्तिक	..	...	30
བཀྱས་པ་	धौत	...	...	32
བཀྱོན་པ་	कृपण	...	...	31
བཀྱོས་	क्षुध्	...	...	31
བཀྱོས་	उत्खात	...	...	32
བསྐྱམས་ནས་	ओतव्	...	...	33
བསྐྱོར་བར་གྱུར་པས་ན་	वाह्यमान	...	...	34
བསྐྱོས་	उत्खात	...	...	32
བསྐྱེལ་གྱུར་པ་	वलघित	...	...	30

Words.

Page

བསྐྱེད་	जनित	...	...	...	LS
བསྐྱེད་པ་	भेद	...	...	...	51
ཀྱང་	चरण	...	...	...	US
ཀྱང་པ་	पद	...	...	...	52
ཀྱི་	कटि	...	...	...	70
སྐྱེས་	मूक	...	...	...	52
སྐྱིད་		...	...	...	17
སྐྱིད་ཅིག་	क्षणं	...	...	...	12
སྐྱིད་ཅིག་ཉིད་པ་	क्षणेन	...	...	...	57
སྐྱེས་པ་	क्षाम	...	...	...	51
སྐྱེས་པ་འདྲ་	दुर्भग	...	...	...	13
སྐྱེས་པ་	भाग्य	...	...	...	12
སྐྱེས་པ་འཁྱོལ་པ་	मन्दभाग्य	...	...	...	12
སྐྱེ་	रूप	...	...	...	17, 12
སྐྱེ་	चित्र (image)	...	...	...	13
ཀྱི་	कटि	...	...	...	70
སྐྱེས་	दृष्ट	...	...	...	51
སྐྱེས་	दृश्यन्तं	...	...	...	12
སྐྱེས་	शरण	...	...	...	51
སྐྱེས་	शरण्ये	...	...	...	13

Words.

Page

संघ द्विम	...	...	...	१८
संज्ञा स्थान	...	...	..	७३
संज्ञा गृह	...	...	...	७३
संघ गेह	...	...	...	१८
संघ वेष्ट	...	...	...	५०
संज्ञा अभ्युपैति	...	...	...	५०
संज्ञा	...	...	...	१८, १७
संघ भर	...	...	...	७०, ८०
संघ भार	...	...	...	१८
संज्ञा पूर्ण	...	...	...	७३
संज्ञा सन्धि	...	...	...	५३
संज्ञा मयि	...	...	...	८८
संज्ञा अस्मि	...	...	...	१७
संज्ञा गर्भ	...	...	...	५०
संज्ञा अन्तराल	...	...	...	८७
संज्ञा विशेषण	...	...	...	८५
संज्ञा विशेषात्	...	...	...	१०
संघ व्याप्त	...	...	...	८७
संघ व्यापि	...	...	...	७३
संघ आक्रामि	...	...	...	८३

Words.

Page

सुव'रहुम विष्णु	...	...	...	८०
सिम गृह	...	...	...	८०
सिम'प्रम अन्तःपुर	...	...	...	८३
सिन् त्वद्	...	...	८८, ८९, ८९, ८९	८९
सिन् ते	...	...	...	८९
सिन् त्वम्	...	...	...	९०
सिन् तव	...	...	...	९३
सिन्'ग्रे युष्मत्	...	...	...	९८
सिन्'ग्रे तव	...	...	...	९३
सिन्'ग्रे त्वं	...	...	...	८८
सिन्'सर्ग'सर्व'स त्वन्नाथ	...	...	...	८८
सिन्'स त्वयि	...	...	...	८०, ८३
सिन्'स त्वां	...	...	...	९३
सिन्'स त्वत्तः	...	...	...	९८
सिन् कुटिल	...	...	...	८९
सिन्'स दोला	...	...	...	८९, ८९
सिन् त्वम्	...	...	...	९९, ९८
सिन् त्वां	...	...	...	८९, ८९
सिन् भवतीं	...	...	...	९८
सिन् युष्मत्	...	...	...	८८

Words.

Page

ਸਾਸਰ ਕੋਟੁ	...	...	...	੬੭
ਸਾਸਰਾਦਕਾ ਦੁਰਿਦਗੁ	...	...	...	੧੮
ਸਾਸਰਾ ਵਿਦੁ	...	...	...	੬੮
ਸਾਸਰਾ ਬੁਧ	...	...	...	੮੬
ਸਾਸਰਾਦਕਾ ਰੋਗੁਧੀਤਿ	...	...	...	੧੮
ਸਾਸਰਾ ਬੇਤਿ	...	...	...	੮੧
ਸਾਸਰਾ ਬੇਤੀ	...	...	...	੮੬
ਸਾਸਰਾ ਵਿਆਨੁ	...	...	...	੬੦
ਸਾਸਰਾ ਚਕੁ	...	...	...	੭੩
ਸਾਸਰਾ ਧੀਨੁ ਖਿਲਾ	...	...	...	੧੮
ਸਾਸਰਾ ਆਵਰੁ	...	...	...	੬੮
ਸਾਸਰਾ ਆਵਰੁ	...	...	...	੧੮
ਸਾਸਰਾ ਵਲੀ	...	...	...	੧੧

ਸਾ

ਸਾਸਰਾ ਕਪੂਰੁ	...	...	...	੭੮
ਸਾਸਰਾ ਧਰੁ	...	...	...	੧੮, ੮੮
ਸਾਸਰਾ ਧਰੁ	...	...	...	੧੧, ੬੮
ਸਾਸਰਾ ਧਰੁ	...	...	...	੮੧
ਸਾਸਰਾ ਧਰੁ	...	...	...	੬੮

Words.				Page
གང་ཕྱིར བསྐུལ་	...	...	...	୫୮
གང་པ་ པུན་མཁུ་	...	...	...	୫୭
གང་ཞིག ཡང་	...	...	...	୫୯
གང་ལྟམ་ ཡང་	...	...	...	୫୫
གངས་ ཡུལ་	...	...	...	୫୭
གངས་ཅན་ལས་བྱུང་བཅུག་ རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	୧୭
གད་ རྒྱུ་	...	...	...	୧୭
གཤམ་དེ་ ཡང་	...	...	...	୧୭
གྱི་	୧୭, ୧୭, ୧୭, ୫୭, ୫୭, ୫୭, ୫୭, ୭୦, ୭୨, ୭୭			
གྱིས་	...	୧୭, ୧୭, ୫୭, ୫୭, ୫୯, ୫୭, ୭୦, ୭୧, ୭୨		
གྱས་ མཁུ་	...	...	...	୫୭
གྱས་དང་བཅས་པ་ མཁུ་	...	...	...	୭୫
གྱས་པ་ མཁུ་	...	...	...	୧୭, ୫୭
གྱས་པས་ མཁུ་	...	...	...	୧୭, ୧୭
གྱོ་ཞེས་ རེ་	...	...	...	୫୯
གྱོས་པས་བྱེད་ མཁུ་	...	...	...	୫୭
གྱོས་ མཁུ་	...	...	...	୭୨
གྱི་	୧୭, ୧୭, ୧୭, ୧୭, ୫୭, ୭୦, ୭୧, ୭୫, ୭୭			
གྱིས་	୧୭, ୧୭, ୧୭, ୧୭, ୫୭, ୭୦, ୭୨, ୭୯, ୭୭			
གྱུར་	...	...	...	୭୭

Words.				Page
गुरुः	...	...	...	७३
गुरुः दुःखं दायि च उद्धृत	...	...	...	७०
गुरुः दुःखं दायि च उद्धृत	...	...	...	१०८
गुरुः कर्पूर	...	...	...	७०
गुरुः चटव	...	...	...	१०८
गुरुः गी	...	...	...	८१
गुरुः गी	...	...	...	१०८
गुरुः मिद्ध	...	...	...	८३
गुरुः सुहृत्	...	...	...	७३
गुरुः पुर	...	...	...	७७
गुरुः पुर	...	...	...	७०
गुरुः वरिः वरुः आसुक्ति	...	...	...	८८
गुरुः वरुः वरुः आह्वयमान	...	...	...	८७
गुरुः करिन्	...	...	...	७८
गुरुः इभ	...	...	...	८३
गुरुः दन्तिन्	...	...	...	७३
गुरुः प्रतिगज	...	...	...	८७
गुरुः गर्जत्	...	...	...	८७
गुरुः कुम्भ	...	...	...	८३
गुरुः द्वीप	...	...	...	१०८

Words.

Page

वक्रुन्स'केन्'पो मोट्ट	...	...	१७
वक्रुन् आक्रान्त	...	...	७४
वक्रुन् अलंकृत	...	...	७३
वक्रुन्'व प्रोत	...	...	५५
वक्त्रे'स स्फुटित	...	...	७०
वक्त्रे'स'व भाव्यमान	...	...	८१
वक्त्रे'स'व'रे दत्तमाधुर्य	...	...	७७
वक्त्रे'व ऊर्ध्व	...	...	१५
वक्त्रे'व लोल	...	...	१७
वक्त्रे'व शिरः	...	...	११, ५१, ५२
वक्त्रे'व उपरि	...	...	५३
वक्त्रे'व'वृत्त नाथीकृत	...	...	१८
वक्त्रे'स'म'के'स'स अनाथ	...	...	१८
वक्त्रे'क कण्ठ	...	...	५४
वक्त्रे'क गल	...	...	७३
वक्त्रे'व लोल	...	...	१७
वक्त्रे'व चलत्	...	...	५८
वक्त्रे'स'पि'द आपूर्यमान	...	...	८०
वक्त्रे'स'क'स ओतत्	...	...	५३
वक्त्रे'व'रे द्योतायमान	...	...	५१

Words.

Page

२गुरु जायते	...	...	...	५८
२गुरु आयाति	...	...	...	१४
२गुरु भवति	...	...	...	८७
२गुरु'र्जित' जात	...	...	...	१३
२गुरु'य' उपगत	...	...	...	१३
२गुरु'र्जित' स्पृष्टमान	...	...	...	१४
२गुरु तीर	...	...	...	५०
२गुरु'य' कट	...	...	...	५७
२गुरु'य' गति	...	...	...	१३
२गुरु'य' जगत्	...	...	...	१८
२गुरु'य' यायात्	...	...	...	५४
२गुरु'य' दगा'र्जित' जगति	...	...	...	८८
२गुरु'य' दगा'र्जित' गतिगमन	...	...	...	१३
२गुरु'य' दगा'र्जित' याति	...	...	...	५३
२गुरु'य' दगा'र्जित' मठ	...	...	...	१८
२गुरु'य' दगा'र्जित' गतिगमन	...	...	...	१३
२गुरु'य' दगा'र्जित' दुर्लभ	...	...	...	१३
२गुरु'य' व्यापत्	...	...	...	५४, ८५
२गुरु'य' उद्धट	...	...	...	५४
२गुरु'य' वाही	...	...	...	५७

Words.

Page

शुं'गर	...	...	...	४७
शुं'केरु विपुल	...	...	...	४८
शुं'मर्के अम्बि	...	...	...	८९
शुं'मर्के सिन्धु	...	...	...	८७
शुं'मेरास लाक्षा	...	...	...	८९
शुं'गस'प मद	...	...	...	८३
शुं'गस'प प्रमद	...	...	...	८३
शुं'र'स आरात्	...	...	...	५३
शुं'र विभूषा	...	...	...	५९
शुं'र उद्घुषण	...	...	...	७८
शुं'र अलङ्कार	...	...	...	५८
शुं'र अवतंस	...	...	...	८०
शुं'र'गु'स'म'र'क अवतंस	...	...	...	८०
शुं'स पूर्यमाण	...	...	...	५७
शुं'स'प स्मीत	...	...	...	५३
शुं'स'प पटुतर	...	...	...	८०
शुं'स'प पुष्टि	...	...	...	८७
शुं' हेतु	...	...	...	८५
शुं'स अन्त	...	...	...	५५
शुं'स'प हेतोः	...	...	...	४४

मुँ तन्त्र	...	...	...	५५
मुँ धारा	...	...	...	५७
मुँकगस सन्त	...	...	...	५७
मुँकगस अनुबन्ध	...	...	...	५८
मुँरु अविरल	...	...	...	७७
मुँ मुख	...	...	...	५८
मुँव'वर'मुँ नियुक्ते	...	...	...	५९
मुँ माया	...	...	...	५८
मुँय माया	...	...	...	५९
मुँरु'उ' स्यात्	...	...	...	५७
मुँ नाद	...	...	...	५९, ७५
मुँ स्फोट	...	...	...	५७
मुँमुँगस वाचाट	...	...	...	५५
मुँमुँगस'वर'मुँ तृथ्य	...	...	...	७५
मुँव'वर'मुँ आत्रियन्ते	...	...	...	५७
मुँव'मुँ विधि	...	...	...	८५
मुँगस'उ' नदति	...	...	...	५९
मुँगस'व अट्ट	...	...	...	५७
मुँगस'व रटित	...	...	...	८५
मुँगस'वर'मुँव कोलाहल	...	...	...	८९

ཕྱོགས་མཁམས་	प्रवीण	...	...	७७
ཕྱོག་མ་	दीप	...	...	८४
ཕྱོལ་མ་	तारा	...	...	११, ७४
ཕྱོལ་མ་	तारणी	...	...	१३, १४

६०

ང་ཉིད་	अहं	...	...	१४
ང་གྱལ་	मान	...	...	१८
ངག་གི་དབང་ཕྱུག་	वागीश्वर	...	...	७७
ངན་པས་	दुर्विदग्	...	...	१७
ངལ་བ་	अम	...	...	८७
ཅུ་བ་	रुदित	...	...	१७
ཅུ་བའི་བཞིན་ལྡན་	कान्दिशीक	...	...	१३
ཇེས་པར་	ननु	...	...	१३
ཇོ་བོ་	रूप	...	...	८३
ཇོ་བོར་	स्वभाव	...	...	८३
ཇོ་སཀར་	चित्र (wonderful)	...	...	८३
ཇོ་ཚར་གུར་ཅིང་	विलक्ष	...	...	७३
ཇོ་འཛོན་	रसना	...	...	७७
ཇོགས་	कूल	...	...	१७

दोस कटक	...	...	...	५७
दोस तट	...	...	...	१७
दोस तटी	...	...	...	७०
ददवस विकट	...	...	...	१७
ददर'व मधुर	...	...	...	८७
ददोस'वो भाव	..	...	...	८३
ददर धृत	...	...	...	१५
ददो'दर'दो'व'ग'उ'र अभ्यर्थित	...	...	...	११
ददो'दर'दो'र अभिमत	...	...	...	१५
ददो'सुख साक्षात्	...	...	...	८१
द'वो करम	...	...	...	१८
द'व'व चामर	...	...	...	७०
द'व'व प्राक्	...	...	...	७७
द'व'व नील	...	...	...	८५
द'व'व श्याम	...	...	...	७३

ठ

ठ'ठ' केलि	...	...	...	८३
ठ'ठ' डमरुक	...	...	...	८३
ठ'ठ'	११, १५, १७, ५७, ५३, ५३, ५७, ७५, ७७, ८०			

Words.				Page
ཅི་དང་ཅི་ཀི་ཀི་	...	...	...	१३
ཅི་ཕྱིར་ཀ་སྐྱུ་	...	...	...	१७
ཅི་ཡང་ཀ་ཅི་	...	...	...	११
ཅི་	...	...	...	८३
ཅེས་ཇུ་	...	...	...	११
ཅོ་དོ་ཀེཤ་	...	...	...	७१
ཅོ་དོ་ཀེཤ་	...	...	...	७१
ཅོད་པ་ཀ་མའི་	...	...	...	७८
ཅོད་པ་ཀ་མུ་	...	...	...	१३, ७०
གཅིག་ཀ་	...	...	...	७७, ७०, ८०
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	१२
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	८८
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	८१
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	१०
གཅིད་པ་ཀ་ཅི་ཅི་	...	...	...	८७
གཅིད་པ་ཀ་ཅི་ཅི་	...	...	...	१८
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	८०
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	७३
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	१३
གཅིག་པ་ཀ་	...	...	...	७८

Words.

Page

བཅིངས་ ཕལ་གྲུ་	...	...	...	57
བཅོས་ལྷན་ས་ མཉམ་བཅུ་	...	...	...	70
བཅོས་ལྷན་འདས་ས་ མཉམ་བཅུ་	...	...	...	70
རྩོམ་པ་ གཞུ་	...	...	...	72

ཀ

ཀ་ ལམ་	...	...	...	27
ཀ་ཚམ་ འབྲེལ་	...	...	...	22
ཀ་ཤས་ རྩ་	...	...	...	72, 70
ཀ་ཤས་ ཀལ་	...	...	...	27
ཀ་ལ་ མཉམ་	...	...	...	70
ཀ་ལས་ གཞུ་	...	...	...	52
ཀ་ལས་པ་ གཞུ་	...	...	...	52
ཀ་ལས་པ་ གཞུ་	...	...	...	70
ཀ་ རྩ་	...	...	...	72
ཀ་ཀམ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ གཞུ་	...	...	...	57
ཀ་ རྩ་	...	...	...	57
ཀ་ལྷན་ རྩ་	...	...	...	72
ཀ་ལྷན་ གཞུ་	...	...	...	57
ཀ་ རྩ་	...	...	...	52

འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་	लोकेश्वर	...	...	८७
འཛིག་རྟེན་གསུམ་	त्रैलोक्य	...	...	११, ८३
འཛིག་རྟེན་གསུམ་	त्रिलोक	...	...	८०
འཛིག་ས་པ་	भीत	...	...	५१
འཛིག་ས་པ་	भय	...	...	८१
འཛིག་ས་རྩུང་	विकट	...	...	५३
རྟེན་རྟེན་པ་ན་	अनुस्मृत्य	...	...	५१
རྟེན་འབྲེལ་	अनुबन्ध	...	...	५८, ७५
རྟེན་པ་	भर्तृ	...	...	५१
འཛིག་རྟེན་	लोक	...	...	८७
འཛིག་པ་	विश्वत्	...	...	५०
འཛིག་པ་	प्रवृत्ता	...	...	१३
འཛིག་ས་	हन्त्री	...	...	१३
རྟེན་པ་	पारि	...	...	७७
རྟེན་པ་ལས་འཛིག་	पारिजात	...	...	७७

ཏི

ཉམས་	क्षत	...	...	१३
ཉམས་སུ་		...	...	७७
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་	अनुभवति	...	...	७७

Words.				Page
ཉལ་བ་	विश्रान्त	...	...	50
ཉི་མ་	तिग्मांशु	...	...	१८
ཉི་མ་	भास्वत्	...	...	७३
ཉི་མ་	दिवस	...	...	१८
ཉི་མ་	अर्क	...	...	१७, ८०
ཉི་མ་མོ་མོར་	प्रतिदिवस	...	...	११४
ཉི་ཁོན་	अरुणा	...	...	८८
ཉི་ཁྲི་	चन्द्रार्क	...	...	१३
ཉིད་	एव	...	...	१८, १६, १७
ཉིད་	ता	...	...	५९
ཉིན་ཕྱེད་	दिवस	...	...	५१
ཉི་བར་བཞག་པ་	उपधा	...	...	८८
ཉི་བར་བརྟེན་པ་	उपसेवा	...	...	५८
ཉིར་བཅིང་	उपगूढ	...	...	५१
ཉིར་ཁྲུངས་	उपास	...	...	७७
ཉིར་བསྟན་དག་	उपदेश	...	...	८७
ཉིར་སྤྱད་	उपचार	...	...	७८
ཉེས་བྱས་	दुष्कृत	...	...	१८
གཉིད་	निद्रा	...	...	७३
གཉིས་ཀྱི་	उभय	...	...	५७

Words.

Page

གཉེས་འབྲུང་	द्विष	...	...	57, 70
གཉེན་	बन्धु	...	...	57, 72
གཉེན་འདུན་	बन्धु	...	...	58
བརྗེས་བཞིན་ལ་	आराध्य	...	...	70
བརྗེན་	भक्ति	...	...	58
ཉེད་	लभे	...	...	72
ཉེད་པ་	प्राप्त	...	...	73
སྤྲོད་པར་	माधुर्य (= मधुर)	...	...	77
སྤྱིང་	हृदय	...	...	77
སྤྱིང་རྩེ་	सकल	...	...	72
སྤྱིང་རྩེ་	कृपा	...	...	74

5

ཏུ་	...	10, 14, 50, 57, 52, 72	
ཏི་	...	...	72
གཏད་པ་	गत	...	74
གཏམས་	धन	...	70
གཏོར་	विधि	...	77
གཏོར་མ་	वलि	...	74
གཏོབས་ཤིང་	बद्ध	...	57

Words.

Page

གཏོང་མ་སྟོན་པ་	वलिभुज	...	...	८४
བདགས་པ་	दल	...	...	८८
བདང་སྟོམས་	उपेक्षा	...	...	१७
བདབ་	दत्त	...	...	१८
བདུད་	भुम	...	...	१२
བདུང་བྱས་	आबद्ध प्रणाम	...	...	७०
བདུས་	प्रोत	...	...	७७
བདུས་	उद्धार्य	...	...	७७
བདེག་པ་	उत्क्षिप्त	...	...	१७
བདེན་	स्थिर	...	...	८३
བདེན་པར་	प्रौढ	...	...	८०
བདེན་པ་	आलम्बि	...	...	७१
བལྟས་	ईक्षित	...	...	७३
གཏོང་བར་འགྱུར་	त्यजति	...	...	७१
བདེན་པར་བགྱིད་	अये	...	...	१३
བལྟ་བ་	आलोक	...	...	१३
བསྟོད་	स्तोत्र	...	...	८८
བསྟོད་ནས་	संस्तुत्य	...	...	८८
བསྟོད་པ་	नुतिपर	...	...	७०
བསྟོད་པ་	नुति	...	...	१७

Words.

Page

བསྟོན་པ་ ཁུའི	...	...	...	ཁ་
བསྟོན་པ་ སྐོབ་	...	...	...	ཁ་, འ་, འ་
བསྟོན་ཅམ་ སྐོབ་མཐའ་	...	...	...	འ་
དྲ་ ཁུར་	...	...	...	འ་
དྲ་ མཐུ་	...	...	...	འ་
དྲ་ས་ ཅི་	...	...	...	འ་
དྲ་ཤོད་དམག་ལྷན་ བུ་ཤེས་	...	...	...	འ་
ལྷ་ ཡུ་ལྷ་	...	...	...	ཁ་
ལྷ་ལྷ་	...	...	...	འ་
ལྷ་ལྷ་	...	...	...	འ་
ལྷ་	...	...	ཁ་, འ་, འ་, འ་, འ་	འ་
ལྷ་ འཕྲུ་	...	...	...	འ་
ལྷ་ལྷ་ འཕྲུ་	...	...	...	འ་
ལྷ་ལྷ་ ལྷ་	...	...	...	འ་
ལྷ་ས་ བུ་	...	...	...	འ་

མ

མ་ བེའིའི	...	...	...	འ་
མ་ཆད་ མཐུ་	...	...	...	ཁ་
མག་པ་ བུ་	...	...	...	འ་

ସ୍ୱା'ସ ରଞ୍ଜ	...	...	...	୬୯
ସ୍ୱା'ସ ଦାମ	...	...	...	୭୦
ସ୍ୱାସ ଓପାଘ	..	...	...	୭୨
ସ୍ୱାସ'ତନ୍ ସର୍ବ	...	...	...	୬୦
ସ୍ୱାସ'ତନ୍'ଶାନ୍ତି'ସ ସର୍ବ'ତ୍ତ	...	...	...	୧୦
ସ୍ୱାସ'ତନ୍'ଶାନ୍ତି'ସ'ସ'ପେଶ'ବାନ୍ତି	...	...	...	୨୨୩
ସ୍ୱାସ'ତନ୍'ଶାନ୍ତି'ସ'ସ'ପେଶ'ବାନ୍ତି ସର୍ବ'ତ୍ତମିତ୍ର	...	...	...	୧୦
ସ୍ୱ'ସ'ରାଗୁର ଓତ୍ତୀର୍ଥତେ	...	...	...	୬୦
ସ୍ୱା କର	...	...	...	୪୩
ସ୍ୱା'ସ୍ତୁର ଅଞ୍ଜଳିପୁଟ	...	...	...	୬୦
ସ୍ୱାସ'ତ୍ତେଶ କରୁଣା	...	...	...	୪୩, ୮୭
ସ୍ୱାସ'ତ୍ତେଶ'ଶ୍ୱାସ'ତ୍ତେଶ ସନକରୁଣା	...	...	...	୮୭
ସ୍ୱ'ଶ୍ୱେ' ସାଧାରଣ	...	...	...	୪୮
ସ୍ୱେ'ସ ଧାନ	...	...	...	୪୬
ସ୍ୱେ'ରାମିର ଅନ୍ତ	...	...	...	୭୪
ସ୍ୱେ ଆମ	...	...	...	୮୦
ସ୍ୱେ'କ୍ଷା ପାପ୍ୟ	...	...	...	୬୦
ସ୍ୱେ'ସ ପାମ	...	...	...	୪୬
ସ୍ୱେ'ସ'ରା'ଗୁର'ସ ଅପ୍ରାମୁଦ୍ଧ	...	...	...	୭୨
ସ୍ୱେ'ସ'ରା'ଗୁର ପ୍ରାମୁଦ୍ଧ	...	...	...	୭୨

Words.

Page

ཐོས་ ཞུ་	...	...	...	੧੭
ཐོས་ནས་ ཞུ་	...	...	...	੧੩
ཐོས་པ་ ཞུ་	...	...	...	50
མཐའ་དག་ སུམ་	...	...	...	੧੮, ੧੯
མཐའ་མེད་ དུས་	...	...	...	5੧
མཐའ་ཡས་ འཕྲུག་	...	...	...	੧੩
མཐིལ་ བུ་	...	...	...	੧6
མཐུ་ བྱུ་	...	...	...	੭੧
མཐོ་བ་ འཕྲུག་	...	...	...	57
མཐོ་ངོས་ སུམ་	...	...	...	੭0
མཐོ་ངོས་ སུམ་	...	...	...	੧੩
མཐོ་ངོས་ལ་གནས་ སུམ་	...	...	...	੧੩
མཐོང་ དུ་	...	...	...	੧੧
མཐོང་ བཤམ་	...	...	...	੧੩
མཐོང་བཞིན་ བཤམ་	...	...	...	੧5
མཐོན་མཐོང་ སུམ་	...	...	...	੧੮
མཐོན་མཐོང་ སུམ་	...	...	...	੧੮
འཐོན་པ་ བཤམ་	...	...	...	੭7
འཐོན་ཞིང་ བཤམ་	...	...	...	50
མཐོར་བུ་ཏེ་ བཤམ་	...	...	...	੭੭

६

Words.

Page

དག १३, १८, १९, १५, ५०, ५१, ५२, ५३, ५८, ५९, ५५,
५७, ५८, ५९, ५९, ५९, ५९, ५९

དག अनेक ... ५५

དག'प पवित्र ... ५५

དག'प'गु पवित्रीकृत ... ५५

དག'गु'प'त ... ५७

ད' १८, १९, १९, ५१, ५२, ५९, ५५, ५७, ५९, ५९, ५९,
५९, ५९, ५९

ད' च ... १९, १५, ५८

ད'ཅིང་ किं ... १५

ད'བཅས་ प्रतिज्ञा ... १९

ད'པོར་ प्रथम ... ५५

ད'ལྔ་པ་ ... ५९

ད' वा ... ५९

ད'པ་མ་ཡིན་ असत् ... १९

ད'པོ་ कटु ... ५९

ད'དིང་ལྔ་ ५९ ... ५९

ད'ལ་འབྲེལ་པ་ विस्मय ... ५५

दु	...	...	११, ५०, ५१, ५२, ७२
दुव धूम	...	...	५०, ५२
दुस अनेक	...	...	५५
दुस'दवा अनेक	...	...	१५
दुवा विष	...	...	५७
दुद'व नमत्	...	...	७२
दुद'व'रि विनमत्	...	...	५०
दुव'व खिन्न	...	...	१३
दुस'सु शकल	...	...	१२
दुव'व विनय	...	...	७२
दुस सङ्केत	...	...	७२
दुस'म'ठिवा तुल्यकाल	...	...	१५
दुस'व'दव सङ्केत	...	...	७२
दुस'म'ठिवा तुल्यकाल	...	...	१५
दुस'म'प्र' कल्पान्त	...	...	१२
दे तां	...	...	५१, ५२
दे सः	...	...	५२
दे'दवा ते	...	...	११
दे तद्	...	...	५१, ५२
दे'ते' तत्त्व	...	...	५१

Words.

Page

དེ་དག་	तद्	...	...	...	१३
དེ་ནི	अदः	...	...	...	८९
དེ་ནི	सः	...	...	...	९१
དེ་ནི	सा	...	...	...	८९
དེ་བཞིན	तथा	...	...	...	८७
དེ་ཡི	तस्य	...	...	...	११
དེ་ཡིས	तेन	...	...	...	८७
དེ་ལྟ་ན་ཡང་	तद्	...	...	...	१८
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི	तथापि	...	...	...	१७
དེ་ལྟར	इति	...	...	...	१९
དེ་ལྟར་ན་ཡང་	तथापि	...	...	...	१७
དེ་སྟེང	तावत्	...	...	...	१९
དེའི	तद्	...	...	...	१७
དེའི་དོན་དུ	तदर्थ	...	...	...	१७
དོ་སྒྲུ་མེད	अद्वितीय	...	...	...	१७
དོ་གཤམ	हार	...	...	...	७१
དོན	अर्थ	...	...	११, १७, १७, ८९	
དོན་གཉེར	प्रार्थना	...	...	११, १९	
དོན་གཉེར་བ	अर्थौ	...	...	७०	
དོན་དུ་གཉེར	प्रार्थयन्ते	...	...	७९	

Words.

Page

རོན་རྩ་གཉེར་ན་ अभ्यर्थ	...	...	७७
རོན་མ་མཆིས་པས་ वैयर्थ	...	...	१३
རོན་མེད་ बन्ध ...	...	...	१०
རོན་མེད་མ་ अवन्ध ...	...	...	१०
རོན་ཡོད་ अमोघ ...	...	...	८८
རོན་ཟུན་ दिग्धार्य ...	...	...	५३
རོན་ཤེས་ཟིན་ ज्ञातार्थ ...	...	...	८५
རོར་བ་ त्यक्त ...	...	...	१८
རྒྱལ་པོ་ कराल ...	...	...	५०
རྒྱལ་པོ་ उडुमर ...	...	...	८३
རྒྱལ་པོ་ रुद्र ...	...	...	८०, ८३
རྒྱལ་པོར་ उत्ताल ...	...	...	८३
རྒྱལ་མོད་ उग्र ...	...	...	८३
རྒྱུས་ आकृष्ट ...	...	...	५१
རྒྱུ་བ་ स्मृति ...	...	...	१७, ५५
རྒྱ་ गन्ध ...	...	...	७८
རྒྱ་ परिमलामोद ...	...	...	७५
རྒྱ་ मधु ...	...	...	७७
རྒྱ་མེད་ अमल ...	...	...	७३
རྒྱ་བ་ गन्धर्व ...	...	...	८३

Words.

Page

त्रैलोक्य सुरभि	...	...	...	७८
त्रैलोक्य काञ्ची	...	...	...	७९
त्रुमा घट	...	...	...	७३
त्रेमास दर्प	...	...	...	९३
त्रेमास'दा दर्प	...	...	...	७५
त्रादस व्यात्त	...	...	...	९८
त्रादस व्यादाय	...	...	...	८४
त्रादु'सु वलय	...	...	...	७३
त्रादुमास आतपत्र	...	...	...	७०
त्रादु'दा ज्वर	...	...	...	४७, ८९
त्रादु'दा मञ्जीर	...	...	...	७९
त्रादु'दा वलय	...	...	...	९८
त्रादु'दा कटक	...	...	...	९७
त्रादे'दा'गा फणा	...	...	...	८७
त्रादे'दा'उ'दा फणिन्	...	...	...	९८, ८७
त्रादु'सु वलय	...	...	...	८७
त्रादे'दा'सी'दा अवश्य	...	...	...	४३
त्रादमा मां	...	...	...	४८
त्रादमा आत्मा	...	...	...	९८
त्रादमा अहं	...	...	...	४८

Words.

Page

བདག་གི་	मम	...	...	...	१७
བདག་གི་	मयि	...	...	...	१८
བདག་གི་	मे	...	...	...	८९
བདག་གིས་	मया	...	...	...	८८
བདག་ཉིད་གཞི	आत्मभरि	...	...	...	७३
བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་	आत्मोपज्ञं	...	...	...	११
བདག་པོ་བྱེད་	ईष्टे	...	...	...	७३
བདག་འདྲ་	मादृश	...	...	...	१३, ८१
བདག་ལ་	मयि	...	...	...	११
བདེ་བཞེགས་	सुगत	...	...	...	८३, ८७
བདེ་པར་བཞེགས་	सुगत	...	...	...	८०
བདེ་བ་ཅན་	सुखावती	...	...	...	८७
བདེ་ལེགས་	स्वस्ति	...	...	...	८७
བདེན་པ་མ་ཡིན་	मिथ्या	...	...	...	९९
བདེན་གསུངས་མ་	तथ्यकथा	...	...	...	१८
བདེ་སོགས་	शची	...	...	...	७७
བདེན་བཤི	तथ्य	...	...	...	७७
བརྟུངས་པའི་	आस्फाल	...	...	...	८३
བརྟེན་	स्फोट	...	...	...	९३
མདའ་	वाण	...	...	...	९७, ७७

མདུང་ པ་ལ	...	...	...	52
མདུད་པ་ གཤམི	...	...	...	54
མདུན་དུ ཕུར་ཏེ	...	...	...	70, 45
འདུའ་བར་མཛད་པ་ འཕྲིའ་མཁུ་གཏི	...	...	...	77
འདི རྒྱལ་	...	...	...	120
འདི་དག	...	...	...	125
འདི་ནི རྒྱལ་	...	...	...	127
འདི་ནི འཕྲུག་	...	...	...	120
འདི་ཙམ་ཞེས་པ་ རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	122
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་ཇེས་པ་ འཕྲིའ་མཁུ་གཏི	...	...	...	122
འདུག་ཅིང་ རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	57
འདུན་ས་ སུམ་	...	...	...	50
འདེབས་པ་ རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	50
འདོད རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	124
འདོད་པ་ སུམ་	...	...	...	125, 120
འདོད་པ་ སྐྱེད་པ་	...	...	...	72
འདོད་པ་ སྐྱེད་པ་	...	...	...	75
འདོད་པ་ རྒྱུ་ལྡན་	...	...	...	120
འདྲ	...	...	...	50, 51
འདྲི་བའི སྐུ་ལྡན་	...	...	...	52

Words.

Page

ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥, ཡ༧
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ལ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཨ༣, ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་	...	ཡ༥, ཨ༥, ཨ༧, ཡ༣, ཡ༥, ཡ༧, ཡ༥		
ཏྲེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཨ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ལ༧
ཏྲེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༣, ཨ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༧
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༧, ཨ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཨ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༣
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ལ༧
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༣, ཡ༣, ཡ༥, ཡ༣, ཨ༥
ཏྲེལ་ བཤེལ་ བཤེལ་	...	...	...	ཡ༣

ཐུག་བསྐྱེད་ཐུག་པ་ ལུ་མཁོ་	...	...	170, 185
ཐུང་མོ་ སུམ་	...	...	52

ན

ན	...	...	175, 177, 57, 58
ན་ལ་དྭ་ སུམ་	...	...	74
ནག་ས་ཚེལ་ རུལ་	...	...	52
ནང་ གཞི་	...	...	50
ནང་ རུལ་	...	...	50
ནང་གི་ རྒྱུ་	...	...	177
ནང་དུ་ གཞི་	...	...	170
ནང་དུ་ མཐུ་	...	...	172
ནང་ལོག་ས་ རྒྱུ་	...	...	75
ནང་ས་ཀྱིས་ བུ་	...	...	185
ནང་ས་ཀྱིས་དང་པོར་ བུ་	...	...	185
ནང་གི་ རྒྱུ་	...	...	177
ནང་གི་ཐུང་པ་ རྒྱུ་ཀྱིས་	...	...	74
ནང་ རུལ་	...	...	185
ནང་པ་ རྒྱུ་	...	...	174
ནང་གིས་ རུལ་	...	...	177

Words.

Page

कस'सप्त	गगन	...	...	...	५०, ५१
कस'सप्त	व्योमन्	...	...	...	५०, ५१
कस'अन्	जातु	...	...	...	१४
कस		...	...	...	५०
के	१३, १३, १३, १४, १५, १७, १८, ५१, ५३, ५३,				५५, ७०, ७१, ७५
कु'स	स्तन्य	...	...	...	१४
कु'स	स्तन	...	...	...	७४
कु'स	कुच	...	...	...	७५
कुस'स	सामर्थ्य	...	...	...	१३
कुस'स	शक्ति	...	...	...	५८
कुस'सप्त	सामर्थ्य	...	...	...	१३
कु'स	धन	...	...	...	५८
कु'स	वित्त	...	...	...	७१
कु'स	मणि	...	...	११, १३, ७३, ७३	
कु'स	निर्धन	...	...	...	७१
कु'स	उपहृत	...	...	...	५८
कु'स	स्थ	...	...	...	५३, ५३
कु'स	स्थान	...	...	...	५५
कु'स	पद	...	...	...	५१

Words.				Page
གནས་ཤིང་	विश्रान्त	...	...	50
བསྐྱོན་	प्रहार	...	...	51
བསྐྱོན་པ་	प्रहार	...	...	52
མཉན་	क्रम	...	...	50
མཉན་(?)	आटोप (?)	...	...	122
ན་བ་	ओत्र	...	...	50
ན་བ་	अवण	...	...	114
ན་ག	पूय	...	...	52
ནམ་གྱུར་	विक्रिया	...	...	114
ནམ་གྱངས་འྲག་	पर्याय	...	...	117
ནམ་པར་གནས་པར་	स्थिता	...	...	50
ནམ་པར་ཏུ་བའི་	विरुवति	...	...	114
ནམ་པར་མའོན་	उद्घाटित	...	...	110
ནམ་པར་གྱུ་	लिङ्ग	...	...	50
ནམ་པར་སྤང་བ་	विदिषत्	...	...	51
ནམ་པར་སྤྲུམ་	विरचित	...	...	55
ནམ་འགྱུར་	विकृत	...	...	50
ནམ་སྤང་བ་	विनिपतित	...	...	122
ནམས་	122, 123, 123, 114, 115, 112, 50, 51, 54, 55,			

Words.

Page

དབལ་འབྱོར་	लक्ष्मी	...	...	८०
དབལ་མེ་ལྷན་	वीरसैन्य	...	...	१८
དབྱང་པ་	भुज	...	...	५१
ལྷགས་	मांस	...	...	५८
ལྷངས་	उज्झित	...	...	५४
ལྷངས་པ་	वर्ज्यमान	...	...	१३
ལྷ་	रोमन्	...	...	१३, १८
ལྷ་ཡོང་	रोमाञ्च	...	...	१८
ལྷུང་པ་	उद्भासित	...	...	१८
ལྷོང་བར་འགྱུར་	व्यजति	...	...	५४
ལྷོན་རས་	दृष्टि	...	...	१८
ལྷོན་	चर्या	...	...	८१
ལྷོན་	आचार	...	...	५८
ལྷོན་པ་	भुज	...	...	८४
ལྷོན་པ་རྒྱལ་ས་ལྷོང་པ་	प्रणय विनिमय	...	...	११
ལྷོན་	अभ	...	...	५०
ལྷལ་པ་	निर्माणा	...	...	५५, ८३
ལྷོབ་		...	...	५१

५

Words.				Page
५ पिता	...	...	...	४४
५५ पथ	...	...	...	४८
५५५ अग्रदृष्ट्या	...	...	...	५५
५५ गहा	...	...	...	४८
५५५ फत्का	...	...	...	५५
५५५५ सम्पद्	...	...	...	४७
५५ स्फोट	...	...	...	५५
५५५ ताल	...	...	...	८३
५५५ पात	...	...	...	४८
५५५ आपद्	...	...	...	४३
५५५ देव	...	...	...	४७
५५५५ कार्पण्य	...	...	...	४८
५५५५ गद	...	...	...	५८
५५ दोम्	...	...	...	८७
५५५५ वन्दित	...	...	...	४८
५५५५ नमः	...	...	...	४७
५५५५ वन्द्य	...	...	...	८३
५५५५ भूयः	...	...	...	४७

धुंर	...	...	...	५१, ७२
धुं क्षोद	...	...	...	७८
धुंम क्षोद	...	...	...	८८
धुंमरुक्ष्मा पिनष्टि	...	...	...	५७
धुंमस दिक्	...	...	...	७३, ८३
धुंमस'मरु'क्ष्मा'य'वर्द्ध'क्ष्मा'य कान्दिशीक	...	...	...	१३
धुंमस'क्ष्मा'स दिक्चक्र	...	...	...	८३
धुं लेश	...	...	...	७८
धुंम'रु'क्ष्मा	...	...	...	१८
धुंम'य खान्ध	...	...	...	५३
धुंम'य खज्	...	...	११, १३, ५८, ५९	
धुंम'य माला	...	...	५१, ५८, ७५	
धुंम'य'वर्द्ध'य खगधरा	...	...	...	८८
धुंम'स'य हत	...	...	...	५९
धुंम'स'य आर्य	...	...	...	८८
धुंम'स'म आर्या	...	...	११, १३, ५१	
धुंम'य वर्द्धते	...	...	...	१७
धुंम'य'गुरु'य वर्धन्ते	...	...	...	१९
धुंम'य देव	...	...	...	७१
धुंम'य दुःश्लिष्ट	...	...	...	५१

Words.

Page

अक्षयन् सपदि	...	...	...	५४
अक्षयन् प्रसभं	...	...	...	५७
अक्षयन् हठात्	...	...	...	४७
अक्षयन् सद्यः	...	...	...	५०
अक्षो जात	...	...	...	७७
अक्षोर्भिन् स्फूर्जत्	...	...	...	५०
अक्षोपायनः हस्ते हरति	...	...	...	५०

व

वक्षु रोमन्	...	...	...	८३
वशास्ते प्रसद	...	...	...	८३
वशास्ते मद	...	...	...	८३
व पुत्र	...	...	...	४४
व सुत	...	...	...	७३
वशा कुहर	...	...	...	५८
वन्ध द्विरेफ	...	...	...	७५
वन्ध अलि	...	...	...	५०
वन्ध लोलम्ब	...	...	...	५७
वन्धे कान्ता	...	...	...	७८
वन्धे स्त्री	...	...	...	७३, ७३

बै	...	...	...	४७
बु'न व्यापार	...	...	...	४८
बु'नर अनयितु'	...	...	...	४९
बु'नर'न खिगध	...	...	...	८९
बु'नर'नरि खिगध	...	...	...	९४
बु'न कत	...	...	...	४३, ८८
बु'न'री' कत	...	...	...	९९
बु'न'न मय	...	...	...	४४
बु'न' भू	...	...	...	४७
बु'न' सम्मूय	...	...	...	९८
बु'न' उद्गमगत	...	...	...	८३
बु'न कोटी	...	...	...	८०
बु'न'न'न'न'न निर्विशेषं	...	...	...	४३
बु'न'न'न'न'न व्यापार	...	...	...	९८
बु'न'न'न'न'न आवहन्ति	...	...	...	९९
बु'न दाम्य	...	...	...	९३
बु'न'न'न चेट	...	...	...	९४
बु'न'न विरह	...	...	...	९८
बु'न'न लिखित	...	...	...	९३
बु'न'न वितान	...	...	...	७७, ८०

ཐུངས་པ་	तुलित	...	...	...	57
ཐུ་མ་	गुह	...	...	...	58
ཐུན་ཁིང་	मूढ	...	...	...	४३
ཐོ་	धी	...	...	...	४5
དབང་	इन्द्र	...	...	...	L ^o , L ²
དབང་པོ་གསོ་བ་	प्रणयविनिमय	...	...	...	७१
དབང་ཕུག་	ईश्वर	...	...	...	L ^o
དབུལ་	दरिद्र	...	...	...	४८
དབྱིབས་ཅན་	आकृति	...	...	...	5८
དབུག་	दण्ड	...	...	...	L ²
འབབ་	निष्पतत्	...	...	...	5७
འབར་	ज्वलित	...	...	...	४४
འབར་བྱེད་	ज्वलन	...	...	...	5०
འབྱུང་བ་	निर्वान्त	...	...	...	७१
འབྱོར་བ་	विभव	...	...	...	४5, 58
འབྱོར་བ་	विभूति	...	...	...	5८
འབྲམ་	कट	...	...	...	5१
འབྲས་	फल	...	...	...	७१
འབྲས་དང་བྲལ་བས་	वैयर्थ्य	...	...	...	४३
འབྲས་བུ་	फल	...	...	...	४४, L ^o

Words.				Page
དམག་དཔོན་	सेनानी	...	...	७८
དམག་པར་	दीन	...	...	१९
དམར་བ	किरण	...	...	८८
དམར་བ	राग	...	...	१७
དམར་བ་ཉིད་	लौहित्य	...	...	८८
མ་བྱ་	प्रिखिन्	...	...	७३
མིག་	खुर	...	...	७३
མེངས་	मृद	...	...	१३
མྱད་	धक्	...	...	१८
མྱད་མྱད་པ་ཉིག་མྱེ་	धिग् धिक्	...	...	१८
མྱན་	अगद	...	...	८८
མྱན་པ་	भिषक्	...	...	१८
མྱན་མིན་	मन्दाकिनी	...	...	७८
མྱིན་	भू	...	...	८३
མྱིན་མ་	भू	...	...	८४
མྱུག་ཅི་	अलक्तक	...	...	१७
མྱོན་ལམ་	प्रणिधि	...	...	१८
མྱུ་	लेखनी	...	...	८३
མྱ་ལྟེན་	रटित	...	...	८४

Words.				Page
ཅན་དན་ चन्दन	...	...	...	७८
ཅམ་ मात्रं	...	...	...	१७, ८८
ཅམ་ཡང་ अपि	...	...	...	१०
གཏོགས་པ་ उत्कट	...	...	...	५३
གུལ་ ལྷ་ཙ	...	...	...	११, ८०
གཏོ་ (རྟེ) अय	...	...	...	५४
གཏོ་བོ་ यामणी	...	...	...	७०
གཏོ་བོ་ मख	...	...	...	७३
བརྟེ་དགའ་ विलास	...	...	...	५१
བརྟེ་བ་ अगुक्म्या	...	...	...	१५
བརྟེ་ན་པས་ अध्यवस्थन्	...	...	...	७०
རྩ་ गाड़ी	...	...	...	५८
རྩ་བ་ཕེང་ पदघ	...	...	...	१५
རྩ་བ་མོ་ उत्कट	...	...	...	५१
རྩ་ क्रीड़ा	...	...	...	७८
རྩ་ कोटि	...	...	...	५१
རྩ་ मुख	...	...	...	५३
རྩ་དགའ་ क्रीड़ा	...	...	...	७८

Words.

Page

ཆོ་ཀལེ	...	...	...	50
ཆོ་ཡུ་	...	...	...	70
ཆོ་བེལ་	...	...	...	62
ཆོགས་མཐུ	...	...	...	77, 66
ཆོགས་གཡ	...	...	...	67
ཆོགས་ཅུ་ (assemblage)	...	...	...	62
ཆོགས་གེལ	...	...	...	50
ཆོགས་ཡཱམ་	...	...	...	55
ཆོགས་འཇུག	...	...	...	55
ཆོགས་ཕུ	...	...	..	57
ཆོགས་འཇུག	...	...	...	77
ཆོགས་ཁང་མཐ	...	...	...	76
ཆོན་རུ་	...	...	...	67
ཆོང་བ་འཇུག	...	...	...	60
མཚང་འདོད་འཇུག	...	...	...	52
མཚན་ལྟུང་	...	...	...	72
མཚན་འཇུག	...	...	...	77
མཚན་མཇུག་གི་མཇུག	...	...	...	72
མཚན་མཇུག་གི་མཇུག	...	...	...	56
མཚན་མཇུག་གི་མཇུག	...	...	...	55, 50, 67

Words.

Page

འཕྲུགས་པ་ བླ་མ་	...	...	...	50
འཕྲོ་ར་ རུ་ཅི་ར་	...	...	...	72
འཕྲོ་བ་ རུ་ཅི་	...	...	...	72

ཨ

མཛེད་ རུ་	...	...	...	75
མཛེད་ཅི་ལ་ རུ་	...	...	...	77
མཛེད་པ་ཛེ་གས་སོ་ བཤིས་མཁའ་	...	...	...	80
མཛེས་པ་ བེ་མུ་ཅི་	...	...	...	50
མཛེས་ཤེད་ རུ་ལ་	...	...	...	58
མཛེས་མ་ རུ་ལ་	...	...	...	72
མཛེས་མས་ བླ་མ་	...	...	...	72
མཛེད་ རུ་	...	...	...	72
མཛེད་ རུ་	...	...	...	72
མཛེད་འཛེན་ རུ་	...	...	...	72
འཛེན་ རུ་	...	...	...	72
འཛེན་ རུ་	...	...	...	72
འཛེན་པ་འི་ རུ་	...	...	...	72
འཛེན་པ་ར་འཁྱུར་ རུ་	...	...	...	50, 70
འཛེན་འདོད་ རུ་	...	...	...	52

Words.

Page

अहंश स्मेर	...	...	...	७०
अहंशानुसन्ध कर्पर	...	...	...	७०
अहंश वापी	...	...	...	७५
अहंशानुसन्धानुसन्ध सम्बद्ध	...	...	...	७५
अहंश कोट्ट	...	...	...	७७

७

अहंश पाश	...	...	...	७८
अहंशानुसन्ध पाश	...	...	...	७८
अहंशानुसन्ध मन्द	...	...	...	७८
अहंश मन्द	...	...	...	७८
अहंश पाद	...	...	...	७८, ७९, ८०
अहंश चरण	...	...	...	७८
अहंशानुसन्ध पादौ	...	...	...	७८
अहंशानुसन्ध	...	...	...	७८
अहंश ...	...	...	...	७८
अहंश विज्ञप्तिमान	...	...	...	८५
अहंशानुसन्ध आवेद्य	...	...	...	७८
अहंशानुसन्ध द्वेष	...	...	...	७८
अहंश ...	...	...	...	८६

ॐ

Words.				Page
ॐगस'य	...	...	...	५३
ॐर क्षत	...	...	...	५५, ७३
ॐस तर्पण	...	...	...	७०
ॐय'गर्गेरं परिभव	...	...	...	४५
ॐर'सिवा कटाक्ष	...	...	...	५३
ॐर'सु वेणी	...	...	...	७५
ॐर'सु किञ्जल्क	...	...	...	७५
ॐर रुच्	...	...	...	४८
ॐर कटा	...	...	...	७५
ॐर'स'र'द'र' अमन्दच्छट	...	...	...	७५
ॐय व्याज	...	...	...	४५
ॐस जग्ध	...	...	...	५५
ॐय शशिन	...	...	...	५७
ॐयै प्रति	...	...	...	५७
ॐय'पुन प्रत्याचष्टे	...	...	...	५७
ॐय'गस'य दृष्टि	...	...	...	५७
ॐय'र'स कटक भट	...	...	...	५४
ॐय'गस रूप	...	...	...	५५

Words.

Page

वाङ्मयस्य आकृति	...	...	...	५८
वाङ्मयस्य मधुर (?)	...	...	...	७७
वाङ्मयस्य (वाङ्मयस्य) ग्रह	...	...	...	५२
वाङ्मयस्य वदत्	...	...	...	७०
वाङ्मयस्य ग्रह	...	...	...	१३
वाङ्मयस्य ग्रहण	...	...	...	१३
वाङ्मयस्य शिल्प	...	...	...	७७
वाङ्मयस्य शिल्प असह्य	...	...	...	१७

२

२८	...	...	...	१५
२९ च	...	...	...	१७
२९ क्षीर	...	...	...	८८
२९ पाताल	...	...	...	१४
२९ कर	...	...	...	१८
२९ लक्ष्मी	...	...	...	१३
२९ दुग्ध (lustre)	...	...	...	८८
२९ आभा	...	...	...	८८
२९ चैत्र किरण	...	...	५५, ५७, ७३, ८०, ८१	
२९ चैत्र मयूख	...	...	...	७३

Words.

Page

འོད་ཟེར་	धाम	...	...	...	L३
འོད་ཟེར་	करवच्	...	...	...	१७
འོད་ལྡན་	श्रीमत्	..	...	...	L७
འོན་ཀྱང་	किन्तु	...	...	...	L९
འོས་པ་	अर्हति	...	...	...	१९

ཡ

ཡང་	अपि	...	...	१३, १४, १८, ५०, ८९
ཡང་	च	...	...	१८
ཡང་	पुनः	...	...	१९
ཡང་དག་	सम्यक्	...	...	१९
ཡང་སོང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་	लघुतया	...	...	L११
ཡངས་	सङ्कट	...	...	५३
ཡངས་	आयत	...	...	५८
ཡངས་མིག་དང་ལྡན་	आयताक्ष	...	...	५८
ཡངས་ལྡན་	विपुल	...	...	१४
ཡན་ལག་	अङ्ग	...	...	१०
ཡན་ལག་མཚོག་	उत्तमाङ्ग	...	...	१२
ཡི་	...	...	...	११, ५२, ५१, १७, ११, १०
ཡི་གེ་	बद्धर	...	...	१०

Words.

Page

གཡོ་ཞིང་ བཟུ་	...	...	...	57
གཡོག་ སེའུ་	...	...	...	77

2

རང་ སྐྱུ་	...	...	...	72, 73
རང་གི་སྐྱུ་བོ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	73
རང་དགའ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	50
རང་སྐྱུ་འབྲུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	45
རབ་སྐྱུ་ཞིང་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	77
རབ་གཏོང་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	70
རབ་གསལ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	40
རབ་དུ་ ...	...	...	...	53
རབ་དུ་དགའ་བ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	54
རབ་དུ་བཟུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	70
རབ་དུ་གསལ་བར་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	75
རབ་བསྐྱུ་འབྲུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	77
རབ་སྐྱུ་འབྲུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	70
རབ་དུ་དགའ་བ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	57
རབ་དུ་སྐྱུ་འབྲུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	70
རབ་དུ་སྐྱུ་འབྲུ་ སྐྱུ་འབྲུ་	...	...	...	55

Words.

Page

རི་རྒྱལ་པོ་དགྲུག་ རྒྱལ་པོ་	...	...	53
རི་ལུ་ གུའི་ཀ་	...	...	54
རིང་དུ་ རུ་ལ་	...	...	55
རིང་པོ་ ...	...	...	56
རིང་པོ་དགྲུག་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	57
རིལ་ཆེན་ རུ་	...	...	58, 59
རིལ་པོ་ཆེན་ རུ་	...	...	60
རིལ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	61
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	62
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	63
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	64
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	65
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	66
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	67
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	68
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	69
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	70
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	71
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	72
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	73
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	74
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	75
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	76
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	77
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	78
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	79
རིལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་	...	...	80

ལ

ལ

72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81,

82, 83, 84, 85, 86, 87

Words.

Page

ལ་མམི	...	...	...	50
ལ་ལ་དག་གིས་ཇེ	...	...	...	22
ལ་ལས་ཇེ	...	...	...	20
ལ་ལས་ཀེའི་པ	...	...	...	22, 20
ལ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་	...	...	...	22, 22
ལག་པ་རྩེ	...	...	...	25
ལག་ཀྱི་རྩེ	...	...	...	22
ལག་པ་ལྟོ	...	...	...	20
ལག་པ་ཕྱོགས་	...	...	...	20
ལགས་པ་མཐོང་།	...	...	...	22
ལགས་པ་ ...	...	...	...	22
ལན་ཅིག་མིན་པའི་མཐུན་པོ་	...	...	...	22
ལན་མང་དག་ཏུ་རྩེ་ཕྱོད་	...	...	...	22
ལས་ཀྱི་མཐོང་།	...	...	...	22
ལས་ཀྱི་མཐོང་། ཕྱོགས་	...	...	...	20
ལས་ཀྱི་ ...	...	22, 20, 20, 22, 22, 22, 20	...	20
ལས་ཀྱི་མཐོང་།	...	...	...	22
ལས་ཀྱི་མཐོང་། མཐོང་།	...	...	...	22
ལི་ལི་མི་ལོ་	...	...	...	20
ལི་ལི་མཐོང་།	...	...	...	22

Words.

Page

ལུས་ བུ	...	...	...	१३, ५१
ལུས་ མྱེན་	...	...	...	५१, १००
ལུས་ བུ་	...	...	...	५८
ལུས་ འཛུགས་	...	...	...	५८, १००
ལོག་ ...	...	...	...	१३
ལོག་ནས་ བུ་	...	...	...	५३
ལོག་པའི་ མིལ་	...	...	...	५५
ལོང་ འཛུགས་ (bristling)	...	...	...	१००
ལོང་བ་ འཛུགས་	...	...	...	१०
ལོན་པའི་	...	...	...	११
ལུང་ བུ་	...	...	...	१०
ལུང་ལོང་ བུ་	...	...	...	१०

~१

ལ་ བུ་	...	...	...	५८
ལས་ཆེན་ བུ་	...	...	...	५३
ལོག་ བུ་	...	...	...	१०
ལོང་ བུ་	...	...	...	११
ལོང་ ...	...	...	...	५३, ५८, १०, १००
ལོན་ཏུ་ བུ་ (greater)	...	...	...	८०

Words

Page

ཤིན་དུ་ཡང་ཡང་	भूयन्तर	...	...	१७
ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་མ	अनतिचिर	...	...	१७
ཤུགས	वेग	...	...	१९
ཤུགས	जव	...	...	९०, ९१
ཤུན་པ	त्वक्	...	...	७८
ཤེལ	झटिक	...	...	८०
ཤེལ་བཞིན	झटिकवत्	...	...	८०
ཤེས་བྱ	ज्ञेय	...	...	८४
ཤེས་རིན	ज्ञात	...	...	८९
ཤའིན་ཱི	कौनाथ	...	...	९०
བཤེས་ཤའིན	मित्र	...	...	९०

ས

ས	मही	...	...	८७
ས	भूमि	...	...	७७
ས	भू	...	...	८३
ས་ཤའི	उब्बौ	...	...	७०
ས་ཤའི	भू	...	...	१७, ७०
ས་ཤའི	मही	..	..	९७, १७
ས་འོག་ནག	भूतल	...	...	८३

Words.				Page
ས་འོག་དག་ན་གནས	भूतलस्थ	...	...	८३
ས་ལེ་སྒྲུམ	जातरूप	...	...	८८
སངས	...	...	...	७३
སད་པར	प्रबोध	...	...	७३
སེལ་སེལ་སྒྲ	रुणरुणा	...	...	७३
སྒྲ	...	...	...	७८
སེལྒྲ	सिंह	...	...	८०
སེལྒྲེའི་མི	सिंहासन	...	...	८०
སེམས	चेतस्	...	...	८९
སེམས་ཅན	सत्त्व	...	...	१३
སེར་སྒྲ	मात्सर्य	...	...	१८
སེལ་བར་བྱེད	अपहरसि	...	...	१७
སོ	दन्त	...	...	८७
སོ	दशन	...	...	७०
སོ་ཆོག་ས	कर्मान्त	...	...	७७
སེལ	ध्वंसय	...	...	८७
སྒྲ་རྒྱ་སེད་པ	असह्य	...	...	१७
སྒྲས	सुत	...	...	८१
སྒྲས་པོ	सुत	...	...	८०
སྒྲིད་པ	भव	...	...	८७

Words.				Page
शैवो रक्षम्	...	...	...	६६
शुद्ध रक्षा	...	...	...	६६
श्रेय दह्ये	...	...	...	१७
श्रेयःकमल जन्तु	...	...	...	६८
श्रेयःकमलः कृष्णः प्राणिनां	...	...	...	१६
श्रेयः ...	...	...	...	८७
श्रेयःकमलः भूयः	...	...	...	६७, ७१
श्रेयःकमलः	...	...	...	११२
श्रेयःकमलः प्रहृत	...	...	...	६२
श्रेयःकमलः भूयः उच्चैः	...	...	...	१६
श्रेयःकमलः मन्त्र	...	...	...	६६
श्रेयःकमलः	...	...	...	१२
श्रेयःकमलः तद्वत्	...	...	...	७६
श्रेयःकमलः यत्	...	...	...	१७
श्रेयःकमलः भावत्	...	...	...	७३
श्रेयःकमलः स्फुट	...	...	...	६३
श्रेयःकमलः स्फार	...	...	...	६७
श्रेयःकमलः स्फुट	...	...	...	६३
श्रेयःकमलः प्रकटित	...	...	...	८४
श्रेयःकमलः प्रकटा	...	...	...	८७

གསལ་ཞིང་ ལྷུ	...	...	...	51
གསུམ་ བྱི	...	...	...	52
གསེར་ ...	...	...	...	53
གསེར་ ཇམ་མེ་ཀར་	...	...	...	54
གསེར་ ཀའ་ཀ	...	...	...	55
གསེར་ ཀའ་ཅན་	...	...	...	56
གསེར་འོད་ལྷ་ལྷུ་ ཀའ་ཅན་མཁུ་	...	...	...	57
གསོ་བར་བྱེད་ གཤམ་མཁུ་	...	...	...	58
གསོད་ བྱུ་ཐུ་	...	...	...	59
གསོད་པ་	...	...	...	60
གསོལ་བ་ གཤམ་ཅུ་	...	...	...	61
གསོལ་བ་ཏུ་	...	...	...	62
གསོལ་བ་བཏུ་བ་པས་ གཤམ་ཅུ་	...	...	...	63
བསགས་པ་ ཕུ་ཕུ་	...	...	...	64
བསད་ བྱུ་ཐུ་	...	...	...	65
བསམ་པ་ ཕུ་ཕུ་	...	...	...	66
བསེལ་བ་ གཤམ་ཅུ་	...	...	...	67
བསེལ་བ་འི་ གཤམ་ཅུ་ (cool)	...	...	...	68
བསོད་ནམས་ ཕུ་ཕུ་	...	...	...	69, 70, 71
བསུབས་པ་ གཤམ་ཅུ་	...	...	...	72

Words.

Page

བསྐྱེ དམྱེ	...	...	...	੧੭
བསྐྱེགས འབྲེགས	...	...	...	੧੮

5

འཕྲིན་པ་བྱ་བ་ རྒྱུ་རྒྱུ	...	...	...	੩੭
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੭੭
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੮੩
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੧੭, ੭੮
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੩੦
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੭੩
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੮੩
འཕྲིན་ འཕྲིན (together)	...	...	...	੭੮
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੩੮
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੩੯

3

འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੭੮
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੩੯, ੭੮
འཕྲིན་ འཕྲིན	...	...	...	੭੮

INDEX

OF

SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

अ

Words.					Page
अ ङ	...	...	...	...	१४
अंश कः'गुः	...	...	...	...	१४
अंश कः'गुः	...	...	...	...	१४, ३२
अंशलेष	...	...	...	...	६२
अक्षयकाञ्चन	...	...	...	...	२६
अक्षर यी'गो	...	...	...	...	१४
अक्षि सि'ग	...	...	...	...	१६, २६, ३५
अक्षोभ्य	...	...	...	...	४०
अखिल क्षे'व'सि'उ'द'	...	...	...	...	१६
अखिल क्षे'व'सि'द'	...	...	...	...	१६
अगतिक	...	...	...	...	३०
अगद क्षे'व' ...	...	...	...	...	२६
अगदवगुटिका	...	...	...	...	२६
अगुरु क्षे'व'गु'द'	...	...	...	...	३७, ३८
अग्र गते (उ')	...	...	...	...	१६
अग्र सके'ग ...	...	...	...	...	६

Words.					Page
अग्रवल्ली	...	...	...	...	१०
अध स्त्रीग'प	...	...	...	...	७
अङ्ग यङ'लप	...	...	...	...	२८
अङ्ग लुग	...	...	...	...	२६, ३८
अञ्च लो' (bristling)	...	...	...	...	३८
अञ्जलिपुट वल'सु'र	...	...	...	...	१७
अटवी अ'वे'ग	...	...	...	...	१६
अटवी णग'स'ळ'प	...	...	...	...	१६
अटु स्त्रीग'स'प	...	...	...	...	१६
अणिम	...	...	...	...	२२, ४५
अतिक्रामणी अ'द'अ'प'र'स'ह'द'प	...	...	...	...	२६
अतिरेक ह्यग'प'र	...	...	...	...	४६
अदः दे'रि	...	...	...	...	४६
अद्वयरूप	...	...	...	...	४४
अद्वितीय दे'ह'स'दे	...	...	...	...	७
अद्वैत	...	...	...	...	३७
अद्वैततत्त्व	...	...	...	...	३७, ४७
अधम व'ळ'द	...	...	...	...	१४, १५
अधार्मिक	...	...	...	...	१३
अधिकतर क'स'ह'ग	...	...	...	...	४३

Words.					Page
अधिसृक्ति	...	...	...	...	४३
अधिरूढ	ཞོན་དེ	...	...	...	३८
अध्यवस्यन्	བརྩོན་པས	...	...	...	२८
अध्येषण	...	...	...	...	१२
अध्येषणा	...	...	...	...	१
अनतिचिर	ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་མ	...	...	...	१
अनन्त	མཐའ་ཡས	...	...	...	४२
अनवद्याङ्गी	...	...	...	...	३५
अनाथ	མགོན་མ་མཆིས་པོ	...	...	...	८
अनियत	མ་ངེས་པ	...	...	...	४८
अनियतेयत्	འདི་ཅུམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པ	...	...	...	४८
अनुकम्पा	བརྟེན་པ	...	...	...	१०
अनुकरणाध्वनि	...	...	...	...	१७
अनुगम	...	...	...	...	२६
अनुबन्ध	གྲུན་ཆགས	...	...	...	२६
अनुबन्ध	རྗེས་འབྲེལ	...	...	...	२६, ३५
अनुभवति	ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར	...	...	...	३६
अनुराग	ཆགས་པ	...	...	...	३३
अनुरूप	རྗེས་སུ་འཆོས་པ	...	...	...	२३
अनुस्मृत्य	རྗེས་འདྲན་པ་ན	...	...	...	१८

Words.				Page
अनेक दुःख ...	...	...	...	२३
अनेक दुःख'दवा	...	...	...	१४
अनेक दवा ...	...	...	...	२३
अन्त मर्षे'न ...	...	...	...	१८
अन्त श्रेष्ठ'दवा	...	...	...	३५
अन्त श्रद्धा'दवा	...	...	...	३६
अन्तः श्रद्धा ...	...	...	...	१८, ४७
अन्तःकरण श्रद्धा'दवा ...	...	...	...	३७
अन्तःपुर प्रिय'दवा	...	...	...	३१
अन्तरात्मा ...	...	...	...	३७
अन्तराल प्रिय'दवा	...	...	...	४१
अन्त श्रुति ...	...	...	...	२४
अन्त प्रिय'दवा ...	...	...	...	२८
अन्धकार श्रुति	...	...	...	८, २४
अन्धकार श्रुति'दवा	...	...	...	२१
अन्ध श्रुति'दवा	...	...	...	१२
अन्ध श्रुति'दवा	...	...	...	४३
अपहरति श्रुति'दवा'दवा ...	...	...	...	१३
अपि ...	...	...	...	१०
अपि उक्त'दवा	...	...	...	१४

Words.

Page

अभ्यर्थ्य	གསོལ་བ་བདབ་པས	...	...	२९
अभ्यर्थ्य	དོན་ཏུ་གཉེར་ན	...	...	२९
अभ्यास	གོས་སྒྲུབ་ཀྱིས	...	...	२६
अभ्युपैति	ཁས་ལེན	...	...	२७
अभ्र	རྩིན	...	...	१७
अमन्दच्छट	ཟེར་མ་དང་ལྷན	...	...	३७
अमर	ལྷ	...	...	३६
अमल	རྫི་མེད	...	...	६२
अमोघ	དོན་ཡོད	...	...	४७
अम्भः	རྒྱ	...	...	१८, ३३, ४७
अयं	འདི་ནི	...	...	४८
अरति	མི་དག	...	...	१०
अरति	མི་དག	...	...	१२
अरतिभू		...	...	१३
अग्नि	དགྲ	...	...	२५
अग्नि	དགྲ་བོ	...	...	२५
अरुणा	ཉི་ཁོ་ན	...	...	४३
अरूपधातु		...	...	४२
अर्क	ཉི་མ	...	...	१, ३९
अर्थ	དོན	...	...	९, १४, २९, ४६

Words.

Page

अथौं देव'मात्रे'न	...	...	...	२८
अर्हति देव'न	...	...	...	१२
अलक्तक क्षुमा'उ	...	...	...	१
अलङ्कार शु'व	...	...	...	२७
अलंकृत व'शु'व	...	...	...	३२
अलि सु'न	...	...	...	२१
अवतंस शु'व	...	...	...	३६
अवतंस शु'व'ग्री'स'भ'न	...	...	...	३६
अवति सु'न'दे	...	...	...	३८
अवपात ...	...	...	...	२६
अवयव क'उ'न	...	...	...	४८
अवलोकितेश्वर	...	...	...	४५, ४६
अवश्यम् मा'दे'न'सि'व	...	...	...	७
अविद्या ...	...	...	...	१५
अविरल शु'व'दु	...	...	...	३८
अशेष न'सु'न	...	...	...	४२
अश्व ह ...	...	...	...	३२
अष्टमहाभय ...	...	...	...	४, १५, २४
अष्टमहासिद्धि	...	...	...	३३
असकृत् न'उ'न'सि'व'न'...	...	...	...	५

असत् दम'वा'स'ཡིན	...	...	...	६
असह्य स्त्र'ཏུ་མེད་པ	...	...	...	१२
असह्य བཟོད་ལྷགས་མེད	...	...	...	१२
असि རལ་གྱི	...	...	...	१६
असि ལགས	...	...	...	१३
अस्मि ཁོ་བོ་ལགས	...	...	...	१३
अस्मि ཁྱེད་ཀྱི	...	...	...	२०, २६
अहं ང་ཉིད	...	...	...	१०
अहं བདག	...	...	...	७
अहार्य མི་འཕྲོགས	...	...	...	४१
अहार्यचर्य མི་འཕྲོགས་སྤྱོད་ལྡན	...	...	...	४१
अहो ཀྱེ་མ	...	...	...	७
अज्ञाय མུར	...	...	...	४८

आ

आकृति གཟུགས་ཅན	...	...	...	२१
आकृति དབྱིབས་ཅན	...	...	...	२१
आकृत्य རྒྱུ	...	...	...	२२
आक्रन्द ཆོ་ངེ	...	...	...	१२, १६
आक्रान्त བརྒྱུན	...	...	...	३५
आक्रामि ཁྱེད་པོ་འདི	...	...	...	४२

आचार	ལྷོད	...	...	...	२६
आज्ञा	བཀའ	...	...	...	३८
आटोप (?)	མཁན (?)	...	...	...	१
आडम्बर	རྩོགས	...	...	...	२३
आतपत्र	གུགས	...	...	...	२८
आतिथेय	...	...	...	...	३४
आत्मभरि	བདག་ཉིད་གསོ	...	...	...	३०, ३२
आत्मा	བདག	...	...	...	२१
आत्मोपज्ञं	བདག་ཉིད་ཞུས་བཞིས	...	...	...	१०
आनन्द	ཀུན་དགའ	...	...	...	४७
आपद्	ཡོངས	...	...	...	१, ४
आपित्सु	འཛིན་འདོད	...	...	...	२०
आपित्सु	མཚང་འདོད	...	...	...	२०
आपूर्यमाण	འགོངས་ཤིང་	...	...	...	३६
आप्त	ཐོབ	...	...	...	४८
आबद्धप्रणाम	བདུང་བྱས	...	...	...	१७
आभा	འོད	...	...	...	४३
आभोग	ཁྱོད་གནས	...	...	...	४२, ४३
आमुक्ति	གྲོལ་བའི་བར་དུ	...	...	...	४८, ४९
आम्नाय	མནངས	...	..	...	२७, २८

Words.				Page
आयत ཡངས་	...	...	...	२६
आयत རྒྱས་ཅིང་པོ་	...	...	...	३५
आयताक्ष ཡངས་མིག་དང་ལྡན་	...	...	...	२६
आयाति འགུར་	...	...	...	६
आयुः རྩོ་	...	...	...	२८
आरम्भ རྩོམ་	...	...	...	२३
आरम्भ རྩོམ་པ་	...	...	...	५
आरात् གྱུང་ནས་	...	...	...	२०
आराध्य བརྟེན་བརྒྱུད་པ་	...	...	...	२८
आर्त्त་	...	...	...	१०
आर्थ འཕགས་པ་	...	...	...	४८
आर्थतारा ...	...	...	...	४६
आर्या འཕགས་མ་	...	...	...	१, ४, २२
आर्य འཕགས་མ་	...	...	...	१
आलम्बि བརྟེན་པ་	...	...	...	१८
आलीङ གཡམས་བརྒྱུད་	...	...	...	४०
आलेख्यकाष्ठौ	...	...	...	२०
आलोक བཟླ་བ་	...	...	...	५
आलोक རྒྱང་བ་	...	...	...	१
आवर्त्त འཁྲིལ་	...	...	...	२१, ३८

आवर्त्त अर्चि'वा'क'स	...	...	...	३७
आवहन्ति ग्रे'व'र'अ'गु'र	...	...	...	२४
आवृत्त्य मे'वा'क'स	...	...	...	२०
आवृत्त्य वृ'वा'स'प'स	...	...	...	३१
आव्रियन्ते वृ'वा'स'ग्रे'र	...	...	...	१७
आशा रे'व	...	...	...	५
आसक्त क'वा'स	...	...	...	२६
आसन मि ...	...	...	...	२७
आसनगत व'वृ'वा'स	...	...	...	३६
आस्काल व'दु'र'स'प'दे	...	...	...	४१
आस्य म ...	...	...	...	२०
आस्ताद भु'द'	...	...	...	४८
आह्वयमान ग्रे'वा'स'गु'र'प	...	...	...	१८

इ

इति उ'स	...	...	...	१०
इति रे'व'र	...	...	...	१२
इन्दीवर	...	...	...	३५
इन्द्र द'व'द'	...	...	...	४०, ४२
इन्द्रनील म'वे'द'म'वे'द'	...	...	...	३३, ४३
इभ वृ'द'के'व	...	...	...	२०

Words.

Page

इयत्ता द्रि'त्मा'त्रि'स'य	...	...	...	४८
इव व'र्ति' (as it were)	...	...	...	४६
इव व'र्ति' (like)	...	...	...	४६
इव व'र्ति'तु ...	..	...	...	१४

... ई

इक्षित व'र्त्य	...	...	...	१६
इश्वर द'व'त'पु'त्र	...	...	...	४८
इष्टे व'द'मा'यो'पु'त्रे	...	...	...	३१

उ

उय द'वा'लो'द	...	...	...	४१
उच्चैः मा'स'त'द'प्र'वे'श	...	...	...	१२
उच्छिन्ति मा'उ'द'य	...	...	...	४०
उज्ज्वल द'वा'द'व'र	...	...	...	१७
उज्झित द'वा'स	...	...	...	२२
उडुमर द'वा'यो	...	...	...	४१
उडुमर द'वा'द'ु'म'ी'व'त्र'द'वा'र	...	...	...	२३, २४
उडुमर क'व'स'क'र	...	...	...	४१
उत्कट द'वा'द'व'र	...	...	...	३७
उत्कट मा'उ'द'य'स'व	...	...	...	२०
उत्कट उ'व'स'ो	...	...	...	२२

Words.			Page
उत्क्षिप्त	ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་	...	१६
उत्क्षिप्त	བདེག་པ	...	१६
उत्खात	བཞོས	...	३१
उत्खात	བསྐྱོས	...	३१
उत्तम	རབ་འབར	...	३७
उत्तमाङ्ग	ཡན་ལག་མཚེག	...	१
उत्ताल	དྲག་པོར	...	४१
उत्तीर्ण्यते	ཐར་བར་འགྱུར	...	१६
उत्तुङ्ग	ཅེ་རབ	...	१८
उत्सङ्ग	ཕྱིང་	...	३८
उत्सङ्ग	ནང་	...	१७
उत्सव	དགའ་ཕྱོན	...	१६
उदक	ཐུ	...	३७
उदयगिरि		...	४०
उदार	ཡིད་འོང་	...	३५
उद्गम		...	४३
उद्गमगत	གུང་	...	४२
उद्गीत	འདེབས་པ	...	१७
उद्गीर्ण	སྐྱགས་པར་གྱུར་ན	...	४६
उद्गूर्ण	རབ་འབར	...	४१

Words.				Page
उद्धाटित	ནམ་པར་མཛོན	...	...	੨੮
उद्दाम	རབ་གྱུས	...	...	੩੮
उद्धत	ཚབས་ཅན	...	...	੨੬
उद्धततर	རབ་དུ་གསལ་བར	...	...	੩੫
उद्धार्य	བདུས	...	...	੨੪
उद्धृत	མཐོར་བྱས་དྲི	...	...	੩੬
उद्धृत	གྱུན་དུ་བདག་པ	...	...	੨੮
उद्धट	ཚོད་ཅིང་	...	...	੨੦, ੪੨
उद्धव	འཐོན་ཞིང་	...	...	੧੭
उद्धव	རབ་བྱུང་	...	...	੧੭
उद्भासित	སྤྱད་པ	...	...	੩੮
उद्धूषण	གྱུན	...	...	੩੮
उद्भ्रान्त	རབ་འབྱུགས་པ	...	...	੧੬
उद्भ्रान्त	གྱུན་འཛུབས་པ	...	...	੧੬
उद्यान	སྤྱིང་ཚལ	...	...	੩੬
उन्मज्जत्	ཡོངས་འདུའི	...	...	੩੬
उपगत	འགྱུར་པ	...	...	੭
उपगूढ	བཅིངས	...	...	੨੨
उपगूढ	ཉེར་བཅིང་	...	...	੨੨
उपचार	ཉེར་སྤྱད	...	...	੩੩

Words.

Page

उपचित वसामासः	...	...	...	२६
उपज्ञ ...	...	...	...	११
उपडौकित	...	...	...	२८
उपदेशे हिं'वसु'दमा	...	...	...	४७
उपधा हिं'वर'वर्ण'य	...	...	...	४३, ४४
उपमा ...	...	...	...	२७
उपरि मर्मो'य	...	...	...	२०
उपरि ह्ये'रु	...	...	...	२०
उपल ह्ये' ...	...	...	...	४३
उपविष्ट अ'रु'ग'उ'द'	...	...	...	१८
उपसेवा हिं'वर'वर्ण'य	...	...	...	२६
उपहत	...	...	...	२८
उपहत म'र'द'य	...	...	...	२७
उपाख्य वि'स'सु	...	...	...	४८
उपागति	...	...	...	३०
उपात्त हिं'व'द'स	...	...	...	२६
उपात्त र'व'व'सु'व'स	...	...	...	२६
उपाधि ...	...	...	...	४४
उपाध्याय ...	...	...	...	२८
उपाय व'व'स	...	...	...	२६, ३०

Words.

Page

उपेक्षा चन्द-सुखस	...	...	...	१२
उपोद्घात	...	...	...	२
उभय मातृसंग	...	...	...	१८
उह के-विन्द	...	...	...	२१
उह के-व	...	...	...	३२
उर्वी स-मार्ति	...	...	...	२८

ज

ऊर्ध्व चन्द्र-ल	...	...	...	१२

ए

एक मातृमा	...	...	...	२५, २८, ४०
एक मातृमा-सु	...	...	...	४४, ४७
एक मातृमा-स	...	...	...	८
एका मातृमा-सु	...	...	...	१३
एके ल-ल-दमा-मैस	...	...	...	४१
एके ल-ल-स	...	...	...	४३
एकैक रे-रे	...	...	...	४२
एला लो-ल	...	...	...	३७, ३८
एव त्रि	...	...	...	७, १०, १३
एषा न-दि	...	...	...	१४
एषा न-दि-वि	...	...	...	१३

ओ

Words.

Page

ओष ऋष	...	...	...	१०, ४८
ओष ण	...	...	...	२२

क

कच्छ ऋष	...	...	...	८
कट ऋष	...	...	...	१८
कट ऋष	...	...	...	१८
कटक ऋष	...	...	...	१८
कटक ऋष	...	...	...	१८
कटक ऋष	...	...	...	१८
कटक ...	...	...	...	१६, २३
कटकभट ऋष (?)	...	...	...	२२
कटाक्ष ऋष	...	...	...	१६
कटि ऋष	...	...	...	२८
कटितटी ...	...	...	...	२६
कट ऋष	...	...	...	२२
कणिकांश	...	...	...	४५
कण्ठ ऋष	...	...	...	२२
कण्ठचन्द्रक	...	...	...	३३
कथं ऋष	...	...	...	१३

Words.				Page
कनक वासोद	...	...	...	३६
कन्दर्प अर्द्ध-म	...	...	...	३७
कफोणि	...	...	...	३६
कमलिनी मृदु	...	...	...	३६
कर प्रथ	...	...	...	१
कर अर्द्ध	...	...	...	८
कर अथ	...	...	...	१६
करभ ह-मो	...	...	...	१४
करकृच् अर्द्ध-त्रे	...	...	...	८
कराल सुवायो	...	...	...	१७
करिन् श्राद्ध-के	...	...	...	३८
करुणा सुवास-हे	...	...	...	७, ४७
कर्पट रस-मथ	...	...	...	२८, २६
कर्पूर ह-कवा-सु-सु	...	...	...	२८, २६
कर्पूर श्रो-मो	...	...	...	२८
कर्पूर वा-सु	...	...	...	३७, ३८
कर्म अथ	...	...	...	२३, ३०
कर्मान्त अथ-मथ	...	...	...	२६, ३०
कर्मान्त शो-के-मथ	...	...	...	२६
कला क-मथ	...	...	...	२७, ४७

Words.				Page
कल्प द्यवापवसास	...	...	...	६
कल्पवृक्ष	...	...	...	१०
कल्पान्त कुसुमप्रद	...	...	...	१६
कल्याण दमोदरास	...	...	...	४७
कल्लोल कुन्दारि	...	...	...	१६
कवि	...	...	...	५
कस्मात् उःपुन	...	...	...	१३
काचित् उःपुन	...	...	...	६
काञ्चन मासे	...	...	...	४३
काञ्चनाभ मासेरदेवपु	...	...	...	४३
काञ्ची देवकुन्द	...	...	...	३५
कान्त महेसास	...	...	...	३३
कान्ता सुगुम	...	...	...	३३
कान्ता सुदमे	...	...	...	३७
कान्दिशीक सुवदेवविश्व	...	...	...	५, ६
कान्दिशीक सुमासापदविश्ववदेवविश्व	...	...	...	५
काम अदेव	...	...	...	१२, १४
कामधातु	...	...	...	४२
कामना	...	...	...	१५
कार्पण्य देवसा	...	...	...	१४

Words.				Page
काले क्ते	...	...	...	२५
काश्मीर	...	...	...	२
काश्मीरिक	...	...	...	५०
किं उ	...	...	...	१२
किं नम'उद'	...	...	...	१३
किं किं उ'द'उ	...	...	...	५
किञ्जल्क उे'दु	...	...	...	३६
किन्तु देव'गुद'	...	...	...	४६
किरण देव'उे'र	...	...	२३, २४, ३६, ४१	
किरण देव'म'उे'र	...	...	...	३२
किरण नम'र'न (red)	...	...	...	४३
किरीट	...	...	...	३६
कीनाश ग'पे'क'डे	...	...	...	२१, २२
कुच कु'म	...	...	...	३७, ३८
कुटिल हि'म	...	...	...	१६
कुन्ताघात	...	...	...	२०
कुम्भस्यल	...	...	...	१६
कुवलय कु'द'य	...	...	...	२१, ३५
कुम्भ ग'द	...	...	...	२०
कुम्भ म'डे'र	...	...	...	१०

Words.

Page

कुब खंडे'उमा	...	...	...	४७
कुशलमूल	...	...	...	१३
कुसुम से'रेमा	...	...	...	१
कुहर गु'मा	...	...	...	२६
कुहर सु'वस	...	...	...	३७
कूल रो'मा	...	...	...	८
कूलकच्छ ...	...	...	...	६
कृत गु'स	...	...	...	५, ४७
कृत गु'स'पेद'	...	...	...	२३
कृत्वा रगु'द'यस	...	...	...	३६
कृपण रगु'द'य	...	...	...	२६, ३०
कृपा सु'द'दे	...	...	...	१३
कृपीट ...	...	...	...	४१
कृषि ...	...	...	...	३०
केचित् व्य'वस	...	...	...	४२, ४३
केलि ठ'ठे	...	...	...	४१
केश ठ'ठे	...	...	...	२२
केश ठ'ठे	...	...	...	२२
कोटि ठे	...	...	...	१८, ४०
कोटी गु'व	...	...	...	३६

Words.

Page

कोट्ट ह्रस्व	...	...	...	१८
कोट्ट मातर ...	...	...	...	१८
कोट्टाङ्गस्थान ...	...	...	...	१९
कोलाहल क्षीमास'प'पु'य	...	...	...	४१
कोष मर्द्द	...	...	...	३२
कोषभट् मर्द्द'मर्द्द	...	...	...	३२, ३३
कोष्ठक ...	...	...	...	३१
क्रम र्म'य ...	...	...	...	२३
क्रम मर्द्द ...	...	...	...	४०
क्रमात् र्म ...	...	...	...	१४
क्रमात् र्म'य	...	...	...	१४
क्रिमि ...	...	...	...	२६
क्रीडन्ति कु'य'म'गु'र	...	...	...	३७
क्रीडा कु ...	...	...	...	३७
क्रीडा कु'य'म'गु'र	...	...	...	३३
क्रीडापुष्करिणी	...	...	...	३६
कृथन् प्रि'य'दे	...	...	...	२०
क्रोध प्रि'य	...	...	...	६
क्लेश क्षु'य'य'य'य	...	...	...	१०
क्लेश कु'य'म'गु'र	...	...	...	१०

Words.

Page

क्षणं क्षणं	...	...	...	१४
क्षणेन क्षणं क्षणं	...	...	...	१७
क्षत क्षमस	...	...	...	५
क्षत क्ष	...	...	...	२६, ३०
क्षतनयन क्षिप्रक्षमस	...	...	...	५
क्षान्ति	...	...	...	१०
क्षाम क्षमस	...	...	...	२२
क्षीर क्षे	...	...	...	४३
क्षुध क्षुध	...	...	...	२२
क्षुब्ध क्षुब्ध	...	...	...	४३
क्षोद क्षे	...	...	...	३७, ३८
क्षोद क्षे	...	...	...	४३

ख

खण्ड क	...	...	...	४१
खिन्न क्षुब्ध	...	...	...	५
खिन्न क्षुब्ध क्षे	...	...	...	२६
खिन्न क्षे	...	...	...	५
खुर क्षिप्र	...	...	...	३१
खेद क्षे	...	...	...	६

ग

Words.				Page
गगन क्षम	...	...	...	१७
गगन क्ष'क्षम	...	...	...	१७, ४२
गण क्लृप्त ...	...	...	...	४४
गणना वृत्तः	...	...	...	२१
गणना वृत्तः	...	...	...	४४
गत वृत्तः	...	...	...	३५
गत्याम ...	...	...	...	१८
गति अक्षः	...	...	...	५, ६
गतिगमन अक्षः	...	...	...	५
गतिगमन अक्षः	...	...	...	५
गद अक्षः	...	...	...	२६
गदगद अक्षः	...	...	...	१७
गन्धः ...	...	...	...	३७
गन्धः ...	...	...	...	४२, ४३
गर्जत् कक्षः	...	...	...	२४
गर्जत् कक्षः	...	...	...	२४
गर्भः ...	...	...	...	१७
गर्भः ...	...	...	...	१७
गर्भः ...	...	...	...	८

Words.

Page

गल मन्त्रि ...	...	...	...	३२
गलरुचक ...	...	...	...	३३
गिर् ऊँ ...	...	...	...	३८
गिरौष्ट ...	...	...	...	५०
गौर्वाण ऊँ मन्त्र	...	...	...	३८, ३९
गुटिका रीत्यु	...	...	...	२६
गुण अङ्क	...	...	२१, ३२, ४४, ४७, ४८	
गुणौघ अङ्क ऊँ मन्त्र	...	...	...	४८
गुरु क्षम ...	...	...	...	२७, २८
गुहा धुमा ...	...	...	...	८
गृह त्रिम ...	...	...	...	१७
गृह मन्त्रिम	...	...	...	३१
गृह मन्त्र	...	...	...	८
गोष्ठ ऊँ मन्त्र	...	...	...	२७, २८
ग्रन्थि मन्त्र	...	...	...	२२
ग्रह चक्र	...	...	...	७
ग्रह चक्र (मन्त्र)	...	...	...	१९
ग्रहण चक्र	...	...	...	७
ग्रामणी मन्त्र	...	...	...	३८, ३९
ग्लान अङ्क	...	...	...	१३

घ

Words				Page
घन मादसस	...	...	...	२८
घन झीमा'झव (thick)	...	...	...	४७
घनकरणे पुमास'हेस'झीमा'झव	...	...	...	४७

च

च दः	...	...	१३, १४, ४३
च यः	...	...	१४
च दस	...	...	१३
चक्र म'वे'वे	...	...	३२
चक्र ऊमास (assemblage)	...	...	४२
चच्चत् मा'वे'वे	...	...	२२
चटत् मा'वे'वे	...	...	१६
चतुर्द्वीप	...	...	३३
चातुर्द्वीपक	...	...	४३
चतुर्मार	...	...	४१
चन्दन उ'वे'वे	...	...	३३
चन्दनाद्रि	...	...	३४
चन्द्रक	...	...	३३
चन्द्रातप	...	...	३६
चन्द्रार्क ॐ	...	...	५

Words.				Page
चर माये	...	..	...	४२
चरण भवस	...	...	...	२२, ४८
चरण गद	...	..	...	३५
चर्या सुन्द	...	...	...	४१
चलत् मायेभिन्	...	...	...	१६
चलत् अग्राव	...	...	...	२६
चामर द्वाव	...	...	...	२८
चामीकर मासो	...	...	...	२६
चारु	...	...	...	१
चाळीं दवःसईस	...	...	...	२८
चित्र टोसळस (wonderful)	...	...	...	४२
चित्र स्तु (image)	...	...	...	४२
चिन्ता वसवःव	...	...	...	१६
चिन्तामणि	...	...	...	२
चिर पुनःदिना	...	...	...	३६
चिह्न द्वाव	...	...	...	४८
चीवर	...	...	...	२
चुम्बि सुन्द	...	...	...	३२
चूडा मारुवा	...	...	...	१, ३६
चूर्णवासस्	...	...	...	३८

Words.

Page

चेट गोर्षेय	...	...	...	२२, २३
चेट गुर्षेय	...	...	...	२२
चेतस् शेषस	...	...	...	४४

छ

कटा चेर	...	...	...	३७
कृष्ण	...	...	...	२४
कृद कद	...	...	...	३०

ज

जगत् अर्घोव	...	...	...	७
जगति अर्घोवन्दन	...	...	...	४७
जग्ध चेर	...	...	...	२६
जन क्षुर्वे	...	...	...	२६, ३०
जननी पुत्र	...	...	...	२६
जननी पुत्रमार्त्तिका	...	...	...	१२
जनयितुं पुत्र	...	...	...	१२
जनित क्षुर्वे	...	...	...	१८
जनित क्षुर्वे	...	...	...	४४
जन्तु क्षुर्वेकमस	...	...	...	२६
जन्म क्षुर्वे	...	...	...	२६
जन्मभाज क्षुर्वेवन्दन	...	...	...	४०

Words.

Page

जल कु	१६
जलक्रीड़ा	३७
जलद कु'र्दे'व	१७
जव गुण'स	१७
जात अगु'र'वि'द'	३१
जात अ'र्से	३६
जातरूप स'अ'सु'स	२६
जातु क'स'अ'द'	६
जायते अगु'र	२६
जिनरक्षित	१, ५०
जीमूत क'स'सु'व	२४, २५
ज्ञात वे'स'वे'व	४६
ज्ञातार्थ वे'व'वे'स'वे'व	४६
ज्ञान अ'वे'स	४४, ४७
ज्ञेय वे'स'गु	४४
ज्वर म'गु'द'व	१२, १३, ४४, ४५
ज्वलन अ'व'र'गु'द'	१७
ज्वलित म'गु'म'स	१०
ज्वलित अ'व'र	१०
ज्वाला स'व'अ'व'र	१७

Words.

ड

Page

डमरुक उट'रेडु

...

...

...

४१

त

तक्षक

...

...

...

४१

तट दॅस

...

...

...

१६

तटी दॅस

...

...

...

२८

तत्त्व दे'श्रिद

...

...

...

३७, ४४

तत्पर छुन'लेक'य

...

...

...

२१

तत्पर छिद'स्रिद'

...

...

...

२१

तत्परात्मा छिद'वदवा'छुन'उदे'य

...

...

२१

तत्परात्मा छिद'स्रिद'वदवा ...

...

...

२१

तथा दे'वकिन्

...

.....

४३

तथागत

...

...

...

४३

तथापि दे'ह्रुन'क'यद'

...

...

...

७

तथापि दे'ह्रु'सोदे'ग्री

...

...

...

७

तथ्य वदेक'वदे

...

...

...

३३

तथ्य-कथ्या वदेक'वास्तुद'स'स

...

...

१३, १४

तद् दे

...

...

...

४४, ४६

तद् दे'दवा

...

...

...

७

तद् दे'ह्रु'क'यद'

...

...

...

१३

Words.				Page
तद् दे	...	...	...	१४
तदर्थं दे दे	...	...	...	१४
तनु लु	...	...	...	५, १०, १८
तन्त्रं	...	...	...	२४
तन्त्री	...	...	...	२४
तरं (greater)	...	...	...	४३
तरं	...	...	...	४६
तरुण	...	...	...	३५
तर्पण	...	...	...	२८, २९
तल	...	...	...	४८
तव	...	...	...	१
तव	...	...	...	७
तव	...	...	...	२१, ४७
तस्य	...	...	...	१०
ता	...	...	...	२७
तां	...	...	...	४८
तां	...	...	...	२२
ताम	...	...	...	१
तारणी	...	...	...	१०
तारा	...	...	...	१, २२, ४८

Words.

Page

तारिणी क्षीय'म	...	...	...	१, ४, ५०
ताल येम'देव	...	...	...	४१
तावक	...	...	...	४४
तावत् रेशे'द	...	...	...	१०
तिग्मांशु छि'म	...	...	...	७
तिग्मांशु क'त्रे'उक	...	...	...	७
तीक्ष्ण के'व	...	...	...	२०
तीर अ'म	...	...	...	१६
तीर्थ	...	...	...	२७
तीव्र सि'व'उद	...	...	...	४४
तुरग द	...	...	...	३१
तुलित म'म'य	...	...	...	१८
तुल्यकालं दु'स'म'उम	...	...	...	१४
तुल्यकालं दु'स'म'उम	...	...	...	१४
तूर्य क्ष'क्ष'क्ष'म'म'उद	...	...	...	३५, ३७
तूर्य (= दत्ततूर्य) व'क्ष'म'म'उद	...	...	...	३६
तृष् क्षी'म	...	...	...	२२
तृष्णा	...	...	...	१५
तृष्यन्तं क्षी'म	...	...	...	८
ते र'द'म	...	...	...	६

Words.				Page
ते त्रिं	...	...	...	१६
तेन दे'यस	...	...	...	४८
त्यक्त दे'य	...	...	...	१३
त्यजति पाँदे'य'द'गु	...	...	...	२२
त्यजति क्षे'य'द'गु	...	...	...	२२
वस्यन् क्षे'य'द'गु	...	...	...	२०
त्रि मासु	...	...	...	३६
त्रिगण्ड	...	...	...	२५
त्रिजगद्	...	...	...	११
त्रिदशालय	...	...	...	३६
त्रिभव	...	...	...	४
त्रिमदमद त्रिं'द'गु	...	...	...	२४, २५
त्रिलोक दे'य'द'गु'मासु	...	...	...	३६
त्रैलोक्य दे'य'द'गु'मासु	...	...	...	६, ४२
त्वं त्रिं'द'गु	...	...	...	४६
त्वं त्रिं	...	...	...	६
त्वक् पु'य'द'गु	...	...	...	३७
त्वक् ए	...	...	...	२६
त्वत्तः त्रिं'द'गु	...	...	...	१२
त्वद् त्रिं	...	...	२५, ३२, ३७, ३८, ४७, ४८	

Words.

Page

ཁ་ཁྱེད་	...	...	...	২৪, ২৭, ৪০, ৪৩
ཁ་ཁྱེད་ལ་	...	...	...	১৬
ཁ་ཁྱེད་ཀྱི་	...	...	...	৪৪
ཁ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་འཛིན་པ་	...	...	...	২০
ཁ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་འཛིན་པ་	...	...	...	২৫
ཁ་ཁྱེད་	...	...	...	১২
ཁ་ཁྱེད་	...	...	...	১৩
ཁ་ཁྱེད་ལ་	...	...	...	১৩
ཁ་ཁྱེད་ལ་	...	...	...	১৭, ২১
ཁ་ཁྱེད་	...	...	...	১৮, ২৮
ཁ་ཁྱེད་ལ་	...	...	...	৫
ཁ་ཁྱེད་ལས་	...	...	...	২৬

ད

ད་མཆོད་	...	...	...	২০
ད་མཆོད་	...	...	...	৪১
ད་མཆོད་	...	...	...	২২
ད་མཆོད་	...	...	...	১৮
ད་མཆོད་	...	...	...	২২
ད་མཆོད་	...	...	...	২২
ད་མཆོད་	...	...	...	৮

दर्प द्रुमास	...	...	...	१६
दर्प द्रुमास'य	...	...	...	३७
दल द्रुमास'य	...	...	...	४३
दलित द्रुमास	...	...	...	४३
दशन सौ	...	...	...	२८
दशभूमिस्वर	...	...	...	४५
दस्यु कौस'कु	...	...	...	१६
दह्ये वस्ये	...	...	...	१२
दह्ये श्रुमा	...	...	...	१२
दान कुसा'य	...	...	...	१८
दाननिर्भरिणी	...	...	...	२५
दाम द्रुमा'य	...	...	...	३८
दामदोला	...	...	...	३६
दारुण मी'त्र	...	...	...	४१
दास	...	...	...	२३
दास्य द्रुमा	...	...	...	१६
दिक् द्रुमास	...	...	...	३२, ४२
दिक्चक्र द्रुमास'कुमास	...	...	...	४२
दिग्धार्थ द्रुमा'कु	...	...	...	२०
दिनमणि	...	...	...	४०

Words.

Page

दिवस	ཉིན་ཕྱེད	...	...	...	ཁ
दिवस	ཉི་མ	...	...	...	ཁ
दीन	དམན་པར	...	...	...	༩༩
दीप	སྒྲོན་མ	...	...	...	༩༩
दुःख	སྤྱུག་བསྐྱེད	...	...	ཡ, ༩༠, ༩༡, ༩༨, ༩༩	
दुःखी	སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྔ་ན་པ	...	...	...	༡, ༩༩
दुःखिष्ठ	འཕྲུང་བ	...	...	...	༩༩
दुग्ध	འོད (lustre)	...	...	...	༩༩
दुरन्त	མཐའ་མེད	...	...	...	༩༩
दुरित	སྤྱི་གཤམ	...	...	...	༩༩
दुर्भग	སྤྱུག་པོ	...	...	...	ཡ
दुर्लभ	གཤམ་བར་དཀར་བའི	...	...	...	ཡ
दुर्विदग्ध	མཐའ་སྤྱུག་པ	...	...	...	༡
दुर्विदग्ध	འདྲ་པོས	...	...	...	༡
दुष्कृतं	ཉེས་བྱས	...	...	...	༡
दूरात्	རིང་དུ	...	...	...	༩༠
दृष्ट	མཐོང་	...	...	...	༩༡
दृष्टि	སྤྱོད་རས	...	...	...	༩༩
दृष्टि	གཟིགས་པ	...	...	...	༩༡
देवकन्या	སྤྱོད་མོ	...	...	...	༩༥

Words.

Page

देवी ध्वंसे	...	...	...	१६
देहि सुखं दुःखं च	...	...	...	४७
देव द्यौः	...	...	...	२६, ३०
देव दधु	...	...	...	२६
दोला द्विषास	...	...	...	१८, ३८
दोष क्षेप	...	...	...	१४
दोस् दमप	...	...	...	३८
दोस् धुम	...	...	...	४१
द्योतायमान रवः द्युः रवः च	...	...	...	२४
द्योतायमान द्युः च	...	...	...	२४
द्रुम मन्देवा (?)	...	...	...	३६
द्विष मातृशः द्युः	...	...	...	१८, २८
द्विष सुद	...	...	...	३५
द्विषत् द्युः च	...	...	...	२५
द्विष द्युः	...	...	...	४१
द्विष द्युः	...	...	...	८, ६
द्वेष द्विष	...	...	...	१८

ध

धत्ते द्युः च	...	...	...	२१, २८
धन द्वे	...	...	...	२७

Words.				Page
धनविचार	...	...	..	३४
धरा འཛོལ་པའི	..	...	...	१
धर्मकाय	...	...	...	४२
धर्माकर	...	...	...	१
धवल दगद	...	...	...	४३
धात्री ལུས	...	...	...	८
धाम རོད་ཟེར	...	...	...	४२
धाम गवि	..	...	...	१६
धारणीमन्त्र	...	...	...	३३
धारा སྐྱུ	...	...	...	२४
धिक ལྷན	...	...	...	७, ८
धिगधिक ལྷན་ལྷན་པ་ཞིག་སྟེ	...	...	...	८
धी ལྷོ	...	...	...	१०
धूम ཏུབ	...	...	...	१७, २१
धूलि ཏུལ	...	...	...	२८
धूली ཏུལ	...	...	...	३६
धृत མངའ	...	...	...	१०
धृत མཛོད	...	...	...	१०
धौत བཀུས་པ	...	...	...	२०
ध्वंसय མེལ	...	...	...	४७

Words.

७, ४७

ध्वान्त भुङ्क्ते

...

...

...

न

न न

...

...

...

१४

न नि

...

...

...

२७

न निन्द

...

...

...

६

न निर्वृ

...

...

...

१२

नख झेद-मो

...

...

...

२०

नदति झेद-मो

...

...

...

१२

नदी कुर्वे

...

...

...

२४

ननु देस-पद

...

...

...

७

ननु म-पद-पद

...

...

...

७

नन्दन दमा-पद

...

...

...

३६

नमः सुमा-पद-पद

...

...

...

१

नमत् दुरु-प

...

...

...

३८

नयन निमा

...

...

...

५

नर नि

...

...

...

१६, ४२

नरद क-पद

...

...

...

३७

नलद

...

...

...

३८

नव पद-पद

...

...

...

१

नाग गुरु

...

...

...

४२, ४३

Words.				Page
नाडी ऊँ	...	...	...	२६
नाथौकल्य लामोक्'तु'सुल	...	...	...	८
नाद लु	...	...	...	१२, ३५
नाम लीट'	...	...	...	१३
नाम लळक्	...	...	...	१३, १६
नाम्ना	...	...	...	१४
नायिका	...	...	...	२८
निकर लोमास	...	...	...	२६
निचय लोमास	...	...	...	२४
निद्रा पाँडे	...	...	...	३१
निधि पाँदे	...	...	...	२६
निबद्ध वउस'गुर'पदे	...	...	...	५
नियतवेदनीय	...	...	...	३०
नियुक्ते लोप'वर'गुँदे	...	...	...	१६
निर्धन केर'सेद	...	...	...	२६
निर्माय लुप'प	...	...	...	२३, ४२, ४३
निर्मायकाय	...	...	...	४०, ४२, ४३
निर्वान्त लुवेक्'प	...	...	...	२६, ३०
निर्वान्त लुपुट'प	...	...	...	२६
निर्विशेष लु'सुमा'सेद'पद	...	...	...	७

Words.

Page

निवसन गोक्ष	...	...	...	३०
निष्कषित	...	..	...	२७
निष्पतत् अवव	...	...	...	२४
निष्पन्द वाय्मि'व'सि'द'उ'द'	...	...	...	१६
निष्पन्द वाय्मि'सि'द'	...	...	...	१६
निष्पन्दीभूत	...	...	...	३०
नील झू	...	...	...	४३
नुति वसु'द'व	...	...	...	१, १२
नुतिपर वसु'द'व	...	...	...	१६
नूपुर	...	...	...	३५
नृप सि'व'द'वा	...	...	...	२७
नेपथ्य कक्ष	...	...	...	२३
नौका सु	...	...	...	१६
न्याय	...	...	...	६

प

पटुतर क्रु'स'व	...	...	...	३६
पथ्य स'द'व	...	...	...	१३
पद कौ'वा	...	...	...	१२, १४
पद ग'द'स	...	...	...	१६
पद ग'द'व	...	...	..	१६

Words.				Page
पयोधर	...	...	...	३८
पर गज्ज	...	...	...	५, ६, २८
परगति गज्ज'गु'द'गो'व	...	...	...	६
परिणत 'य'द'स'सु'क्षि'व'य	...	...	...	३७
परिणाह	...	...	...	४३
परिभव 'त्रै'य'ग'ज्ज	...	...	...	१०
परिमलामोद 'द्वि'	...	...	...	३५
परिसमाप्त 'स'द'द'य'द'ह'ग'स'सो	...	...	...	४८
पदम 'कु'व'उ'द'	...	...	...	१०
परेभ्यः गज्ज'य'स	...	...	...	५
परेषां गज्ज'द'ग'कु'स'स'गु	...	...	...	१२
पर्याय 'कु'स'ग'द'स'द'ग	...	...	...	२६
पवित्र द'ग'य	...	...	...	४७
पवित्रीकृत द'ग'य'द'ग'स	...	...	...	४७
पश्यन् 'स'स'द'व'ज्ज	...	...	...	१२
पश्यन्ति 'स'स'द'	...	...	...	४१
पात 'य'ग'य	...	...	...	३८
पाताल 'द्वि'ग	...	...	...	१०
पात्र 'कु'द'	...	...	...	२, २७
पाद 'ज'य'स	...	...	...	१७, २६, ४०

Words.

Page

पादौ भवस'दम	...	...	...	१
पाप झिमा	...	...	...	५, २६
पाप झिमा'प	...	...	...	१३, २१
पापहन्त्री झिमा'द्वे'स'स	...	...	...	५
पापी झिमा'उ'उ	...	...	...	१३
पारि झु'उ'प	...	...	...	४६
पारिजात झु'उ'प'प'स'द'स'उ'उ	...	...	...	३५, ३६
पाश भवस	...	...	...	२१, २२
पाश भवस'प	...	...	...	२२
पाशुलता	...	...	...	३६
पिता प	...	...	...	६
पिनष्टि प्रो'म'र'ल्ल'वा	...	...	...	२५
पुट सु'र	...	...	...	१
पुण्डरीक प'द'द'ग'र'प'प'प'	...	...	...	२६
पुण्य वसो'द'क'स'स	...	...	...	२६, ३७, ४०
पुण्याहं व'ग'प'प'स'	...	...	...	४०
पुत्र पु	...	...	...	६
पुनः प'द'	...	...	...	१२
पुर प्रो'द'	...	...	...	३६
पुर प्रो'द'प्रो'द'	...	...	...	२०

पुरतः सद्गुरु	...	...	...	२८, ४६
पुष्टि कृष्ण	...	...	...	४७
पूजा सङ्केत	...	...	...	१४
पूत दण्ड	...	...	...	३८
पूति रुद्र	...	...	...	२६
पूय कृष्ण	...	...	...	२६
पूर दण्ड	...	...	...	२१
पूर कर्ण	...	...	...	२१
पूर्ण सिद्ध	...	...	...	३२
पूर्यमाण कृष्ण	...	...	...	१८
पूर्यमाण दण्ड	...	...	...	१८
पृथग्जन	...	...	...	४२
पृथु क	...	...	...	१८
प्रकटा गण	...	...	...	४७
प्रकटित गण	...	...	...	४४
प्रकोष्ठ दण्ड	...	...	...	३८, ३९
प्रखर स्वर्ण	...	...	...	२०
प्रजा श्रेष्ठ	...	...	...	४७
प्रज्ञादृष्टि	...	...	...	१५
प्रणय	...	...	...	३०

Words.				Page
प्रणयविनिमय	སྤྱད་པ་ནམས་སྤྱོད་པ	...	...	२६
प्रणयविनिमय	དབང་པོ་གསོ་བ	...	...	२६
प्रणिधि	སྤོན་ལམ	...	...	१०, ११
प्रतपति	རབ་དུ་བརྒྱད	...	...	७
प्रतपति	བརྒྱད་ཅིང་	...	...	७
प्रति	ལྷ་བོ	...	...	१८
प्रतिग्रज	གླང་ཆེན་ལྷ་བོ	...	...	१८
प्रतिज्ञा	དམ་བཅས	...	...	१०
प्रतिदिवस	ཉི་མ་སོ་སོར	...	...	६
प्रतिनिधि	མཚུངས་པ	...	...	२६
प्रतोलੀ		...	...	६
प्रतोलੀ	ལམ་སྤྱང་	...	...	८
प्रत्याचष्टे	ལྷོག་བྱེད	...	...	१८
प्रत्येकबुद्ध		...	...	४५
प्रथम	དང་པོར	...	...	४६
प्रथमतर	ནངས་ཀྱིས་དང་པོར	...	...	४६
प्रपिषत्	རབ་གཞིན	...	...	२८, २९
प्रबल	རབ་མཚོག་ལྷན་པ	...	...	२५
प्रबोध	སང་པར	...	...	३१
प्रभाव	མཐུ	...	...	३७

प्रभृति ལ་སྟོགས	...	...	...	१४, ४२
प्रमद རྒྱགས་པ	...	...	...	४१
प्रमद བག་མེད	...	...	...	४१
प्रमाण	...	...	...	४५
प्रमाणपुरुष	...	...	...	४५
प्रयायात् བགྱོད་ཤོག	...	...	...	४८
प्रयुक्त རབ་བསྐྱེལ	...	...	...	६
प्रवचन	...	...	...	२
प्रवर མཆོག	...	...	...	१
प्रवीण རྒྱུགས་མཁས	...	...	...	३६
प्रवृत्ता འཇུག་པ	...	...	...	७
प्रवृत्ता རབ་བཞུགས་ཤིང་	...	...	...	७
प्रसक्त རབ་རྟུང་གཤམ་བ	...	...	...	२६
प्रसक्त རྒྱགས་པ	...	...	...	२६
प्रसभ འཕྲལ་དུ	...	...	...	२५
प्रसाद བཀའ་རྩིན	...	...	...	३२
प्रस्थानचित्त	...	...	...	११
प्रवृत्त བསད	...	...	...	१६
प्रवृत्त བཀོད	...	...	...	१६
प्रवृत्त བསང་	...	...	...	१६

Words.			Page
प्रहरण शिर्षक	...	...	२३, २४, ४१
प्रहार वस्तु	...	...	१६
प्रहार वस्तुप	...	...	२०
प्रहृष्ट रवः द्वापरा	...	...	१८
प्राक् सूक्ष्म	...	...	२६
प्राणिनां श्रोत्राणां कर्णानां	...	...	१०
प्राप्त क्रिय	...	...	१२
प्राप्त प्रोक्त	...	...	१२
प्राप्नुवन्ति प्रोक्तपदमस्तु	...	...	२६
प्राप्य प्रोक्त	...	...	२७
प्रार्थना देवमात्रे	...	...	६, १२
प्रार्थयन्ते देवमात्रे	...	...	३५
प्राप्त मनु	...	...	१६
प्राप्तप्रहार	...	...	२०
प्रेक्षस्वरूप	...	...	१८
प्रेत मीरे	...	...	२४
प्रेष्य	...	...	२३
प्रेष्यीभूय	...	...	३०
प्रोक्त वस्तु	...	...	२४
प्रोक्त वस्तुप	...	...	२४

Words.

Page

प्रोद्यत् रव'अगु'व	...	...	...	१७
प्रोद्यत् रव'वास'व	...	...	...	३६
प्रोद्यद्वा'ल' अ'र'ग	...	...	...	३६
प्रौढ' व'र'ग'व'र	...	...	...	४०
प्रौढ' र'ि'र'ग'व'र	...	...	...	१६

फ

फणा' व'र'ग'व'र	...	...	...	४१
फणिन्' व'र'ग'व'र	...	...	...	२१, ४१
फल' अ'र'ग	...	...	...	२६
फल' अ'र'ग'व'र	...	...	...	६, ४८
फुल्लार' अ'र'ग	...	...	...	२१
फुल्लार'पूर	...	...	...	२२
फू'व'र'ग'व'र	...	...	...	२२

ब

ब'र'ग'व'र	...	...	...	२४
ब'र'ग'व'र	...	...	...	२२, ३०
ब'र'ग'व'र	...	...	...	४६
ब'र'ग'व'र	...	...	...	१४
ब'र'ग'व'र	...	...	...	२५
ब'र'ग'व'र	...	...	...	२३

Words.				Page
बज्रः अङ्गमन्दरादु	...	...	...	६
बाल अङ्ग	...	...	...	१, ३६
बालार्क	...	...	...	१, ४०, ५०
बाहु अङ्ग	...	...	...	१२
बुद्ध	...	...	...	५०
बुध मास	...	...	...	४६
बोधिचित्त	...	...	...	११
बोधिसत्त्व	...	...	...	४५
बोधिसत्त्वदेशीय	...	...	...	२
ब्रह्म कन्द	...	...	...	४०
ब्रह्मा कन्द	...	...	...	४२

भ

भक्ति गुण	...	...	...	२६
भक्ति गुण	...	...	...	१, १३, २६, ४४
भक्ति वस्त्र	...	...	...	२६
भक्त्या गुण	...	...	...	१
भगवति वस्त्र	...	...	...	८
भगवती वस्त्र	...	...	...	३२
भट	...	...	...	२३
भट्टारिका	...	...	...	४६

Words.

Page

भद्रघट	...	...	...	४६
भय रङ्गिणस्य	...	...	...	४०
भर म्र	...	...	...	३८, ४०
भर्त्स्यमान श्रुत्वा	...	...	...	३०
भर्त्स्यमान रत्नश्रुत्वा	...	...	...	३०
भर्त्स्यते	...	...	...	२२
भव श्रुत्वा	...	...	...	४०
भवति रत्न	...	...	...	४०
भवती श्रुत्वा	...	...	...	८
भवभय	...	...	...	४०
भवभय	...	...	...	६
भाग्य क्षयः	...	...	...	८
भाग्यगाराथ्य	...	...	...	३३
भार म्र	...	...	...	१३
भार्या कृत्वा	...	...	...	३०
भाव रङ्गिणस्य	...	...	...	४२
भावुक	...	...	...	४२
भाव्यमान रत्नश्रुत्वा	...	...	...	४०
भास्वत् श्रुत्वा	...	...	...	३२
भास्वत् श्रुत्वा	...	...	...	३२

Words.				Page
भिच्छ	...	...	...	२
भिन्न ङमा	...	...	...	१६
भिषक् श्लव	...	...	...	१३, १४
भीत रङ्गिणस्य	...	...	...	२२
भुम वृन्द	...	...	...	१
भुज द्युत	...	...	...	२५
भुज श्लव (enjoyer)	...	...	...	४४
भू स	...	...	...	४२
भू सगवि	...	...	...	१२, २८
भू वृन्द	...	...	...	१२
भूतल सार्वभौम	...	...	...	४२
भूतलस्य सार्वभौमव्यवस्था	...	...	...	४२
भूमि स	...	...	...	२६
भूयः प्रीति	...	...	...	२६
भूयः मन्द	...	...	...	५
भूयः श्लव	...	...	...	२१, २६
भूयस्तर प्रीतिमन्द	...	...	...	१२
भूषा मङ्गल	...	...	...	२७
भृकुटि प्रोवाह	...	...	...	१६, २०
भृत् रङ्ग	...	...	...	३२

Words.

Page

भेद वस्त्रे'य	...	...	...	२२
भेदात् वस्त्रे'यस्य	...	...	...	४३
भैक्ष्य श्ला'खे	...	...	...	२७, २८
भैक्ष्य श्ला'खे	...	...	...	२७, २८
भैक्ष्य श्लो'खे	...	...	...	२७, २८
भोग्य सुन्दस'सु'य	...	...	...	४८
भ्रम	...	...	...	३८
भ्रमित दृग्गुणस'य	...	...	...	१६
भ्रान्त अर्कवस'य	...	...	...	१७
भ्रू श्ले'क	...	...	...	१६
भ्रू श्ले'कस्य	...	...	...	२२

म

मम प्रि'य	...	...	...	१०
मञ्जरी	...	...	...	१०
मञ्जरी वानु'य	...	...	...	३५
मठ अर्धे'य'यस्य	...	...	...	१४
मठ अर्धे'य'यस्य	...	...	...	१४
मणि वे'र'य	...	...	१, ८, २२, ३३	
मत्त सु'य'य	...	...	...	२०, २१

Words.				Page
मद वषांसेद	...	...	...	४१
मद क्रुमास'प	...	...	...	४१
मद सुँस	...	...	...	३५
मद सुँस'प	...	...	...	२८
मदनदी	...	...	...	२५
मधु र्नि (?)	...	...	...	३६
मधुर वज्जस (?)	...	...	...	३६
मधुर द्द'र'प	...	...	...	४८
मध्ये ण'रु	...	...	...	७
मनस् णिद	...	...	...	१५, ४७
मन्त्र मास'सुमास	...	...	...	२४
मन्द ळ'गु'र'प	...	...	...	१६
मन्द ळ'प	...	...	...	८, १६
मन्दभाग्य क्ष'प'प'प	...	...	...	८
मन्दाकिनी क्ष'प'प	...	...	...	३७
मन्दार ण'र'प	...	...	...	३५
मन्मथदर्प	...	...	...	३५
मम वदमा'प	...	...	...	१४
ममा वदमा'प'स	...	...	...	४८
मयि वदमा'प	...	...	...	१४

Words.				Page
मयि वदन्त	...	...	...	१०
मयि सिं वी	...	...	...	४७
मयूख देव-त्रे	...	...	...	३२
मरिष्यत् अके-वर-द्वन्द्व	...	...	...	१३
मरुत् द्वे	...	...	...	४२, ४३
मर्यादाभूमि	...	...	...	१६
मलय	...	...	...	३४
महती के-रो	...	...	...	१३
महा के	...	...	...	६
महा के-रो	...	...	...	४१
महाकेलि	...	...	...	४२
महाभय	...	...	...	४, १५, २४
महाव्याधि	...	...	...	२५
महासिद्धि	...	...	...	३३
मही क्ष	...	...	...	३८
मही क्ष-मणि	...	...	...	२५, ४८
मां वदन्त	...	...	...	८
मांस क्षमाक्ष	...	...	...	२६
मांसौ	...	...	...	३८
माता अ	...	...	...	६

Words.

Page

मात्र उरु	...	...	...	४७
मात्सर्य शेरु	...	...	...	१४, १५
मादृश वरुण	...	...	...	७, ४४
माद्यत् कुं	...	...	...	३५
माधुर्य (= मधुरम्) सुव	...	...	...	३६
मान द'कु	...	...	...	१४
मानसेन्द्रिय	...	...	...	३७
माया कु	...	...	...	१४, १५
माया कु	...	...	...	२३
मायाजाल	...	...	...	४०
मार	...	...	...	४१, ४८
मार्ग वरु	...	...	...	७
माला शेरु	...	...	...	१८, २१, ३६
मित्र वरुण	...	...	...	४८
मिथ्या वरुण	...	...	...	२३
मिथ्या वरुण	...	...	...	२३
मुकुट उरु	...	...	...	१७
मुख कु	...	...	...	२०
मुख कु	...	...	...	३१
मुख कु	...	...	...	२६

Words.				Page
मुख्य गार्थे	...	...	...	३२
मुख	...	...	...	३
मुदित दमा	...	...	...	३५
मुनीन्द्र	...	...	...	२
मुख	...	...	...	३६, ३७
मूक क्षमा	...	...	...	२७
मूढ क्षेप	...	...	...	५
मूढ क्षुब्ध	...	...	...	५
मूर्ति लुप्त	...	...	...	२४, ३८
मृग ईदृश	...	...	...	२०
मृगरिपु ईदृश	...	...	...	२०
मृत्यु रक्ति	...	...	...	१८
मोक्षद्वार	...	...	...	६
मोक्ष वस्तु	...	...	...	१६
मौलि उदय	...	...	...	३८

य

यः वार	...	...	...	१०, २७
यः वार	...	...	...	२२
यत् वार	...	...	...	१४, ४८

Words.

Page

यत्तु षाट्	...	...	...	४४
यद् षाट्-लषाट्	...	...	...	४६
यदि षाट्	...	...	...	१३
यस्मात् षाट्-श्रुत्	...	...	...	४७
यस्य षाट्-यौ	...	...	...	२७
याच्ञा षाट्-लषाट्	...	...	...	१७
याति षाट्-वत्-लषाट्	...	...	...	२०
यात्रा षाट्-लषाट्	...	...	...	३६
यादृशी षाट्	...	...	...	१२
यान षाट्-लषाट्	...	...	...	१०
यापना	...	...	...	२६
यायात् षाट्-लषाट्	...	...	...	२२
यावत्	...	...	...	५
यावदन्ते षाट्-लषाट्	...	...	...	१०
युक्ति षाट्-लषाट् (connection)	...	...	...	४३
युवति षाट्-लषाट्	...	...	...	२८
युष्मत् षाट्	...	...	...	२६, ३६
युष्मत् षाट्-लषाट्	...	...	...	१४
यूक् षाट्	...	...	...	२८, २९
योगिन्	...	...	...	४१

र

Words.				Page
रक्षस् स्त्रीक'पो	...	...	...	२४
रक्षा शुद्ध'क	...	...	...	२४
रचना वर्णोद'दो	...	...	...	१४
रचित वर्णोद	...	...	...	१
रचित वर्णोद'य	...	...	...	२०, ४२
रज्जु प्रमा'य	...	...	...	२१, २२
रटित श्ल'पुद	...	...	...	२२
रटित श्लो'मा'य'य	...	...	...	४४
रत्न रिक'के	...	...	...	८, ३६
रत्न रिक'पो'के	...	...	...	३६
रथ्या	...	...	...	६
रमणी दमा'र'क	...	...	...	३६
रस र	...	...	...	४८
रसना र'द'वै'क	...	...	...	२१
रसनाध्वनि	...	...	...	३५
रसायन	...	...	...	२६
राग द'क'र'य	...	...	...	१
राग क'क	...	...	...	४३
राहटीति गु'ठ'के'य'र'द'वै'क'य	...	...	...	४४

Words.

Page

रिपु दम्ब	...	...	...	२०
रुच् चेर	...	...	...	८
रुचक	...	...	...	३३
रुचिर अर्क	...	...	...	३२
रुज् क	...	...	...	४४
रुण सिंघा सिंघ	...	...	...	३८
रुणरुणा सिंघा सिंघा	...	...	...	३१
रुदित दुःख	...	...	...	१६
रुद्ध वगवागुदःख	...	...	...	२५
रुद्ध दम्बा	...	...	...	४०, ४२
रूप दम्बा	...	...	...	४३
रूप वाङ्मय	...	...	...	२३
रूप श्रु	...	...	...	४०, ४३
रूपक	...	...	...	२७
रूपधातु	...	...	...	४२
रोमन् श्रु	...	...	...	३२, ३८
रोमन् वःश्रु	...	...	...	४२
रोमाञ्च श्रु अर्क	...	...	...	३८
रोरुधीति वाङ्मयः वःश्रु	...	...	...	१३
रोरुधीति अर्कः वःश्रु	...	...	...	१३

ल

Words.

Page

लक्षणा सङ्क	...	...	...	३२
लक्षणा	...	...	...	४०
लक्ष्मी देव	...	...	...	५
लक्ष्मी देवता	...	...	...	५
लक्ष्मी देवतादेव	...	...	...	३६
लघिम	...	...	...	२२
लघुतया अन्तःशब्दविशेष	...	...	...	४६
लमे देव	...	...	...	१४
लवङ्ग शब्द	...	...	...	३७, ३८
लाक्षा शृङ्खला	...	...	...	४३
लिखित अक्षर	...	...	...	१६
लिखित शब्द	...	...	...	१६
लिङ्ग कर्मधारय	...	...	...	१७
लिहायमान	...	...	...	२२
लेखनी शृङ्खला	...	...	...	१६, २०
लेख शब्द	...	...	...	३२, ४५
लोक अक्षर	...	...	...	८, ३६, ४८
लोकेश्वर अक्षर	...	...	...	४८
लोल अक्षर	...	...	...	१६

Words.

Page

लोल मगुल'य	...	...	...	१६
लोलम्ब सुट'य	...	...	...	१८, १९
लौहित्य रस'य'डि	...	...	...	४३

व

वध	...	...	...	३७
वक्र प	...	...	...	२१, ४४
वज्र रै'डि	...	...	...	२०, ३६
वज्रमुकुट	...	...	...	२, ३
वत् वकि (like)	...	...	...	४३
वन्दित सुमा'सुस'पि	...	...	...	३८
वन्द्य सुमा'रेस	...	...	...	४२
वपुः सुस	...	...	...	२६
वर मळि	...	...	...	२६, २८, ३२
वरगुटिका	...	...	...	२६
वरत्रा	...	...	...	२२
वरयुवति कुट'मळि	...	...	...	२८
वराक	...	...	...	१५
वर्ज्यमान सुट'स'य	...	...	...	३०
वर्द्धते रये	...	...	...	१३
वर्धन्ते रये'सुस'य	...	...	...	१०

Words.

Page

वर्ध ँऊर	...	...	...	२४
वलथ दग्नि	...	...	...	२१
वलथ द्वाव'उर	...	...	...	२१
वलथ द्वाव'वु	...	...	...	३१, ४१
वलथित दक्षिण'गुर'य	...	...	...	३८
वलि द्वाव'र'य	...	...	...	४४
वलिभुज द्वाव'र'य'भुज'य	...	...	...	४४
वल्लकी	...	...	...	३७
वल्ली द्वि'पि'द'	...	...	...	१६
वल्ली द्वि'पि'द'	...	...	...	६
वहव' द्वाव'र'य	...	...	...	२८
वक्रि भे	...	...	...	५, १०, १८
वा द'य	...	...	...	४४
वागीश्वर द'वा'गी'द'व'द'भुवा	...	...	...	२७, ४५
वाच् ऊँवा	...	...	...	२०
वाचा ऊँवा'गी'य	...	...	...	४६
वाचाट द्वा'द्वि'ग'य	...	...	...	२२, २३
वाञ्छा द'ने'द'	...	...	...	६
वाञ्छा द'ने'द'य	...	...	...	४८
वाञ्छा द'ने'द'ने'द'	...	...	...	६

वाण ङर	...	...	...	२४, ३८
वात ह्रुं	...	...	...	१६
वादी ङेय'व	...	...	...	२७
वापी ह्रिं'मु	...	...	...	३६
वावटूक	...	...	...	२३
वाह्यमान वङ्गे'वर'गु'र'व'स'ङ्	...	...	...	१४
विकट रङ्गे'ग'रु'र'...	...	...	...	२०
विकट व'र'व'स'...	...	...	...	१६
विकृत ङ'स'र'गु'र'...	...	...	...	२१
विकृत ङ'स'र'व'र'र'गु'र'...	...	...	...	२३
विक्रमशीलदेव महाविहार	...	...	...	५०
विक्रिया ङ'स'गु'र'...	...	...	...	६
विगलत् र'व'र'ङ्गे'ग'रु'र'...	...	...	...	३६
विज्ञप्तिमान व्रु'व	...	...	...	४६
वितान ह्र'मे	...	...	...	३६, ३८
वित्त ङे'र	...	...	...	२८, ३०
विद्या	...	...	...	३३
विद्याघर	...	...	...	३४
विद्युत् व्रु'ग	...	...	...	१७, २४
विद्वस् ङ'म'स'व	...	...	...	२७

Words.

Page

विद्विषत्	ནཱ་པར་སྒྲུང་བ	...	...	...	२५
विधि	སྒྲུབ་བྱེད	...	...	...	४६
विनमत्	རྟུན་པའི	...	...	...	४०
विनय	རྟུལ་བ	...	...	...	३८, ३९
विनिपतित	ནཱ་སྒྲུང་བ	...	...	...	५
विनिमय		...	...	...	३०
विन्दति	ཆོར་བ	...	...	...	४६
विपन्न		...	...	...	२७
विपुल	གྱུ་ཆེན	...	...	...	१३
विपुल	ཡངས	...	...	...	८
विपुल	ཡངས་ལྡན	...	...	...	९
विभव	འབྱེར་བ	...	...	...	१२, २७
विभिन्न	བྲ	...	...	...	४३
विभूति	འབྱེར་བ	...	...	...	२१
विभूति	མཛེས་པ	...	...	...	२१
विभूषा	གྱུན	...	...	...	२१
विम्ब	གཤམ་གས	...	...	...	७
विरचित	ནཱ་པར་སྒྲུས	...	...	...	२४
विशद	བྲལ་བ	...	...	...	६९
विरुवति	ནཱ་པར་བྱ་བའི	...	...	...	९

Words.

Page

विलक्ष्णं རོ་ཚར་གྱུར་ཅིང་	...	...	...	३०, ३१
विलसत् གཡོ་ཞིང་	...	...	...	१६
विलास चर्तद्वारा	...	...	...	१७
विश्वत् འཇུག་པ་	...	...	...	१७
विशेषात् བྱད་པར་ལས་	...	...	...	१४
विशेषेण བྱད་པར་དུ་	...	...	...	४६
विश्रान्त རྩལ་བ་	...	...	...	१७
विश्रान्त གནས་ཤིང་	...	...	...	२७
विश्रान्त ལྷུང་ཞིང་	...	...	...	२७
विश्रान्त འཁོད་པ་	...	...	...	१७
विश्रान्त དལ་འབབ་པ་	...	...	...	३७
विश्व ལྷ་ཚོགས་	...	...	...	४३, ४४
विश्वरूप ལྷ་ཚོགས་འོ་བོ་	...	...	...	४३
विष དུག་	...	...	...	४६
विष्ट	...	...	...	४०
विष्णु བྱལ་འཇུག་	...	...	...	४०
विहजसि རྩེལ་གྱི་	...	...	...	...
विद्य ལྷགས་པ་	...	...	...	२६
वीचि བོ་རྒྱལ་ས་	...	...	...	३७
वीणा སི་ལྷང་	...	...	...	३६

Words.

Page

थाज	ཐོའ	...	...	...	१२
थात्त	གནངས	...	...	...	२१
थात्त	གངས	...	...	...	२१
थादाय	གནངས	...	...	...	४४
थापद्	ཐུན་པ	...	...	...	२२, ४४
थापार	བྱ་བ	...	...	...	१३
थापार	བྱེད་པ་ནང་ཐུན	...	...	...	२१
थाम	ཁྱེད	...	...	...	४१
थाहार	བཟོད	...	...	...	४६
थुत्तामि	སྐྱབ་མཛད	...	...	...	४१
थोमन्	ནམ་མཁའ	...	...	...	३६, ४१
थोमि	མཁའ་ལ	...	...	...	५

श

शकल	ཏུས་བྱ	...	...	...	८
शकलशिला		...	...	...	९
शक्ति	ཏུས་པ	...	...	...	२७
शची	བདེ་སོགས	...	...	...	३८
शत	བརྒྱ་པ	...	...	...	४२
शम्भु		...	...	...	५०
शय्या	མཇལ	...	...	...	१७

Words.

Page

अय्या ऋत्तुं	...	...	...	१७, २८
अरुण क्षुब्ध	...	...	...	२२
अरुण्ये क्षुब्ध	...	...	...	१
अग्निं क्षुब्ध	...	...	...	४७
अखरं कुंभ	...	...	...	१८
अखिन् क्षुब्ध	...	...	...	३२
अरः क्षुब्ध	...	...	...	१, १८, १९
अरा	...	...	...	२६
अला अक्षुब्ध	...	...	...	८
अला क्षुब्ध	...	...	...	३३
अल्य वक्षु	...	...	...	२६, ३०
अतल वक्षु	...	...	...	८
अभ दक्ष	...	...	...	२६
अन्य क्षुब्ध	...	...	...	१६
अल वक्षु	...	...	...	१६
अल वक्षु	...	...	...	१६
अलयक्षि	...	...	...	२०
अलवल्ली	...	...	...	२०
अखर	...	...	...	४०
अतत् अक्षुब्ध	...	...	...	२०

Words.

Page

अतत् वल्लभस्य कस्य	...	...	...	२०
श्याम श्ले (म'श्ले)	...	...	...	३२
अद्वा	...	...	...	१३
अम दल'व	...	...	...	४६
अये वदेन'पद'वग्रीह	...	...	...	५
अवण क'व	...	...	...	३५
आवक	...	...	...	४२, ४५
श्री दल'व	...	...	...	१, १६
श्रीभरा वसि'वदे (cool)	...	...	...	४७
श्रीमत् रेद'द्वक (luminous)	...	...	...	४३
अत श्ले'व	...	...	...	२७
अति श्ले	...	...	...	१३
अल्वा श्ले'कस	...	...	...	५
अयस् दमो'लिवस	...	...	...	४७
ओत्र क'व	...	...	...	२७

ष

षट् दुवा	...	...	...	३२
षडभिच्च	...	...	...	४५
षोडशल'जगा	...	...	...	४७

स

Words.				Page
सः दे	...	...	...	२७
सः देवि	...	...	...	२२
संक्षोभ दम्भमत्त	...	...	...	१६
संक्षोभ दम्भमत्त	...	...	...	१६
संग्रह	...	...	...	७
संग्राम वायुधर्मोदग	...	...	...	२४, २५
संज्ञाघोषण	...	...	...	१४
संसारभौह	...	...	...	४६
संसारसन्ताप	...	...	...	४०
संस्तुत्य वसुधैवकुलम्	...	...	...	४८
सकरुण क्षीरं दधि	...	...	...	१६
सकल मधुरं दधि	...	...	...	७, ४४
सकोप विषं दध्नि	...	...	...	४१
सङ्कट पदम्	...	...	...	२०
सङ्केत दुःख (?)	...	...	...	३३
सङ्केत दुःखं वदन् (?)	...	...	...	३३
सटा दध्नि	...	...	...	२०
सत्यभामा	...	...	...	६
सत्त्व शोभां उक्ते	...	...	...	७, ४३

Words.

Page

सद्यः अक्षय्यं	...	...	...	१६
सन्ततं सुखं कर्माक्ष	...	...	...	१२
सन्तोषं कर्म	...	...	...	४६
सन्धिं विवश	...	...	...	२०
सपदि अक्षय्यं	...	...	...	२२
सपर्यां सहेतुं	...	...	...	३६
सफला अक्षय्यं सुखं	...	...	...	१०
सभा अक्षय्यं	...	...	...	२७
समुदितं वृत्तं	...	...	...	२७
सम्यक् सुखं सुखं कर्माक्ष	...	...	...	१
सम्यक्	...	...	...	१
सम्बद्धं कर्माक्षं सत्तु	...	...	...	१०
सम्भूय सुखं	...	...	...	२१
सम्भूयमान	...	...	...	१६
सम्भोगकाय	...	...	...	४२
सम्यक् अक्षय्यं	...	...	...	१०
सम्यक्सम्बुद्धयान	...	...	...	११
सरित् कु	...	...	...	३७
सर्वं सत्तु	...	...	...	२७
सर्वं सुखं	...	...	...	८

Words.

Page

सर्वज्ञ प्रमत्तः उदः सप्रियः च	...	...	४८
सर्वज्ञमित्र प्रमत्तः उदः सप्रियः च विः च प्रेसः च भिन्नः	...	२, ३, ४८, ५०	
सर्वदर्शनी	...	...	४६
सर्वविद् गुरुः विः च भिन्नः	...	...	४४
सर्वशून्यता	...	...	४२
सर्वस्मिन् गुरुः च	...	...	७
सर्वेभ्यः गुरुः च	...	...	६
सलिलं कुरु	...	...	३७
सह चतस्रः	...	...	१६
सा देवि	...	...	४४
साक्षात् सत्त्वं सुखं	...	...	४४
साक्षी दयः	...	...	४४, ४५
साटोप	...	...	४०
सादरं गुरुः दयः चतस्रः च	...	...	३५
सान्द्रं सत्त्वं दयः चतस्रः च	...	...	२०
सान्द्रं सुखं विदः	...	...	४३
सान्द्रेन्द्रनीलं सत्त्वं सत्त्वं	...	...	४३
साधारणं सुखं विदः	...	...	१४
सामर्थ्यं गुरुः च	...	...	७
सामर्थ्यं गुरुः सत्त्वं	...	...	७

Words.

Page

सार्वज्ञ गुण'मस्रेक	...	...	...	४४
साहस्य	...	...	...	४५
सिंह शेके	...	...	...	२७
सिंहासन शेकेरि'सि	...	...	...	२७
सिद्ध गुण'य	...	...	...	४२
सिन्दूर ये'सि	...	...	...	४३
सिन्धु गु'मर्क	...	...	...	४७
सीमा मर्क'मस	...	...	...	३१
सुखावती वदे'व'उक	...	...	...	४८, ४९
सुगत वदे'वा'पेमास	...	...	...	४२, ४८
सुगत वदे'वर'वा'पेमास	...	...	...	३३, ३९
सुगतमहावर्त्म	...	...	...	११
सुत श्रु'स	...	...	...	४४
सुत श्रु'स'ये	...	...	...	४८
सुत सु	...	...	...	३०
सुन्दरी मर्दे'स'म	...	...	...	३७
सुर ह्	...	...	...	१, ३८
सुरदीर्घिका	...	...	...	३८
सुरभि द्वि'क'विम	...	...	...	३३
सुहृद् गो'मास'ये	...	...	...	३०

Words.				Page
सेनानी रत्नमार्गदेव	...	...	...	३२
सेवा मार्गेवा	...	...	...	२६, ३०
सेवा रत्नमार्गदेव	...	...	...	२६, ३०
स्वस्थ सुवाच	...	...	...	२०
स्तन कुंठ	...	...	...	३५
स्तन्य कुंठ	...	...	...	६
स्त्री सुदन्ते	...	...	...	३१, ३२
स्त्रीशत	...	...	...	३२
स्तोत्र वसुदे	...	...	...	४७
स्तोत्र वसुदेव	...	...	...	१, २०, ४८
स्तोत्रमात्रं वसुदेव	...	...	...	४७
स्थ मार्ग	...	...	...	४२
स्थान मार्ग	...	...	...	४७
स्थित वसुदेव	...	...	...	४२
स्थिर वद	...	...	...	४२
स्निग्ध सुखसाध	...	...	...	४६
स्निग्ध सुखसाधने	...	...	...	२२
सर्वमान रत्नमार्गदेव	...	...	...	३५
स्मृतिक प्रेम	...	...	...	४३
स्मृतिकवत् प्रेमवर्ति	...	...	...	४३

Words.

Page

स्फार वासव'वर	...	...	...	२१
स्फौत एष'के	...	...	...	१६
स्फौत शुष'य	...	...	...	१६
स्फुट वासव'वर	...	...	...	१६
स्फुट वासव'यो	...	...	...	२०
स्फुटित वक्षो'स	...	...	...	२८
स्फुट् वा'यो	...	...	...	३२
स्फुट् वा'यो'व'दवा	...	...	...	२१, २२
स्फुलिङ्ग सो'झमा	...	...	...	१७
स्फूर्जत् अश्वि'वि'...	...	...	...	१७
स्फोट ध्रु'व	...	...	...	१६
स्फोट अश्वि'मा	...	...	...	१६
स्फोट ध्रु'व	...	...	...	१६
स्फोटयसि	...	...	...	१३
स्फुर अश्वि'व	...	...	...	३५
स्फुति अश्वि'व	...	...	...	१३, १४, २४
स्फुर अश्वि'व	...	...	...	२८
स्यात् शु'व'उ'मा	...	...	...	१४
सक् अश्वि'व	...	...	...	१
सम्भरा अश्वि'व'अश्वि'व	...	...	...	४८, ५०

Words.

Page

सुगंधराक्षस	...	...	...	४६
सुज् श्रुतं च	...	...	...	२१, २४
सु रू	...	...	...	१४, ३०, ३१
सुख्य मध्वे रिसा मन्त्र	...	...	...	४२
सुच्छन्दं रूतं च मन्त्र	...	...	...	१६
सुजन रूतं च मन्त्र	...	...	...	३०
सुभाव रूतं च	...	...	...	४२
सुख मध्वे रिसा	...	...	...	४२
सुख मध्वे रिसा	...	...	...	३०
सुखि च रूतं च	...	...	...	४०
सुखिक च रूतं च	...	...	...	४०, ४६
सुख्यता रूतं च मन्त्र	...	...	...	४६
सुखान्त रूतं च	...	...	...	४६

ह

हठात् रूतं च	...	...	...	१३
हठात् रूतं च	...	...	...	१३
हतनाट	...	...	...	४१
हन्त्री रूतं च	...	...	...	५
हर	...	...	...	४५
हरति रूतं च	...	...	...	२७

Words.				Page
हृदि	...	...	...	४५
हार ह्येव	...	...	...	३५
हार न	...	...	...	१६
हार न	...	...	...	४१
हार न न न न न	...	...	...	४४
हृदोऽन	...	...	...	१८
हृद न	...	...	...	४
हृद न	...	...	...	४५
हृद न	...	...	...	३८
हृद न न न न न	...	...	...	३८
हृद न न न न न	...	...	...	१८
हृद न न न न न	...	...	...	१८
हृद न न न न न	...	...	...	२६
हृद न न	...	...	...	४३
हृद न	...	...	...	४४, २३
हृद न	...	...	...	६
हृद न	...	...	...	१६
हृद न न न न न	...	...	...	१६
हृद न	...	...	...	६
हृद न न न न न	...	...	...	८

PK
3911
S37
1908
cop.2

Sarvajña Mitra, of Kashmir
Sragdharā-stotram

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
